

Raadsvergadering.....	2
1. Opening en mededelingen.....	3
2. Vaststellen agenda.....	3
3. Voorjaarsdebat 2023.....	4
* Begrotingswijzigingen 1 ^e kwartaal 2024 VGR I.....	4
* Voorgestelde besluiten n.a.v. meicirculaire 2024.....	4
* Financieel meerjarenbeeld 2025-2028 en voorjaarsbrief 2024.....	4
* Strategische investeringsagenda.....	4
- M01: Maak van Groningen niet één groot AZC.....	4
- M02: Maak impact met een nieuw actieprogramma impact ondernemerschap.....	4
- M03: Meer handhavingskracht voor een goede volkshuisvesting.....	4
- M04: Graffiti in de openbare ruimte.....	4
- M05: Bloembakken in de straat, snelheid eruit.....	4
- M06: Blijvende inzet voor LVV.....	4
- M07: “Gifvrij, iedereen blij”	4
- M08: ‘Bezuinigen en sparen voor de toekomst’	4
- M09: Jeugdzorg.....	4
- M10: Ook onze zorg.....	4
- M11: Veiligheid voor alles.....	4
- M12: Inzet inwoners bij bestrijding invasieve exoten.....	4
- M13: Meedoen niet vrijblijvend.....	4
- M14: Behoud de kunstijsbaan in Kardinge.....	4
- M15: Versterk kennis Joodse Geschiedenis onder Groningse jongeren.....	4
- M16: Schuldenaanpak voor jongeren via maatschappelijke diensttijd.....	4
- M17: Nood Respijtzorg in de Geestelijke gezondheidszorg.....	4
- M18: “Op fietse”	4
- M19: Structurele energiearmoede tegengaan, dankzij ontzorgen & 100% subsidie. .	4
- M20: Blijf investeren in Groningen.....	4
- M21: “Should I Stay or Should I Go?”.....	4
- M22: ‘De Straat Is Zijn Woning’	4
- M23: ‘Geen verdere verhoging van de lasten’	4
- M24: Cultuurnota zoekt Dekking.....	4
- M25: Inclusieve feestdagen.....	4
- M26: Sporten in sportvoorzieningen Groningen Zuid.....	4

- M27: Speelfestival zomervakantie.....	4
4. Sluiting.....	104

GEMEENTERAAD VAN WOENSDAG 17 JULI 2024 15.00 UUR

Voorzitter: K. Schuiling (burgemeester)

Namens de raad: J. van Hoorn (GroenLinks), F. Folkerts (GroenLinks), E. Hillekens (GroenLinks), J. Jones (GroenLinks), B. Leemhuis (GroenLinks), S. Middelhuis (GroenLinks), C. Nieuwenhout (GroenLinks), P. Swart (GroenLinks), J. van Veen (PvdA), I. Huitema (PvdA), R. Pestman (PvdA), J. Scoop (PvdA), R. Tjepkema (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), M. Gietema (D66), M. Martinez Doubiani (D66), A. Poelstra-Bos (D66), T. Rustebiel (D66), W. Pechler (PvdD), J. Bosma (PvdD), B. Hekkema (PvdD), T. van Zoelen (PvdD), N. Hilboesen (Stadspartij 100%), Y. Menger (Stadspartij 100%), M. Sloot (Stadspartij 100%), D. Brandenburg (SP), J. Huisman (SP), F. Mertens (SP), I. Jacobs (VVD), E. Akkerman (VVD), R. Heiner (VVD), D. Swets (Student&Stad), O. van Schagen (Student&Stad), P. Vermerris (Student&Stad), P. Rebergen (ChristenUnie), L. Dwarshuis (ChristenUnie), J. de Haan (CDA), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvhN), E. Bernabela (PvhN), K. Blauw (PVV)

Namens het college: M. Wijnja (wethouder), C. Bloemhoff (wethouder), K. de Wrede (wethouder), E. Eikenaar (wethouder), I. Jongman (wethouder), P. Broeksma (wethouder), R. van Niejenhuis (wethouder), M. Molema (wethouder)

Namens de griffie: J. Spier

Raadsvergadering

00:18:32

Voorzitter: Beste mensen, het is vandaag tien jaar geleden dat de MH17 werd neergeschoten. Dat is de reden dat vanaf het stadhuis de vlaggen halfstok hangen. Ik denk dat het goed is daarbij stil te staan. Als dat mogelijk is, verzoek ik u te gaan staan. Vandaag dichtte onze Landsdichter een tekst die in NRC werd afgedrukt, over velen verdelen. "Ik hou van mensen die weten hoe je het verdriet van een ander even optilt. Die van hun bekommernis quiches bakken. Die ze zonder iets te zeggen achterlaten op keukentafels omdat ze weten dat verdriet vergeet te eten. Die langs de weg het hoofd bogen voor de doden en de geliefden die ze achterlaten. Die weten dat je het leed kan optellen en over velen verdelen.

00:19:51

Voorzitter: Ik hou van mensen die na jaren nog luisteren. Die begrijpen dat er voor sommigen voor altijd een sluier over de dag ligt. Die andermans doden levend houden in speeches, gedichten, odes, brieven en liedjes. Die de namen blijven herhalen en weten dat de nacht het zwaarst is en hun telefoon aan laten. Ik hou van mensen die bankjes plaatsen voor de mensen die op het punt staan door te buigen onder het gewicht van gemis. Die weten hoe je een hand vasthoudt. Een hoofd

omhoog. Vandaag ook van een land dat elkaar al jaren weet te vinden en het verdriet weet te delen."

1. Opening en mededelingen

00:21:20

Voorzitter: Ik open deze vergadering. Ik heet u allen hartelijk welkom. Ik deel u mede dat afwezig met bericht zijn: Amrut Sijbolts, Tim Van de Vendel, ~ Gierkink. Die loopt de Vierdaagse. We wensen haar veel sterkte. Dan zullen vanaf vier uur op de publieke tribune een aantal mensen van Volt plaatsnemen, die zich oriënteren op een politieke loopbaan. Dat is altijd mooi.

2. Vaststellen agenda

Voorzitter: Dan kijk ik naar de agenda. Kunnen wij de agenda zo vaststellen. Dat lijkt het geval.

3. Voorjaarsdebat 2023

- * Begrotingswijzigingen 1e kwartaal 2024 VGR I
- * Voorgestelde besluiten n.a.v. meircirculaire 2024
- * Financieel meerjarenbeeld 2025-2028 en voorjaarsbrief 2024
- * Strategische investeringsagenda
 - M01: *Maak van Groningen niet één groot AZC*
 - M02: *Maak impact met een nieuw actieprogramma impact ondernemerschap*
 - M03: *Meer handhavingskracht voor een goede volkshuisvesting*
 - M04: *Graffiti in de openbare ruimte*
 - M05: *Bloembakken in de straat, snelheid eruit*
 - M06: *Blijvende inzet voor LVV*
 - M07: *“Gifvrij, iedereen blij”*
 - M08: *‘Bezuinigen en sparen voor de toekomst’*
 - M09: *Jeugdzorg*
 - M10: *Ook onze zorg*
 - M11: *Veiligheid voor alles*
 - M12: *Inzet inwoners bij bestrijding invasieve exoten*
 - M13: *Meedoen niet vrijblijvend*
 - M14: *Behoud de kunstisbaan in Kardingse*
 - M15: *Versterk kennis Joodse Geschiedenis onder Groningse jongeren*
 - M16: *Schuldenaanpak voor jongeren via maatschappelijke diensttijd*
 - M17: *Nood Respijtzorg in de Geestelijke gezondheidszorg*
 - M18: *“Op fietse”*
 - M19: *Structurele energiearmoede tegengaan, dankzij ontzorgen & 100% subsidie*
 - M20: *Blijf investeren in Groningen*
 - M21: *“Should I Stay or Should I Go?”*
 - M22: *‘De Straat Is Zijn Woning’*
 - M23: *‘Geen verdere verhoging van de lasten’*
 - M24: *Cultuurnota zoekt Dekking*
 - M25: *Inclusieve feestdagen*
 - M26: *Sporten in sportvoorzieningen Groningen Zuid*
 - M27: *Speelfestival zomervakantie*

Voorzitter: Dan zijn we bij het voorjaarsdebat. De gedachte in het presidium is ontstaan dat wij elke fractie, inclusief interrupties en reacties, twaalf minuten geven. Dat betekent dat als u een interruptie pleegt, dat van uw spreektijd afgaat. Dat degene die op de interruptie antwoordt weer in zijn eigen tijd de vraag die gesteld is, beantwoordt.

00:22:57

Voorzitter: Halverwege de woordvoering gaan we even kort pauzeren. Dan kan iedereen weer op adem komen. De volgorde is hetzelfde als vorige week. We

beginnen bij de grootste fractie en eindigen bij de fractie met één lid. Dat is de Partij voor de Vrijheid. Dan kijken we even hoe laten we leven. Dan gaan we schorsen, gaan we eten. Dan zal het college de woordvoering overnemen. Voor nu is dat voldoende aan mededelingen. Ik stel voor dat we nu beginnen met de fractie van GroenLinks.

00:23:53

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter. Het zal niemand ontgaan zijn dat we als gemeente voor grote uitdagingen staan. Er worden grootste vragen aan ons gesteld. Het is dus van het grootste belang dat we met scherpe en heldere antwoorden komen. De beslissingen die wij namelijk nemen, bepalen hoe wij Groningen in de toekomst vorm gaan geven. Mensen komen steeds meer tegenover elkaar te staan. Ertoe doen is nog altijd niet vanzelfsprekend. De klimaatcrisis en de biodiversiteitscrisis tornen aan het fundament van een leefbare aarde voor mens en dier. Laat ik het zo zegge: het Haagse hoofdlijnenakkoord geeft mij totaal niet het idee dat de zon binnenkort gaat schijnen. Als we vandaag vooruitkijken, laten we dan vooruitkijken naar het alternatief. Juist met het oog op de toekomst staan wij voor felgroene en linkse politiek.

00:24:51

Voorzitter: CDA.

00:24:54

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. GroenLinks begint over het Haagse akkoord. Ik vind daar ook wel het mijne van. Ik was wel benieuwd op welke lijn GroenLinks hier in Groningen zit. We hebben natuurlijk in Amsterdam gezien dat een wethouder heeft gezegd: we gaan überhaupt niet samenwerken met dit kabinet. Wat vindt GroenLinks dat dit college zou moeten doen?

00:25:18

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter, ik had een boel interrupties zien aankomen verderop in mijn betoog, maar deze zo vroeg nog niet. Allereerst is het uiteraard aan het college om te bepalen hoe zij samenwerken met hun ambtgenoten, zij het ministers, staatssecretarissen in den Haag. Wat GroenLinks betreft is het vooral van belang dat we hier enorm terughoudend in zijn. Dat we voor onszelf bepalen dat we niet normaal maken wat niet normaal is. Tegelijkertijd moeten we erkennen dat we afhankelijk zijn van den Haag. Dat vergt een zekere mate van samenwerking. Wat mij betreft, is er zeker een goed gesprek te voeren over hoe die samenwerking eruit moet zien. Voorzitter, Groningen groeit. Steeds meer mensen willen in onze gemeente wonen.

00:25:56

De heer Van Hoorn, GroenLinks: In 2025 gaan we dan ook flink aan de slag met het bouwen van huizen, maar dan wel op een groene en een linkse manier. Door waar het kan, te bouwen in bestaande wijken en te zorgen voor een goede balans in het type woningen voor iedereen. Wonen is namelijk meer dan bouwen, bouwen, bouwen. Het gaat om een groene en gezonde leefomgeving. Het gaat om het beschermen van huurders die nog lang niet altijd de voorzieningen krijgen die ze nodig hebben. Die niet de bescherming krijgen die ze nodig hebben. Daarom dienen we ook op initiatief van de PvdA samen met Student en Stad, een motie in om juist

deze lasten te laten komen vanuit de huurders en de huisjesverhuurders in de huisjesmelkers die over de schreef gaan.

00:26:39

De heer Van Hoorn, GroenLinks: PVV.

00:26:42

Mevrouw Blauw, PVV: Dank u, voorzitter. Even een beetje terug naar het hoofdlijnenakkoord. Het hoofdlijnenakkoord is opgesteld door de partijen waar Nederland voor gekozen heeft. GroenLinks doet dat een beetje af van: daar kopen wij niks voor. Daar gaan wij helemaal niks mee doen. Wij willen zelf daar niet mee in samenwerking. Dit gaat wel over waar mensen voor gestemd hebben. Over wat mensen willen. Hoe kijkt u daar naar?

00:27:09

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter. Soms is een vraag stellen, een vraag beantwoorden. De reden dat ik hier sta als fractievoorzitter van de grootste partij is ook omdat mensen dat gestemd hebben. Wat ik doe, is hier vorm geven en woord geven aan het mandaat dat wij als totaliteit hebben gekregen van onze kiezers. Voorzitter. In Groningen bouwen we duurzaam en houden we rekening met klimaatverandering. Met het oog op de toekomst bouwen we voor mens en voor natuur. Wat GroenLinks wil, is ingegeven door de sterke wil om voor iedereen, mens en dier, nu en in toekomstige generaties, een leefbare gemeente te hebben. Leefbaar zodat de lucht die we inademen schoon is, dat we klimaatverandering tegengaan en ook oog hebben voor de gevolgen daarvan.

00:27:49

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Daarom vragen we specifiek nu om extra aandacht voor exotenbeheer en om gifvrij in te komen. Hier worden dadelijk moties ingediend door respectievelijk D66 en de Partij voor de Dieren, die wij met overtuiging mede zullen indienen. Beheer is, behalve iets wat iedereen aangaat, bij uitstek een manier om verder te vergroenen en de biodiversiteit te vergroten. Net als vorige jaren willen we ons keihard inzetten voor de energietransitie. We moeten hierbij aanhoudend extra aandacht hebben voor inwoners met minder geld. Voor hen die vanwege geldzorgen de financiële en de mentale ruimte niet hebben om mee te komen. Zo kunnen we ervoor zorgen dat daadwerkelijk iedereen mee kan doen. Voorzitter. Er komen nog grote en noodzakelijke investeringen op ons af.

00:28:37

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Hierbij vinden we het belangrijk dat er niet alleen wordt gekeken naar de kosten, maar dat we ook de CO₂-impact meenemen en meewegen in de mogelijke keuzes die we gaan maken. Vorig jaar heeft GroenLinks hier samen met Student en Stad een motie voor ingediend, genaamd: ~ met je. Voor het meewegen van de werkelijke kosten van CO₂ in onze beleidsafweging. We hebben begrepen dat dit inmiddels ook bij een aantal middelgrote projecten gebeurt. Kan het college toezeggen dat dit bij de grote projecten uit de strategische investeringsagenda ook gaat gebeuren? Voorzitter, linkse politiek met oog voor de toekomst houdt in dat we gelijkheid vergroten. Dat we zorgen dat iedereen mee kan doen en iedereen ertoe doet.

00:29:17

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Het houdt in dat we ongelijk investeren in ongelijke gevallen en ons keihard blijven inzetten om intergenerationele armoede te doorbreken. Dit doen we op basis van vertrouwen en op basis van de ervaringen van hen die het meemaken. We zijn blij met de afspraken die gemaakt zijn met het onderwijs en kinderopvangorganisaties in het maatschappelijk akkoord Sociale Inclusie. Het is echter ook van belang dat we in 2025 concrete stappen zetten om kansenongelijkheid nog verder terug te dringen. Dit gaan we doen door middel van uniforme afspraken samen met de scholen, voor aanmelding op deze basisscholen, waardoor alle ouders evenveel kans krijgen om zich aan te melden voor deze scholen. Wij zullen hier ook op blijven toezien.

00:30:02

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter, op 22 juni, vierden wij Roze Zaterdag, zodat iedereen zichzelf kan zijn. Met Ketj Koti en de aandacht voor het slavernijverleden hebben we aandacht voor de misstappen uit het verleden, maar vooral ook voor de effecten die het nog altijd heeft in het heden. Hoe mooi Roze Zaterdag in Ketj Koti ook waren, we zijn er nog niet. We moeten blijven inzetten op volwaardige gelijkwaardigheid, omdat iedereen in Groningen er onvoorwaardelijk toe doet. Dit betekent ook dat we in Groningen mensen zonder thuis, op de vlucht voor oorlog, altijd een thuis bieden en hen menselijk en met waardigheid opvangen. Niet alleen volgend jaar, maar ook de jaren daarop. Voorzitter, dit alles is niet gratis. Het kost geld. Geld dat er had moeten zijn, maar ook geld dat we oneerlijk te weinig krijgen toebedeeld.

00:30:56

De heer Van Hoorn, GroenLinks: U kunt het allen met me mee zeggen: dit ligt aan het Rijk. Ik zeg het niet alweer, maar ik zeg het nog steeds omdat het nog steeds zo is. Voor nu is het echter wat het is. We moeten roeien met de riemen die we hebben. Wat GroenLinks betreft betekent dit dan ook dat we ons niet blindstaren op financiële instrumenten en zogenoemde streefwaarden. Niet in de begroting van 2025. Wat ons betreft, voeren we ook vooral een debat over welke keuzes we moeten maken voor in de toekomst. Om hiermee om te gaan. Hiertoe zullen we dan ook samen met enkele andere partijen een motie indienen. Op de korte termijn kunnen we een heleboel oplossen door middel van fasering, prioritering en door rekening te houden met het rekeningresultaat. Als we weten dat we jaar in jaar uit niet al het geld uit kunnen geven, moeten we er ook rekening mee houden in onze begroting.

00:31:50

Voorzitter: Student en Stad.

00:31:52

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Ik hoorde GroenLinks eventjes refereren aan de motie die vraagt om de financiële kaders wat lossier te laten. GroenLinks geeft ook aan dat we daar het debat over moeten voeren. Daar ben ik het helemaal mee eens. Volgens mij moeten dat debat voeren met bijvoorbeeld de accountant erbij, die kan wijzen op de financiële risico's daarvan. Is die motie dan niet een beetje voorbarig om nu al te kijken naar het loslaten bij de begroting 2025? Zouden we dat gesprek niet met de gehele raad moeten voeren?

00:32:18

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter, twee dingen. We zitten hier met de gehele raad, juist om input mee te geven voor de begroting 2025. Dat gesprek hoort hier plaats te vinden. Wij hebben de input en de expertise van anderen wellicht nodig om een afweging te maken. Alleen het is onze verantwoordelijkheid als politici, een politieke afweging te maken. Ik hoef daar niet een boekhoudkundige afweging op te maken.

00:32:38

Voorzitter: VVD.

00:32:41

Mevrouw Jacobs, VVD: Dank u wel, voorzitter. Kan de fractievoorzitter van GroenLinks even reflecteren op het politiek debat wat hier plaatsvindt op het moment dat er een motie ingediend wordt die al een meerderheid heeft?

00:32:52

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter, dat kan ik. Misschien dat mevrouw Jacobs even wil toelichten waar ze precies naar op zoek is?

00:32:59

Mevrouw Jacobs, VVD: We hebben het er met elkaar over gehad dat het goede gesprek gevoerd moet worden. U heeft toegezegd dat u niet op het allerlaatste moment met verstrekkende moties gaat komen en nu doet u dat wel. Waarbij u zegt: we nemen eerst de motie aan en in Q4 gaan we het gesprek aan. Kunt u even reflecteren op wat u daarvan vindt? Daarnaast even terug naar het coalitieakkoord: dat coalitie en oppositie eendrachtig samen moeten werken om deze stad te besturen.

00:33:24

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Helder. Voorzitter, dat kan ik. We geven hier met zijn allen input mee voor de begroting 2025. Tegelijkertijd staan we voor grote uitdagingen en noodzakelijke investeringen. Wij hebben gewoonweg de luxe niet om aan deze streefwaarde vast te houden, omdat onze politieke verantwoordelijkheden liggen bij het blijven investeren in publieke regie. Heb ik daarbij op deze motie een meerderheid? Daar ga ik wel vanuit. Dat is onderdeel en één van de voordelen van in de coalitie zitten met mensen die het ideologisch met je eens zijn. Vind ik dat gepaste politiek? Jazeker. Ik ben er vooral heel erg blij mee dat de meeste mensen hier net als GroenLinks, links en groen politiek gezind zijn.

00:34:03

Voorzitter: D66 had nog een vraag.

00:34:04

De heer Lo-A-Njoe, D66: Voorzitter, toch enige verbazing. Er staan vier coalitiepartijen op. Dat is de helft plus één. U stelt hier iets verstrekkend voor. Vindt u niet dat als u financiële kaders zo gaat aanpassen en oprekken, dat het goed is om eerst experts te horen? Dan met elkaar van standpunten te wisselen en dan pas tot een besluit te komen? U gaat nu direct naar dat laatste.

00:34:28

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter, het is in feite natuurlijk gewoon dezelfde vraag als die mevrouw Jacobs heeft gesteld, maar ik wil het best herhalen. Dat vind

ik niet. Ik vind het ook degelijk, want we moeten een politieke afweging maken om de noodzakelijke investeringen te doen voor de toekomst. Geld en de streefwaarden en de financiële instrumenten zijn niet meer dan dat. Het zijn instrumenten die ons in staat stellen om het beste te doen voor onze inwoners. Geld is een middel. Geld is geen doel. Wij geven hier met zijn allen input mee, zodat wij daadwerkelijk het college bij de begroting het beste kunnen laten doen voor onze gemeenschap. Dat is niet verstrekkend. Dat is gewoon op gepaste degelijke wijze uitvoering geven aan ons werk.

00:35:06

Voorzitter: Partij Voor het Noorden.

00:35:07

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Dank, voorzitter. Termen als weerstandsvermogen en solvabiliteit komen dan al snel naar boven. Worden die in het verhaal van GroenLinks dan helemaal aan de kant geschoven? Mogen we dat dan verwachten?

00:35:19

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter, hoe ga ik hier aardig op reageren? Dat mag u niet verwachten. De heer Van der Laan had dat ook kunnen weten, als de heer Van der Laan de moeite had genomen om de motie te lezen. Voorzitter, als het Rijk niet over de brug komt, heeft dit op de lange termijn helaas grote gevolgen. Allereerst moeten we dan kijken naar de taken die we uitvoeren voor het Rijk. Taken waar we niet genoeg geld voor krijgen, kunnen we gewoonweg niet uitvoeren. Voorzitter, als we het dan nog niet zijn, dan moeten we misschien echt pijnlijke maatregelen nemen. Belastingen zijn dan een knop. Erger nog, we moeten ook kijken naar onze gemeentelijke taken op het gebied van wonen, energie, cultuur, werk en armoede.

00:36:04

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Laat het helder zijn: niemand wil dit. Voor 2025 is het gelukkig ook niet nodig. Gedwongen door het Rijk moeten we hier helaas wel over nadenken en hier in 2025 het gesprek over voeren. Voorzitter, ik kom tot een afronding. Verantwoord links en groen investeren in de toekomst. Het kan en het moet. De uitdagingen zijn te groot om het niet te doen. Als wij in Groningen durven kiezen voor groene en linkse politiek voor iedereen, kunnen we laten zien dat het anders kan. Dat het beter kan. GroenLinks neemt deze keuze met overtuiging. Het is een keuze voor de toekomst. Tot zover.

00:36:49

Voorzitter: Stadspartij.

00:36:51

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Voorzitter, dank. Wij slaan nog eventjes aan op de opmerking over de discussie die we volgend jaar misschien moeten gaan voeren. Is GroenLinks bereid tot het voeren van een kerntakendiscussie?

00:37:07

De heer Van Hoorn, GroenLinks: GroenLinks is bereid tot het voeren van alle discussies. Dat gezegd hebbende. Wat wij op dit moment doen als beleid, dat zijn kerntaken. Wij nemen de verantwoordelijkheid om te zorgen dat onze gemeenschap

er in de toekomst goed voor staat. Zowel op duurzaamheidsgebied, groen gebied als op links gebied.

00:37:23

Voorzitter: PVV.

00:37:27

Mevrouw Blauw, PVV: Dank u, voorzitter. Nog even over die motie over de solvabiliteit. Wij vinden deze discussie niet helemaal de prioriteit hebben, maar je gaat toch kijken naar wat belangrijk is voor de burger. Wat zijn je kerntaken? Wat mevrouw Sloot juist ook al zei. Je gaat koste wat het kost niet de belastingen verhogen, maar kijken wat de burgers nodig hebben. Wat zijn onze kerntaken en waar geven we het geld aan uit? Bent u het ermee eens dat we niet weer die belastingen gaan verhogen?

00:37:56

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter. Dat had een behoorlijke inleiding. Ik ben het ermee eens dat we moeten doen wat nodig is voor onze inwoners. Ik wil daarbij niet de belastingen verhogen als dat niet nodig is. Als ik echter moet kiezen tussen armoedebeleid, cultuurbeleid, de energietransitie of belastingen verhogen omdat ik door maatregelen van het Rijk niet anders kan, doe ik liever dat wat nodig is, dan dat ik koste wat kost die knop vermijd.

00:38:23

Voorzitter: Partij voor het Noorden.

00:38:25

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Dank, voorzitter. GroenLinks reageerde iets wat geïrriteerd op mijn vraag over de motie. Die motie die overigens gisterenochtend pas echt last minute binnenkwam. Dan weet GroenLinks dat de meeste fracties allang hun fractievergadering hebben gehad en bijna 30 moties moeten beoordelen. Die irritatie is geheel wederzijds. GroenLinks kan ons toch wel een beetje meenemen in hoe zij kijken naar de wat langere termijn na 2025? Daar waar het gaat om solvabiliteit, weerstandsvermogen? Notabene waar de VNG duidelijk advies over verstrekt, wat het college gelukkig vooralsnog volgt. Het lijkt erop dat die dus worden losgelaten.

00:39:08

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter, de irritatie is niet wederzijds. U stelt alleen een vraag met implicaties die gewoonweg niet in de motie staan. Daar wees ik de heer Van der Laan op. Ik zou u daarin mee kunnen nemen. Dat doe ik ook met alle liefde. Dat heb ik inmiddels in een reactie op meerdere interrupties gedaan. Dat gezegd hebbende: de motie behelst 2025. De motie heb ik in het kader van waar die toepassing op heeft, meer dan afdoende toegelicht in aanvulling op de motie tekst.

00:39:37

Voorzitter: Dank u zeer. Dan zijn we bij de fractie van de Partij van de Arbeid.

00:39:57

De heer Van Veen, PvdA: Vorige week kwam het CBS met een nieuwsbericht. Daaruit bleek dat één op de vijf Nederlanders vorig jaar niet op vakantie is gegaan. Waar voor een deel van de Nederlanders dat een vrijwillige keuze was, omdat ze

simpelweg gewoon liever thuis bleven, bleek dat de helft daarvan niet op vakantie ging door gebrek aan geld of lichamelijke beperkingen. Met de naderende vakantie, waar ik veel vrienden en collega's heb horen verzuchten dat er nog maar één weekje tot de vakantie is, heb ik hier veel aan moeten denken. Het niet op vakantie kunnen omdat er geen geld is staat natuurlijk niet op zichzelf. Dit zijn dezelfde mensen die vaak fysiek zware banen hebben. Dit zijn dezelfde mensen waar blauwe brieven van de Belastingdienst het hele jaar tot stress leiden.

00:40:33

De heer Van Veen, PvdA: Dit zijn huishoudens waar kinderfeestjes overgeslagen worden. Huizen waar de kachel uit staat omdat de energierekening te hoog wordt. Juist hen gun je dat weekje vakantie, maar daar is het geld dus niet voor. Daarom staat de PvdA voor een samenleving met meer gelijkheid. Waar, om het even klassiek te houden, kennis, macht en inkomen eerlijk verdeeld is. We hebben een sociaal systeem nodig waar verschillen kleiner worden. Waar we elkaar blijven ontmoeten, zodat we ons in elkaar kunnen verplaatsen. Daar ligt in mijn ogen de opdracht van de overheid. Gemeentelijke keuzes moeten dat Groningen dichterbij brengen. Kijk bijvoorbeeld naar de woningmarkt. Daar zie je heel duidelijk wat er gebeurt als geld zich te veel concentreert en schaarste ervoor zorgt dat er misbruik gemaakt wordt van huurders en kopers.

00:41:15

De heer Van Veen, PvdA: Toevallig kreeg ik afgelopen week een appje van een oud-collega. Zijn moeder huurde een woning die overgenomen is door een vastgoedbedrijf. Sindsdien is het van kwaad tot erger geworden. Dat zien we op meer plekken. Daarom is het zo belangrijk dat de gemeente regie blijft nemen om sociaal en betaalbaar te blijven bouwen. Kortom: geen woningmarkt, maar volkshuisvesting. Daar maakt de PvdA zich hard voor. In lijn met ons eerder aangenomen initiatiefvoorstel betaalbaar wonen. Waar we gelukkig een toezegging van het college over gehad hebben dat daar voldoende geld voor blijft. Ik ga ervan uit dat het college zich daar hard voor blijft maken. Naast genoeg bouw is het ook belangrijk dat de gemeente aan de kant van de huurders blijft staan en voor voldoende handhavingscapaciteit zorgt.

00:41:56

De heer Van Veen, PvdA: De PvdA dient daarom ook met trots een bijna raadsbrede motie aan om hier in de begroting van 2025 fors meer geld voor vrij te maken. Meer regie op de volkshuisvesting, betaald door de verhuurders zelf. Groningen loopt er in voorop. Onze stad is daarom relatief ongedeeld. Onze wijken nodigen daar uit tot ontmoeting. Laten we die lijn door blijven zetten. Als we het dan toch over huizen hebben, wil ik ook nog even ingaan op de verduurzaming daarvan. Eerder heb ik heel vaak gepleit voor een verduurzamingsstrategie die zich vooral richt op mensen die dat het meest nodig hebben. Met deze motie, die we met een aantal partijen indienen, zetten we dat pleidooi kracht bij. Ik hoop dat de rest van de raad zich ook uitspreekt.

00:42:35

De heer Van Veen, PvdA: Hiermee kiezen we expliciet voor een aanpak waarbij er sprake is van 100% subsidie en maximale ontzorging. Je huis verduurzamen is leuk als je geld op je rekening hebt staan. Dat is een luxe die niet iedereen heeft. Dan de

zorg. Van die eerder genoemde groep die niet op vakantie gaat, heeft een groot deel lichamelijke klachten. Ziekte kan iedereen overkomen, maar onderzoek laat zien dat groepen die het sociaaleconomisch het moeilijkst hebben, ook een lagere levensverwachting hebben en sneller ziek worden. Dat klinkt abstract, maar dat is het verschil tussen je kleinkinderen hun musical horen zingen of je kleinkinderen ook kunnen zien als zij trots hun middelbare schooldiploma in ontvangst nemen. Daarom is dat zo belangrijk.

00:43:13

De heer Van Veen, PvdA: De zorg, van de Jeugdzorg tot de GGZ, moet toegankelijk georganiseerd worden. Die moeten we betaalbaar houden, zodat we dat ook kunnen blijven doen als het Rijk met te weinig geld over de brug komt. Hierbij roepen we het college dan ook op om in 2025 in lijn met de hervormingsagenda Jeugd, dit jaar door te blijven investeren in de Jeugdzorg. We vragen wel ons als raad voldoende mee te nemen in potentieel lastige keuze die genomen moeten worden voor 2026. Ik hoor graag hoe de wethouder dat ziet en of ze iets kan toezeggen over hoe zij dat in 2025 vorm wil geven. Met betrekking tot de nota Respijtzorg in de GGZ, komen we dan met een motie om te zorgen dat mensen met mentale klachten op tijd een bed krijgen, om erger leed te voorkomen.

00:43:59

De heer Van Veen, PvdA: Voorzitter. In mijn inleiding had ik het over elkaar ontmoeten, zodat we ons in elkaar kunnen verplaatsen. Doordat we steeds meer in onze eigen bubbels leven en minder door hebben hoe anderen het hebben, lijken we een lam te worden dat zich wil terugtrekken achter onze hoge dijken. Geredeneerd vanuit een soort van naïef wensdenken dat het ophogen van dijken klimaatverandering gaat tegenhouden of dat het racistisch wegzetten van andere mensen zal leiden tot minder vluchtelingen. Zo werkt het helaas niet. Dat is niet het Nederland waar we met zijn allen heen moeten. Juist in deze gesegregeerde samenleving zou de noodzaak van cultuur om gezamenlijk verhalen te vertellen en te ervaren, alleen maar groter worden.

00:44:40

De heer Van Veen, PvdA: Daarom komen wij met een motie om voldoende budget te hebben voor de nieuwe cultuurnota. Daarom staan wij vol voor een nieuw muziekcentrum. Daarom trekt De Wijk De Wereld nog steeds door Groningen. Voorzitter, zo'n voorjaarsdebat wat we vandaag voeren, kan natuurlijk niet plaatsvinden zonder het ook over de financiële situatie van Groningen te hebben. Met het naderend financieel ravijn ziet die er meerjarig niet rooskleurig uit. Vanaf 2027 kunnen we in Groningen dan ook tekorten verwachten. De vraag is hoe je daar als gemeente voor 2025 en '26 mee om moet gaan.

00:45:12

Voorzitter: PVV.

00:45:14

Mevrouw Blauw, PVV: Dank u, voorzitter. Even terug. U noemde het debat over de asielcrisis in lijn met racisme. Kunt u dat verklaren? Volgens mij heeft dat niks met elkaar te maken.

00:45:28

De heer Van Veen, PvdA: Wat ik helaas zie in Nederland, in politiek den Haag, is dat er een soort van wensdenken is. Wat ook benoemde. Waarbij de idee is dat als we hier maar racistischer zijn, als we het hier moeilijk maken voor vluchtelingen, dat er dan minder vluchtelingen komen. Ik denk dat dat geen invloed heeft op de situatie in Syrië, op situaties in andere brandhaarden. Dat er dus alsnog vluchtelingen naar Nederland zullen komen.

00:45:50

Voorzitter: Het CDA.

00:45:51

De heer De Haan, CDA: Voorzitter, ik hoor de Partij van de Arbeid terecht spreken over verbinding. Een pleidooi dat me aan het hart gaat. U noemt ook terecht de rol die cultuur daarin speelt. Ik mis alleen de rol van de sport. Ik mis bijvoorbeeld iets als Kardinge. Kunt u mij aangeven waarom het in uw pleidooi voor meer verbinding wel heeft over culturele instellingen. Er moet een nieuwe Oosterpoort komen. Waarom pleit u niet ook voor Kardinge? Er zijn 30 verenigingen, 150.000 gebruikers. Sport is bij uitstek, de plek voor verbinding. Waarom vergeet u dat in uw betoog?

00:46:26

De heer Van Veen, PvdA: Ik was nog niet klaar met mijn betoog. Wellicht was dat nog gekomen. Het CDA heeft gelijk. Sport verbindt ook enorm. Juist ook op voetbalclubs en ook op andere sportclubs zie je dat mensen elkaar blijven ontmoeten. Daar zijn we enorm fan van. De Partij van de Arbeid staat ook echt voor die ijsbaan. Dat heb ik twee weken geleden in het debat in SIA ook duidelijk benoemd. Die ijsbaan kan alleen ook op andere plekken. Ik vermoed dat u daarom zo'n specifiek over Kardinge begint.

00:46:47

Voorzitter: Ik wilde eerst naar de VVD.

00:46:50

Mevrouw Jacobs, VVD: Dank u wel, voorzitter. We hebben de goede gewoonte dat je, als je moties indient, dekking zoekt. Nu zie ik dat u het college opdraagt om dekking te vinden. Als het een motie van de oppositie is, wordt die daarom altijd ontraden. Ik ben heel benieuwd wat er gebeurt. Mijn vraag is: waar vindt u dat het college die dekking moet zoeken? Ten koste van wat moet die €500.000,- gevonden worden?

00:47:19

De heer Van Veen, PvdA: Volgens mij zijn we hier bij het voorjaarsdebat. Het is onze taak als raadsleden om richting het college mee te geven die, zoals ik begrepen heb, over de periode van de komende maanden de begroting zal opstellen. Daarom hebben we niet specifiek gezegd waar die dekking vandaan moet komen. Wat mij betreft had het de VVD vrijgestaan om op die manier ook moties in te dienen.

00:47:36

Voorzitter: Aanvullend.

00:47:39

Mevrouw Blauw, PVV: U vindt het ook goed als het bijvoorbeeld ten koste van de

wijkvernieuwing gaat? Dat maakt niet uit. Als deze €500.000 maar extra aan cultuur uitgegeven wordt. Waar het ook vandaan komt. Dat begrijp ik dan goed?

00:47:51

De heer Van Veen, PvdA: Dat begrijpt u niet goed. Deze motie is een politieke afweging geweest. We kunnen natuurlijk niet op alles focussen. We hadden natuurlijk ook een motie op de wijkvernieuwing kunnen doen, maar we hebben nu specifiek voor cultuur gekozen. Als uiteindelijk blijkt dat dit ten koste van de wijkvernieuwing gaat, dan zullen wij daar als raad naar kijken. Dan zullen wij daar als fractie over spreken. Ik vermoed dat onze afweging zal zijn dat wij dat geen goeie keuze vinden. Dit is een beetje als-dan les denken.

00:48:15

Voorzitter: Stadspartij.

00:48:17

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Voorzitter, dank u wel. De PvdA geeft net aan dat ze volledig voor het nieuwe muziekcentrum zijn. Ongeacht welke overschrijding van middelen die er kennelijk ook zal komen. Hoe maakt u die keuzes met betrekking tot de minima? Om deze te kunnen bedienen?

00:48:39

De heer Van Veen, PvdA: We zijn er zelf bij als het om de keuze voor het muziekcentrum gaat. Ik zeg: wij willen sowieso dat nieuwe muziekcentrum. U maakt daarbij dat het dus oneindig geld mag kosten. Dat is natuurlijk niet zo. Uiteindelijk zullen we als er een investeringsbesluit komt, naar dat voorstel kijken. Zo gaat het ook bij minimabeleid. Daarbij vinden we dat ook heel belangrijk. Daarom zullen we dat ook volop steunen.

00:49:03

Voorzitter: CDA nog.

00:49:03

De heer De Haan, CDA: Ik wilde toch nog even terug haken. De Partij van de Arbeid geeft aan: we willen sowieso dat nieuwe muziekcentrum. Kan zo'n nieuw muziekcentrum wat u betreft bijvoorbeeld ook in Assen staan? Net als bijvoorbeeld een nieuwe ijsbaan?

00:49:16

De heer Van Veen, PvdA: Dat denk ik niet. Dat moet echt in Groningen komen te staan. Ik ga verder met mijn woordvoering, voorzitter. De vraag is hoe je als gemeente dan dus wel omgaat met die financiële situatie voor 2025 en '26. Wetende dat er in 2027 minder geld kan zijn. Dat hebben wij geprobeerd met de motie. Excuses aan de leden van de oppositie die die motie pas later ontvangen hebben. Dat was inderdaad niet heel netjes. Met die motie hebben wij geprobeerd aan te geven hoe wij die keuze willen maken. Dat is in mijn ogen niet een verstrekkende motie. Je ziet dat in de voorjaarsnota vergelijkbare keuze staan. De bedoeling was om dat juist met die motie duidelijk te maken. Dat we daar hopelijk beter het debat over kunnen voeren en als raad duidelijk onze keuze daarin kunnen uitspreken. Onze keuze daarin is duidelijk.

00:50:05

Voorzitter: D66.

00:50:06

De heer Lo-A-Njoe, D66: Dank u wel, voorzitter. Ik zou tegen de PvdA willen zeggen: excuses aanvaard. Als je die excuses echt meent, dan is het toch goed om daar even de tijd voor te nemen. Om in het najaar hier in alle rust met elkaar en met experts over te spreken. Anders zijn het hele holle excuses. Of niet?

00:50:25

De heer Van Veen, PvdA: Dat is precies wat we voorstellen om te doen. Namelijk om als dat kan, dat meerjarig, uitgebreid met elkaar te bespreken. Het heeft alleen geen zin als we pas in het najaar gaan bespreken hoe het college in 2025 de begroting moet gaan invullen. Die luxe hebben we niet. Daarom hebben we ervoor gekozen om daar nu al uitspraken voor te doen. We hebben er specifiek voor gekozen om in de motie alleen iets over 2025 te zeggen en niet over '26 en verder. Zodat we dat juist met zijn allen goed kunnen bediscussiëren.

00:50:53

Voorzitter: Ga uw gang.

00:50:53

De heer Lo-A-Njoe, D66: Ik heb toch wat anders van het college gelezen. Daar stond heel helder in dat we op de korte termijn 10% aanhouden. Dat is niet nieuw. Op de lange termijn houden we 20% aan. We hebben het helemaal niet over volgend jaar. U wilt die 20% loslaten voor de lange termijn. Die lange termijn biedt onze ruimte om het daar in het najaar over te hebben. Bent u dat met me eens?

00:51:12

De heer Van Veen, PvdA: Dat ben ik met u eens. Dat staat ook in de motie. In de motie staat voor 2025 minimaal op die 10% te gaan zitten. De rest gaan we in het najaar bespreken. Voorzitter, ik ga verder met mijn betoog. Wat je niet zou moeten doen volgens de PvdA is keihard bezuinigen. Ons beleid stopzetten waar onze Groningen zo afhankelijk van zijn. De lasten flink verzwaren. Dat is niet de keuze. Het jaar 2027 is nog best ver weg. Kijkend naar politiek den Haag van de afgelopen jaren, is de kans groot dat er dan alweer een nieuw kabinet zit. Bovendien zien we dat de lobby vanuit de Vereniging Nederlandse Gemeenten de komende jaren hard doorgaat. Er is een aantal gemeenten in Nederland die al volgend jaar en het jaar daarop, heel hard moeten bezuinigen. Die druk zal alleen maar toenemen.

00:51:59

De heer Van Veen, PvdA: Bovendien hebben we hier een wethouder die die lobby heel hard steunt. Daardoor ben ik daar optimistisch in. Het is belangrijk dat we daarvoor blijven lobbyen. Juist omdat de PvdA weet hoe belangrijk het werk is dat de gemeente doet, zal de PvdA de landelijke ontwikkelingen blijven volgen. Als daar reden toe is, zullen wij ook echt wel bereid zijn die lastige keuzes te maken. Lastige keuzes, zodat er uiteindelijk voldoende geld is voor een Groningse aanpak. Waarbij continu gezocht wordt naar investeringen die echt het verschil maken voor onze inwoners en leed kunnen voorkomen.

00:52:30

Voorzitter: Partij voor het Noorden.

00:52:31

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Dank, voorzitter. Goed dat PvdA refereert aan de VNG, maar diezelfde VNG heeft ook richtlijnen waar het gaat om solvabiliteit en weerstandsvermogen. Wordt dat mogelijk in de toekomst aan de kant gelegd? Of zegt u: we gaan gewoon wat selectief winkelen voor wat betreft VNG-adviezen?

00:52:53

De heer Van Veen, PvdA: Dank voor het woord, voorzitter. Het zijn geen richtlijnen. Toevallig was ik als ambtenaar betrokken bij Binnenlandse Zaken toen die kerngetallen vastgesteld werden. Toen is heel specifiek vanuit de VNG en de gemeentes gezegd: we vinden het prima om met die kengetallen te gaan werken, maar het mag niet de bedoeling zijn dat die kaderstellend zijn gaan werken. Het zijn inderdaad kerngetallen, maar het is dus niet richtinggevend. Dan wil ik naar mijn laatste inhoudelijke punt, voorzitter, namelijk armoede. Ik sloot mijn woordvoering net af, dat voorkomen belangrijker is. Die nadruk op voorkomen is voor de PvdA de basis van de manier waarop wij naar het armoedebeleid kijken. We moeten armoede namelijk voorkomen en niet verhelpen. Bij voorkeur dankzij werk.

00:53:35

De heer Van Veen, PvdA: Goed werk met een eerlijk loon en goede arbeidsvoorwaarden. Banen bij Groningse ondernemers en bedrijven. Daarom komen met de motie om weer met een Actieprogramma Impact Ondernemen te komen. Een programma waarin we samen met ondernemers optrekken en Groningen maken. Als PvdA zien we de enorm toegevoegde waarde die zij leveren aan de stad. Met de komende agenda zullen we hen daarbij ondersteunen. Elke baan in Groningen telt en is een kans om via werk uit de armoede te komen. De PvdA is zich er ook van bewust dat er helaas ook mensen zijn voor wie een volledige baan niet haalbaar is. Dat betekent niet dat we hen af moeten schrijven. De gemeente heeft ook naar hen toe een belangrijke plicht om te kijken wat wel haalbaar is.

00:54:16

De heer Van Veen, PvdA: Bijvoorbeeld via basisbanen, werkprogramma's. Aanvullend: zolang het minimumloon nog te laag is en inflatie uit de bocht giert zou de gemeente armoede moeten verlichten. Kinderarmoede voorop. Bijvoorbeeld dankzij de afvalstof heffing die we sneller kwijtschelden. Dankzij fondsen, zodat volwassenen kunnen blijven sporten. Dankzij subsidies, zoals de speeltuinvereniging die vakanties organiseren. Juist voor hen en wie we het meeste gunnen. Dat brengt me bij mijn inleiding, maar nu als afsluiting. De CBS-cijfers. Die 10% van de Nederlanders die niet op vakantie kunnen omdat er simpelweg geen geld is. Een percentage waar zoveel achter zit. Voor hen zal de PvdA altijd op kunnen komen. Ik hoop de rest van de raad te vinden in die ambitie. Dank u wel.

00:55:00

Voorzitter: Dank u zeer. D66.

00:55:28

De heer Lo-A-Njoe, D66: Voorzitter. D66 Groningen wil dat we een gemeenten zijn waar inwoners in vrijheid en verbondenheid met elkaar kunnen leven. Zowel in goede als in lastige tijden. Voor D66 zijn er drie thema's die van cruciaal belang zijn om dat

doel te bereiken. Wat ons betreft zijn dat duurzaamheid, een eerlijke economie en kansengelijkheid. Vanuit die drie perspectieven kijken we naar de toekomst en hebben we gekeken naar de grote hoeveelheid moties die hier vanmiddag en vanavond worden besproken. Ten eerste willen wij bereiken dat ondernemers de ruimte krijgen om een maatschappelijke waarde toe te voegen aan onze samenleving. Dat maakt wat ons betreft deel uit van een eerlijke economie. Met onze ondernemers en inwoners kunnen we samen richting geven aan een optimistische toekomst.

00:56:12

De heer Lo-A-Njoe, D66: Een toekomst waarin iedereen zijn talenten kan ontplooiën. Waarin de gemeente op basis van gelijkwaardigheid met haar inwoners en energiecorporaties vorm geeft aan een duurzame toekomst. Waarin ondernemers de ruimte krijgen om maatschappelijke waarde toe te voegen. Daarvoor hebben we als gemeente een can-do houding nodig. In plaats van een houding die vooral uitspreekt: het kan niet en het mag niet, tenzij we het als gemeente zelf doen. We zien regelmatig dat de mooie initiatieven uit de samenleving worden geproblematiseerd in plaats van dat we deze omarmen. De energie lijkt dan meer te liggen op de vraag waarom het niet kan, in plaats van hoe het wel kan.

00:56:45

De heer Lo-A-Njoe, D66: Hoe mooi was het geweest als we, net als bij Roze Zaterdag en bij de viering van de afschaffing van het slavernijverleden, nu hier in deze raad met eenzelfde goed gevoel hadden kunnen terugkijken op een Groningen marathon na het zomerreces. Of op een geweldige sfeer en een ongekend feest tijdens de vele dancefeesten en Koningsdag op het Poeleplein. Dat we geen gedoe hadden gehad met onze inwoners en ondernemers rondom het fietsparkeren, het voortslepende debacle rondom reclamebelasting, broodjes verkoop op zondag. Dat lokale initiatieven zoals de Wijnloop in Haren van meet af aan soepeltjes waren opgepakt door het college.

00:57:21

Voorzitter: Partij van de Arbeid.

00:57:22

De heer Van Veen, PvdA: Ik ben benieuwd naar wat er mis ging bij dat fietsparkeren?

00:57:24

De heer Lo-A-Njoe, D66: Wat daar misgaat, is dat mensen hun fiets wordt weggehaald, terwijl niet helder is dat hun fiets daar niet mag staan. Daar hebben afgelopen jaar voorbeelden van gehad. Wij willen graag een beleid waarin we voor de fiets en voor wandelaars zijn. Dat moet dan wel duidelijk zijn voor mensen. D66 betreurt het, dat mooie initiatieven van enthousiaste inwoners...

00:57:45

Voorzitter: Vervolgvrage.

00:57:49

De heer Van Veen, PvdA: Ik vind het jammer. Ik heb juist het idee dat het fietsbeleid enorm helpt voor onze Groningers die wat minder goed ter been zijn. Die nu eindelijk door onze straten beter in het centrum kunnen komen.

00:57:58

De heer Lo-A-Njoe, D66: Zeker. We willen graag dat die mensen gewoon de ruimte hebben om zich te kunnen bewegen in onze mooie binnenstad en in de rest van de gemeente. Toch hebben we het een aantal keren meegemaakt dat mensen echt verrast worden dat hun fiets wordt weggehaald. Terwijl ze zich daar zelf helemaal niet van bewust zijn. Dat moeten we gewoon beter doen. Dat is een irritatie die leeft. Daar kunt u wat van vinden. Ik vind in ieder geval dat het gewoon helderder moet zijn voor onze inwoners. Zodat mensen die slecht ter been zijn en mensen die hun fiets ergens parkeren, kunnen genieten van onze stad. Ik vervolg. D66 betreurt het, dat mooie initiatieven van enthousiaste inwoners, ondernemers en organisaties hun doorgang niet hebben kunnen vinden omdat het niet kon.

00:58:40

De heer Lo-A-Njoe, D66: We krijgen een beetje de indruk dat er in het soepel oppakken van initiatieven vanuit de samenleving, echt wat aan het veranderen is in de houding van de gemeente. Een houding die begint te contrasteren met de houding van voorgaande colleges. Dat bevreemdt ons. Inhoudelijk gezien is het overgrote deel van het beleid uit voorgaande periodes gewoon overgenomen en veelal ongewijzigd voortgezet in het huidige beleid. We vinden het jammer en onnodig dat met dit beleid en die houding, inwoners en ondernemers regelmatig het gevoel krijgen dat wat zij vinden er niet toe doet. We hebben diezelfde inwoners en ondernemers keihard nodig om onze doelen, die we steunen in ons beleid, te bereiken.

00:59:17

Voorzitter: SP.

00:59:17

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter. Hoeveel honderden miljoenen hadden de vorige colleges over voor specifiek de noordelijke wijken? Hoeveel miljoenen hadden de vorige colleges over voor extra middelen om armoede te bestrijden? Hoeveel sneller scholden de vorige colleges bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing kwijt? Allemaal overgenomen, voorzitter?

00:59:40

De heer Lo-A-Njoe, D66: Dat is niet allemaal overgenomen, maar het grootste deel van het beleid toch wel. Daar doel ik op. Er is echter hoop. Ondanks de woede over de wijze waarop de reclamebelasting er door de coalitie door werd gedrukt, blijven de Groninger ondernemers de gemeente opzoeken met de vraag en de hoop om beter samen te werken aan een positieve impact op onze lokale samenleving. We zijn ervan overtuigd dat juist onze ondernemers maatschappelijke waarde kunnen en willen toevoegen aan Groningen. Dat willen zij ook graag. Dat hoorden we ook van hen tijdens de door hen georganiseerde reis naar Tilburg. Daarom dienen we de motie op initiatief van PvdA met de titel: maak impact met een nieuw Actieprogramma Impact Ondernemerschap, mede in.

01:00:21

De heer Lo-A-Njoe, D66: Het tweede is duurzaamheid. Wij willen bereiken dat inwoners en ondernemers de gezamenlijke duurzame toekomst van Groningen mede kunnen vormgeven. D66 staat dan ook voor een groene en gezonde gemeente met een schone bodem, schoon water en schone lucht. We willen daarbij dat inwoners en

ondernemers gezamenlijk deze duurzame toekomst kunnen vormgeven. Inwoners moeten daarvoor wel de vrijheid voelen om die duurzame keuzes te kunnen maken. Zij moeten zich hierin gesteund voelen door transparantie en een duidelijk en betrouwbaar beleid. De biodiversiteit staat wereldwijd onder druk. De biodiversiteitscrisis is één van de grootste bedreigingen van het voortbestaan van ons leven op aarde.

01:01:00

De heer Lo-A-Njoe, D66: In Groningen daalt die biodiversiteit. Invasieve exoten zoals de Reuzenberenklauw verslechteren onze biodiversiteit. Gelukkig helpt een ander maaibeeld en helpen groenstroken in de middenbermen om ervoor te zorgen dat insecten, vlinders bijen en hommels terugkeren. Daarom wil D66 alle zeilen bijzetten om het tij te keren. We zijn van mening dat we daarbij alle handen nodig hebben. Dat hierbij juist ook weer onze inwoners een sleutelrol kunnen spelen. Inwoners kennen hun leefomgeving goed en weten wat er nodig is. Zo kunnen zij een waardevolle bijdrage leveren aan het verbeteren van de biodiversiteit. Daarom dienen we de motie in: inzet inwoners bij bestrijding invasieve exoten. Tenslotte kansengelijkheid.

01:01:41

De heer Lo-A-Njoe, D66: Wij willen bereiken dat iedereen zijn talenten vrij van zorgen kan ontwikkelen. Daarvoor is kansengelijkheid echt de sleutel. Kansengelijkheid begint bij het aanpakken van armoede en schulden. Daarom steunen we het idee van ongelijk investeren voor gelijke kansen, zoals we dat nu al langjarig doen in de noordelijke wijken. We vragen daarbij speciale aandacht voor jongeren, ongeacht waar ze wonen. Het aantal jongeren met bijstand en schulden neemt toe en zet druk op hun mentaal welzijn. Dat baart ons echt zorgen. Toegang tot onderwijs, werk, sport en cultuur is cruciaal voor de ontwikkeling van mensen. Dat mag niet belemmerd worden door financiële zorgen. Daarom vinden wij het belangrijk dat we blijven investeren in sport, kunst en cultuurvoorzieningen.

01:02:23

De heer Lo-A-Njoe, D66: Voorzieningen zoals het geplande cultuurcentrum de Nieuwe Poort en het behoud van de kunstijsbaan voor onze regio. Een andere voorwaarde voor kansengelijkheid is een dak boven je hoofd dat pas bij de levensfase waarin je verkeert. Niet alleen hebben veel mensen moeite om de passende woning te vinden. Met name jongeren hebben regelmatig last van misstanden op de woningmarkt. Daar willen we wat aan doen.

01:02:45

Voorzitter: De ChristenUnie heeft nog een vraag aan u.

01:02:49

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde de heer Lo-A-Njoe net even kort iets zeggen over de kunstijsbaan. Op OOG tv las ik een quote van de heer Lo-A-Njoe waarin hij zei: bij het voorjaarsdebat maken we nog geen keuze voor wel of geen ijsbaan bij Kardinge. Nu wordt er een motie ingediend om alle andere opties van tafel te houden. Hoe kijkt de heer Lo-A-Njoe daartegenaan?

01:03:10

De heer Lo-A-Njoe, D66: Wij maken in dit debat geen keuze voor een wel of geen ijsbaan. We zeggen net als de PvdA dat wij vinden dat die ijsbaan gewoon terug

moet keren. Dat is een belangrijke regionale voorziening. Werk scenario's uit die daar ook op gericht zijn. Meerdere scenario's, zodat er wat te kiezen valt. Wat ons betreft, is het helder dat we die heel graag terug zien komen.

01:03:33

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dank u wel, voorzitter. Als er geen scenario's meer zijn waarbij er geen ijsbaan is, dan betekent dat dus dat je nu de keuze maakt dat er een ijsbaan komt. Toch?

01:03:44

De heer Lo-A-Njoe, D66: Er is nu een ijsbaan. We zien inderdaad graag dat er een ijsbaan blijft. Dat klopt. We zijn mede-indiener van meerdere moties die gericht zijn op kansengelijkheid. Ik pak er één uit. Met de motie 'Should I stay, or should I go' hopen we bij te dragen aan verbeterde doorstroming op de woningmarkt. Die is echt nodig. We zullen de komende jaren de woningvoorraad echt moeten uitbreiden door te bouwen. De bestaande woningvoorraad zal toch ook slimmer en beter verdeeld moeten worden. Deze motie zet daarop in. Voorzitter. In onze visie is Groningen ook na het ravijnjaar een gemeente waarin we onze voorzieningen overeind hebben weten te houden.

01:04:19

De heer Lo-A-Njoe, D66: Waardoor we een bruisende en aantrekkelijke stad zijn gebleven. Dat is onze gezamenlijke opgave. Aantrekkelijk en toegankelijk, ongeacht je afkomst of je inkomen. Een stad waarin iedereen de vrijheid voelt om in verbondenheid te zijn wie hij is. Daar zetten wij op in. Dank u wel.

01:04:34

Voorzitter: Er is nog een vraag van de SP.

01:04:38

De heer Brandenburg, SP: Dank, voorzitter. Ik heb even gekeken naar waar D66 allemaal qua motie op staat. Dan zie ik inderdaad geen verdere verhoging van de lasten. Dan zie ik sowieso een ijsbaan. Ik hoor ze net zeggen dat de streefwaarde omhoog moet. Volgens mij hebben ze bij de begroting nog gezegd: we moeten ook die OZB maar niet indexeren. Dat zijn allemaal plannen die tientallen miljoenen kosten. Dan ziet u vanaf 2026 een enorm tekort. Waar moet dat vandaan komen, D66?

01:05:04

De heer Lo-A-Njoe, D66: Ten eerste hebben we niet over de lasten gezegd dat die omhoog moeten. We hebben gezegd dat we vraagtekens hebben bij die verlaging, die u voorstelt. Dat we dat risicovol vinden. Sorry, dat gaat over de solvabiliteit. Over de lasten hebben wij inderdaad aangegeven dat we als gemeente al behoorlijk hoog zitten ten opzichte van andere gemeenten. Daar maken we ons wat zorgen over. Het lijkt ons niet verstandig om die te verhogen. U vraagt: waar wilt u het dan vandaan halen? Volgens mij zijn er ontzettend veel keuzes te maken. We hebben ze nog niet allemaal voldoende in beeld. De coalitie heeft ook allerlei keuzes gemaakt die geld kosten. Die zou ik ook graag op tafel willen hebben. Zoals de heer Van Veen net zei: in 2025 gaan we dat gesprek met elkaar voeren. Dan gaan we ook keuzes maken.

01:05:50

Voorzitter: Aanvullende vraag.

01:05:51

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter. Dat laatste ben ik heel erg met D66 eens. Toch doet u hier drie voorstellen waarin staat: sowieso de lasten niet verhogen en sowieso een ijsbaan. Tegelijkertijd zegt u: we gaan dat straks wel allemaal met elkaar afwegen. Hoe hangt dat samen? Dat kan toch niet?

01:06:09

De heer Lo-A-Njoe, D66: Hoe dat samenhangt gaan we volgend jaar met elkaar bespreken. Als we alle onderliggende plaatjes hebben. Ik heb net één van de coalitiepartijen horen zeggen om heel helder te kiezen voor een ijsbaan en de Nieuwe Poort. Er is denk ik veel mogelijk. Ik denk dat het helder is om aan te geven waar je prioriteiten liggen. Uiteindelijk zullen we, als we alles helder hebben, keuzes moeten maken. Dat is alleen niet vandaag.

01:06:31

Voorzitter: GroenLinks.

01:06:33

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter. Daar zit nou precies het probleem. In de laatste zin. Wat D66 niet doet, is prioriteiten aanbrengen en keuzes maken. Het is alsof je gaat winkelen en daarbij besluit: ik geef onbeperkt geld uit en tegelijkertijd ga ik maximaal sparen. D66 is het toch met GroenLinks eens dat je op zijn minst de verantwoordelijkheid hebt om wel een keuze te durven maken?

01:06:52

De heer Lo-A-Njoe, D66: Jazeker. We hebben er afspraken over dat we die keuze gaan maken, maar die is niet vandaag.

01:06:56

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter. D66 staat toch vandaag wel gewoon onder die moties? Of denkt D66 daar volgende week over te gaan stemmen?

01:07:06

De heer Lo-A-Njoe, D66: Wat mij betreft niet. Ik denk dat volgende week ons reces is begonnen. Volgens mij gaan we over de moties stemmen. U zegt hier als het ware dat we hier de volledige keuzes gaan maken, als het bijvoorbeeld gaat over de SIA. Dat is nu niet aan de orde. We geven wel richting mee. Dat is wat we doen. Daar kunt u het niet mee eens zijn, maar dat is wel wat we hier doen.

01:07:25

Voorzitter: Dank u zeer. Dat was het. Dan zijn we bij de Partij voor de Dieren.

01:07:37

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Dank, voorzitter. In 2009 tourde Claudia de Breij langs Nederlandse theaters met haar voorstelling Hete Vrede. Hierin stelde ze dat de Koude Oorlog wellicht voorbij is, maar dat wat we ervoor in de plaats hebben gekregen niet veel beter is. Vijftien jaar later is de term Hete Vrede helaas nog onverminderd actueel. Zowel letterlijk als figuurlijk. Terwijl 2024 het warmste jaar is dat ooit is gemeten, lopen geopolitieke spanningen verderop en nestelen autocratische regimes zich dieper in het pluche. De gevolgen daarvan merken we ook lokaal. Haat en onverdraagzaamheid in de samenleving nemen toe, ook in Groningen. Kijk bijvoorbeeld naar de drie regenboog bankjes die binnen enkele weken na hun plaatsing al zijn vernield. Kijk naar het toenemende antisemitisme.

01:08:18

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: We zijn blij dat het CDA en GroenLinks het initiatief hebben genomen om tot een raadsbrede motie te komen. Als Partij voor de Dieren denken we dit reces na over hoe we de eveneens toenemende islamofobie in de samenleving een halt kunnen toeroepen. In Groningen moet je kunnen zijn wie je bent. Vluchtelingen en migranten blijven wat ons betreft, ondanks het nieuwe kabinet, welkom in Groningen. Daarom steunen we van harte de motie van de ChristenUnie om de LVV-voorziening te behouden. Tijdens de debatten over de gemeenterekening uitten we al onze zorgen over het toenemende aantal verkeersslachtoffers. Met het uitvoeringsprogramma Lopen, Fietsen en Verkeersveiligheid worden de komende jaren al veel straten omgebouwd van 50 naar 30 straten.

01:08:57

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Die aanpak kunnen we met tijdelijke maatregelen versnellen. Daarom dienen wij de ChristenUnie-motie: bloembakken in de straat, snelheid eruit, mede in.

01:09:04

Voorzitter: PVV.

01:09:06

Mevrouw Blauw, PVV: Dank u, voorzitter. Ik hoorde u net wat zeggen over islamofobie. Kunt u zeggen wat dat precies betekent? Ik heb het even nagezocht, want het is al eerder gebruikt, maar volgens mij bestaat dat niet.

01:09:22

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Het is wel tekenend dat de PVV denkt dat islamofobie niet bestaat. Ik zou zeggen: sla er een woordenboek op na. Dat is namelijk gewoon de haat en de angst voor mensen die moslim zijn. Dank, voorzitter. Dan ga ik verder. Die bloembakken die de ChristenUnie voorstelt om de snelheid eruit te halen in de straten zijn ook nog eens goed voor de biodiversiteit. Wat minder goed is voor de biodiversiteit, is de grote hoeveelheid gif die wordt gebruikt in het land- en tuinbouw. Het aantal vliegende en bestuivende insecten neemt in rap tempo af in Nederland. Als gemeente hebben we daar ook een groter rol in, met alle grote projecten die we ontwikkelen. We planten ontzettend veel nieuw groen aan. Daar zijn we ook trots op.

01:09:57

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Bespoten planten kunnen de gezondheid van mens en dier echter schaden. Daarom dienen we samen met GroenLinks, de SP, Student en Stad, D66 en de Partij voor het Noorden de motie: 'gifvrij, iedereen blij' in. Wat goed is voor dieren, is ook goed voor mensen.

01:10:10

Voorzitter: CDA.

01:10:11

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. Een onderdeel van die motie gaat over het oprichten van een gemeentelijke kwekerij. Daar had ik nog wel wat vraagtekens bij. Ik kom zelf bijvoorbeeld geregeld bij kwekerij Brandenburg. U misschien wel bekend,

zeg ik tegen de burgemeester. In onze gemeente heb je een aantal prachtige kwekerijen. Waarom is het nodig om zelf zo'n kwekerij te gaan starten?

01:10:34

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Wij hebben hier natuurlijk technische informatie over ingewonnen. Het blijkt dat het voor grote gemeenten heel lastig is om 100% biologisch en lokaal in te kopen, omdat de markt daar nog niet op is voorbereid. We verwachten aan de ene kant dat door deze stellingname en het kiezen voor deze richting, de markt daar ook in meebeweegt. Aan de andere kant is het natuurlijk ook een mooi project om zelf te ontwikkelen met bijvoorbeeld de sociale werkplaats van iederz. Voorzitter, dan ga ik nu over naar het blokje financiën. Helaas niet met rooskleurige vooruitzichten.

01:11:05

Voorzitter: Nog niet, want u krijgt de eerst een vraag van de ChristenUnie.

01:11:07

De heer Rebergen, ChristenUnie: Ik zou bijna sorry zeggen, de heer Pechler. In de motie staan geen financiële consequenties. Heeft deze motie geen financiële consequenties?

01:11:53

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Die motie is op verschillende manieren uit te voeren. Je kan bijvoorbeeld denken aan het planten van een lager aantal planten en bloembollen. Dan duurt het natuurlijk een jaar langer voordat het vol is. Vorige week hadden we het over anekdotisch bewijs. Ik heb vorig jaar alle tegels uit mijn tuin gehaald en daar planten in gezet. Dat eerste jaar was dat kaal. Dit jaar kan je nergens meer een klein plantje bij poten. Als je wat meer geduld hebt, dan kan het volgens mij binnen hetzelfde budget mooi uit met biologische planten en bollen die inderdaad wat duurder zijn.

01:11:53

Voorzitter: Ik begrijp langzamerhand dat u de enige Nederlander ben die geen last van slakken heeft.

01:11:59

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Last is inderdaad het woord, voorzitter. We hebben ze zeker. Partij voor de Dieren, hè. Dan vind je dat niet zo erg. Die moeten ook eten.

01:12:06

Voorzitter: Waren er maar meer egels. PVV.

01:12:11

Mevrouw Blauw, PVV: Nog even over de kosten van deze motie. Volgens mij is hier al beleid voor. Dit behoort ook niet tot één van onze kerntaken. Als je het hebt over bezuinigen, kan je hier prima op bezuinigen. Het is een behoorlijke chaos van onkruid in ons stad. De burgers klagen daar ook over. Bent u met ons eens dat dit niet één van onze kerntaken is en dat je hier makkelijk op kan bezuinigen?

01:12:39

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Dat ben ik niet met de PVV eens. Dat is één van de vele verschillen tussen de partij van mevrouw Blauw en de mijne. Wij hebben

nogal andere meningen over wat wel en niet behoort tot de kerntaken. In ons geval gaat het toch echt om het creëren van een gezonde leefomgeving voor mens en dier. Daar is gifvrije beplanting een cruciaal onderdeel van. Als er geen verdere interrupties zijn, ga ik nu daadwerkelijk over naar blokje financiën. Helaas niet met rooskleurige vooruitzichten. Niet voor Groningen en ook niet voor de andere 341 gemeenten in Nederland. Zoals het college al schrijft in de voorjaarsbrief: het feit dat onze financiën onder druk staan, is volledig te wijten aan de ingrepen van het Rijk. We steunen dan ook het voorgestelde drie stappenplan in lijn met het landelijke VNG-strategie.

01:13:20

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Om te kijken welke wettelijke aanpassingen mogelijk zijn. Om gemeenten beter in staat te stellen om grip te krijgen op de financiën en om de takendiscussie met het Rijk te gaan voeren. Tegelijkertijd moeten we ons als Groningen wel voorbereiden op het scenario dat het Rijk niet met extra middelen over de brug komt. Hier wordt achter de schermen al aan gewerkt. We zijn zeer benieuwd naar de uitkomsten van deze analyse en de discussie die we daar begin volgend jaar over gaan voeren. Dat is ook al enkele keren eerder genoemd tijdens dit debat. Als Partij voor de Dieren en als coalitie willen we echter niet nu al op de rem trappen. Voorzieningen, beleid en faciliteiten voor onze inwoners schrappen kan. Ze vervolgens wederopbouwen, kost jaren en ontzettend veel geld.

01:13:56

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Wij kiezen er dan ook niet voor om nu al te gaan bezuinigen. Het is al pijnlijk genoeg dat we op sommige dossiers door de financiële beperkingen niet harder kunnen lopen, terwijl we dat wel zouden willen. Zoals bij de energietransitie. De komende jaren zal het met alle noodzakelijke investeringen van de SIA, niet lukken om 200 miljoen extra vet op de botten te krijgen. Daarom dienen we samen met de PvdA, GroenLinks en SP een motie in om in het vierde kwartaal een debat te voeren over een eventuele herziening van de kadernota weerstandsvermogen. Toch kijken we ook met enig optimisme naar de toekomst. Volgend jaar worden, na de recente, mooie excuses van de burgemeester over ons slavernijverleden, twee monumenten onthult die dit verleden te gedenken.

01:14:35

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: De binnenstad zal nog mooier en schoner worden met de inwerkingtreding van de zero-emissiezone. Waar de afgelopen jaren al steeds minder gemaaid werd en steeds meer gebieden ecologisch werden beheerd, wordt volgend jaar gestart met de nieuwe BORG-strategie voor waarde gestuurd beheer van de openbare ruimte. Met ons warmtenet lopen we voorop in Nederland. De komende jaren groeit WarmteStad gestaag door. De recent gepubliceerde routekaart en uitvoeringsagenda eiwittransitie die we in het najaar zullen bespreken, belooft veel goede ontwikkelingen. Naast de energietransitie willen we ook wat betreft gezonde, lokale en plantaardige voeding koploper zijn in Nederland.

01:15:08

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: In onze tweede termijn en stemverklaringen zullen we nader ingaan op de moties die ik niet heb genoemd. Als daar nu al vragen over zijn, hoor ik ze graag. Anders laat ik het graag hierbij, voorzitter.

01:15:20

Voorzitter: Dank u zeer. De Stadspartij.

01:15:44

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Voorzitter. Voor mijn partij is het vandaag een rare dag met een nog vreemdere voorbereiding. Voor het eerst in tien jaar wordt tijdens deze vergadering deze vooruitblik naar de begroting, de voorjaarsbrief door iemand anders dan de Stadspartij voorgelezen. Als u mij vergeeft: ik ga het niet uit mijn hoofd doen. Vanaf deze plek wensen wij Amrut een spoedig herstel. Voordat ik begin, wil ik de griffie, de bodes, de ambtenaren, het college en de raad, mijn fractiegenoten, onze ondersteuners en adviseur, bestuur van de partij, onze fractiemedewerker en natuurlijk ons thuisfront heel erg bedanken voor de wijze steun, het support en het gewoon er voor ons zijn in de afgelopen tijd. Onze visie op de voorjaarsbrief zal wellicht niet zo lang zijn als andere collega's.

01:16:36

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Gezien het korte tijdsbestek van onze voorbereiding zullen we volop meeliften op het harde werk dat alle andere raadsleden hebben verricht met moties. Daar bedanken wij jullie oprecht voor. Desalniettemin heeft alles wat wij vandaag hier doen voor de Stadspartij, voor ons maar één belang. Dat is onze inwoners. Alles in deze voorjaarsbrief en alles wat wij vandaag zeggen is door ons getoetst met één prioriteit. Wordt onze inwoner, vrijwilliger of ondernemer, hier beter van? Wat zorgt ervoor dat hij of zij het over tien jaar nog steeds goed kan hebben? Wat geven wij dit college mee voor de komende begroting? Voorzitter, ik ga even uit van een paar harde gegevens. Er is 22,7 miljoen over. We hebben op de begroting van 2024 al tonnen overschrijdingen gehad.

01:17:27

Mevrouw Sloot, Stadspartij: We lenen bij de klippen op en moeten de schulden afbetalen. We hebben bijna de grootste schuld per inwoner in dit land. We hebben er maar 25 sociale woningen bij gekregen. Als ik hoorde hoe de wethouder het bij OOG tv vertelde, moeten we misschien de rest maar in de wachtstand zetten. Onze kinderen kunnen geen huis krijgen. Nu wordt hen ook nog verteld dat dat voorlopig niet gaat gebeuren. Voorzitter, u en ik en alle aanwezigen hier weten al jaren dat het ravijnjaar eraan komt. We gaan nu pas nadenken over het in de ijskast zetten van projecten.

01:18:02

Voorzitter: ChristenUnie.

01:18:07

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Sloot refereert aan het aantal sociale huurwoningen dat gebouwd is. Heeft mevrouw Sloot de plannen ook gezien om de komende jaren 1.624 woningen bij te bouwen, waarvan ook een heel groot deel sociale huurwoningen is? Het verhaal van de ijskast begrijp ik, maar de plannen zijn er wel.

01:18:32

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Uw vraag is of ik die plannen gezien heb?

01:18:36

De heer Rebergen, ChristenUnie: Ja. Hoe u dat rijmt met dat er niks gebeurt. Dat bedoel ik.

01:19:00

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Ik heb het over in de wachtstand zetten. Dat er nu niet veel gebeurt. We hadden het over de ijskasten. IJskasten kosten ook geld, voorzitter. Zeker als het al oude ijskasten zijn. Dan toch plannen niet afkappen, maar wellicht in de wachtkamer gaan zetten. Terwijl die kosten ondertussen wel doorlopen. Niemand die ik spreek wil die Nieuwe Poort. Toch betalen we er allemaal al voor. Wie durft hier met droge ogen te beweren dat een dergelijk megalomaan project belangrijker is dan de bestaanszekerheid en mentale weerbaarheid van onze inwoners? Al die kinderen die nu niet goed geholpen kunnen worden door wijkteams en Jeugdzorg. Gaan die straks de entree kaartjes betalen voor de Nieuwe Poort? Natuurlijk is er het verschil tussen structureel geld en incidenteel geld.

01:19:37

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Heeft u enig idee hoeveel jaar we vooruit komen als we de 300 miljoen van de Nieuwe Poort beschikbaar houden voor het tekort van de komende jaren?

01:19:47

Voorzitter: GroenLinks.

01:19:49

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter, dank u wel. Zo werkt het natuurlijk niet. Allereerst spreken mevrouw Sloot en ik elkaar geregeld. Een grote voorstander van het muziekcentrum, dus volgens mij spreekt u wel degelijk mensen daarvan. Voorzitter, even over die 300 miljoen. Geld dat wij nog niet geleend hebben kunnen wij ook nog niet investeren in onze inwoners. Bent u het met me eens dat u wel op een hele makkelijke, tamelijk financieel ondegelijke manier een tegenstelling presenteert?

01:20:18

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Dat ben ik niet.

01:20:23

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter. Is mevrouw Sloot in de overtuiging dat wij geld dat wij op dit moment nog niet geleend hebben om een pand te bouwen, het nieuwe muziekcentrum, wel uit kunnen geven?

01:20:34

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Misschien moet u eerst mijn betoog even verder afwachten. Dan wordt het misschien duidelijk. Er is natuurlijk een verschil tussen structureel geld en incidenteel geld. De wethouder heeft het gehad over een structureel tekort van 33 miljoen vanaf 2026. Als wij niet zouden besluiten voor de Nieuwe Poort, dan kunnen we bijna tien jaar vooruit. Dan hoeven wij dat geld niet te lenen. Dan hoeven wij dat niet uit te geven. Voorzitter, altijd blijven wijzen naar het Rijk, terwijl je zelf andere, meer logische keuzes zou moeten maken, getuigt wat ons betreft van gemakzucht. We blijven alles doen zoals we deden en den Haag moet het maar oplossen. Mind you. Dat geld uit den Haag betalen we ook allemaal zelf. Dat is ook gemeenschapsgeld.

01:21:32

Voorzitter: Partij voor de Dieren.

01:21:33

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Dank, voorzitter. Ik zou het laatste wat mevrouw Sloot zei bijna kunnen begrijpen als Groningen de enige gemeente was die er zo in stond. We volgen gewoon het VNG-advies. Vindt u dan dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en alle andere gemeenten die dat advies opvolgen, gemakzuchtig zijn?

01:21:51

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Ik sta hier voor Groningen. Ik vind het gemakzuchtig dat je, als je al jaren weet dat het ravijnjaar eraan komt, maar blijft wijzen en wachten. In plaats van dat je ook op andere zaken zou kunnen gaan letten. Zaken die je dan misschien niet uitgeeft, zodat je geld overhoudt voor je eigen inwoners.

01:22:08

Voorzitter: Partij van de Arbeid.

01:22:08

De heer Van Veen, PvdA: Mevrouw Sloot had het net over keuzes maken. Ik vind het dan wel moeilijk. U zegt: we maken alleen keuzes die goed zijn voor de inwoners. In die motie heeft u het over dat u stopt met alle bezuiniging, maar vol wilt bezuinigen op duurzaamheid. Onze inwoners hebben toch juist behoefte aan die lagere energierekening? Hoe rijmt u dat?

01:22:30

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Ik denk dat dat precies is waar het om draait. Het blijven subsidiëren. Het blijven investeren in duurzaamheid. Terwijl we daar al het braafste jongetje van de klas in zijn. Misschien moeten we daar eens mee ophouden.

01:22:48

Voorzitter: CDA heeft er nog een vraag over.

01:22:50

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. Ik kan me ergens wel vinden in het feit dat u zegt: kijk ook naar jezelf in plaats van alleen naar het Rijk te wijzen. Terwijl volgens mij dat naar het Rijk wijzen geheel terecht is. Wat ik dan bij de Stadspartij niet zo goed begrijp, is dat u in één motie oproept om te gaan bezuinigen en vervolgens in de drie moties daarna oproept om een blanco cheque te geven aan wethouder en burgemeesters om weer 10 miljoen uit te geven. Kunt u mij uitleggen hoe dat precies zit?

01:23:16

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Voorzitter, dat kan ik zeker uitleggen. Dat is geen blanco cheque, dat is geld. Dat hebben wij zelfs onderbouwd. Het is geen blanco cheque. Dat kunnen we gewoon gebruiken.

01:23:26

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:23:30

De heer De Haan, CDA: Voorzitter, in de motie staat letterlijk: De 3 miljoen of de 5

miljoen bijvoorbeeld voor veiligheid mag de wethouder of de burgemeester naar eigen inzicht inzetten. Dat noem ik een blanco cheque.

01:23:46

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Voorzitter, ik begrijp de vraag van het CDA heel goed. Waar het om gaat, is dat wij een afgebakend bedrag willen inzetten. Dat de portefeuillehouder die zelf op dit moment het beste weet waar die dat per direct voor de noodzaak aan kan uitgeven, dat moet doen. Dat geld wordt geoormerkt. Dat staat ook duidelijk in de moties. Het kan niet aan iets anders dan alleen aan dat doel worden uitgegeven. Mag ik verder? Dank u wel. De gemeente kan niet blijven tuinieren om haar voortuin mooi te maken, terwijl het huis in de fik staat en vervolgens de risico's en de gevolgen afwentelen op haar ondernemers, inwoners, de provincie en het Rijk. Daarmee zeggen wij niet dat het Rijk daar helemaal geen schuldige in is. Wij vinden dat wij zelf ook onze eigen verantwoordelijkheid moeten nemen.

01:24:36

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Terwijl één op de zeven huishoudens moeite heeft met rondkomen en 12% van de jongeren in armoede leeft. Voorzitter, wij blijven aandringen op een gezond huishoudboekje. Waar onze gemeente cursussen organiseert voor mensen die niet rond kunnen komen, wordt zij zelf op de vingers getikt door de accountant en BDO-Benchmark, vanwege een financieel kwetsbare situatie. Het lijkt ook niet of daar snel verandering in gaat komen. Zeker niet gezien de motie van de coalitiepartijen. Heeft het college haar eigen cursus inmiddels al wel gevolgd? Les één: geen geld uitgeven dat je niet hebt. Les twee: lenen zorgt alleen maar voor ellende en resultaten uit het verleden... Voorzitter. Het college blijft investeren in zonnepanelen, terwijl we allang het braafste jongetje van het land zijn.

01:25:20

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Hou ermee op. We kunnen de mensen niet eens aansluiten. Als we ze aansluiten, worden die krenge uitgezet als de zon eindelijk schijnt. Onze ondernemers hebben het lastig. We blijven ze maar meer belasten, terwijl zij zorgen voor die economische groei. Hou op alsjeblieft, met ze weg te zetten als kapitalisten die slechts op één ding uit zijn. Als het goed gaat met de ondernemers, gaat het goed met de werknemers. Wees daar trots op. In plaats van ze te dwingen drie uur per dag langer gratis te moeten werken, als ze hun kraam elke dag weer opnieuw moeten op- en afbouwen. Wat dacht u van sport, voorzitter? Sport is niet alleen een hobby. Het is een integraal onderdeel van het leven dat voor veel meer kan zorgen dan alleen een sixpack.

01:26:01

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Er is hier een raadslid met een visie over het koppelen van sport, onderwijs, economie, ruimtelijke ordening, financieel degelijk beleid en algemeen welzijn. De heer Hilboesen. Misschien kent u hem. Deze visie verdient het te worden besproken en te worden onderzocht. Wij zullen ons daar de komende tijd in gaan verdiepen en hopen dat er meer partijen zijn die dat met ons willen gaan doen. Deze visie staat nog niet in een motie, want we vinden dat er eerst even goed over moet worden gesproken met iedereen.

01:26:30

Voorzitter: CDA.

01:26:31

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. Hebben we deze visie niet al? Is dat niet juist het hele plan van de vitaliteitscampus Kardingse? Past daar ook niet fantastisch een ijsbaan? Dan verbaast het me dat zelfs de Stadspartij niet onder die motie staat. Legt u dat eens uit.

01:26:47

Mevrouw Sloot, Stadspartij: U wist niet dat wij voor een ijsbaan zijn?

01:26:51

De heer De Haan, CDA: Ik zie het niet op de motie terug, mevrouw Sloot.

01:26:52

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Wij zijn voor een ijsbaan, maar wij vinden dat wij eerst verder moeten nadenken over waar die binnen onze gemeentegrenzen zou moeten staan.

01:27:06

Voorzitter: D66 nog.

01:27:08

De heer Lo-A-Njoe, D66: In de motie zijn veel zaken waarop bezuinigd gaat worden. Ik pak er eentje uit: diversiteit. Ik heb toch de indruk dat uw partij afgelopen jaar juist heel erg op diversiteit heeft ingezet. Dat geldt trouwens ook deels voor cultuur. Hoe moet ik me dat voorstellen? Gaan we geen Ketu Ketu meer vieren? Gaan we alle diversiteitsbeleid afschaffen? Wat is jullie idee daarbij? Ik kan het niet rijmen met wat u tot nu toe heeft gedaan.

01:27:31

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Voorzitter. Ik vroeg me af of D66 het dictum goed heeft gelezen. Daarin staat juist wat wij willen. Wij geven de bezuiniging mee en wij vragen of men terug wil komen met ideeën daarover. Dan kunnen we daar verder over praten. Het is niet zo dat wij hebben gezegd van: dit of dat moet eruit. Het is ook niet zo dat we maar één onderdeel hebben gepakt. We hebben een breed scala gepakt aan taken waarvan wij vinden dat er onderzoek op moeten worden gedaan om te bezuinigen.

01:27:58

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:28:00

De heer Lo-A-Njoe, D66: Ik heb het dictum voor me. Daar staat toch echt: een bezuinigingsplan op te stellen voor 50 miljoen, waarbij wordt bezuinigd op de posten cultuur, klimaat, duurzaamheid, diversiteit et cetera. Ik lees daar dat op de post diversiteit en cultuur bezuinigd gaat worden. Ik vraag u: kunt u dan aangeven waar u op wilt bezuinigen binnen diversiteit en cultuur?

01:28:20

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Voorzitter, volgens mij heb ik net een antwoord gegeven. Wij vragen daarbij om terug te komen met het plan waarin alle bezuinigingen worden aangegeven. Ik heb nog twee minuten, dames en heren. Ik vind het erg leuk en heel interessant dat u mij allemaal aan zoveel vragen stelt, terwijl ik hier voor de eerste keer sta. Ik had bij het oefenen zesentwintig minuten en ik kan nu mijn moties niet meer

voorlezen. Daar dank ik u niet hartelijk voor. Wat participatie betreft, zijn wij niet tevreden. Dat is zacht uitgedrukt. Ons werd in het coalitieakkoord beloofd dat participatie heel belangrijk zou zijn voor dit college en deze coalitie. De laatste tijd echter wordt er bij mislukte participatieprojecten steeds vaker gezegd: participatie is leuk, maar we moeten beslissingen nemen in het grotere belang.

01:29:07

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Ik heb deze opmerkingen de laatste twee maanden al acht keer geturfd, voorzitter. Wat is dan het grotere belang? De idealen van de coalitie. Die moeten doorgang vinden, koste wat het kost. Die 22,7 miljoen, dat gemeenschapsgeld waar ik het net over had. Wij denken dat het de grote noodzaak is om een deel van dit geld te besteden aan zaken waar onze gemeenschap al een tijd grote behoefte aan heeft. Wij denken dat wij daar 10 miljoen euro van kunnen gebruiken. Bijvoorbeeld naar veiligheid. De burgemeester en de politie loopt het inmiddels al een tijdje over de schoenen. De belangrijkste kerntaak van de gemeente. Terwijl ze ons wil en moet kunnen beschermen tegen onder andere veertienjarigen met machetes.

01:29:50

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Steeds horen we dat de middelen niet toereikend zijn. Wij willen dat de portefeuillehouder hier voor 5 miljoen aan middelen krijgt. Bijvoorbeeld naar de GGZ. Deze instantie heeft ons een tijd geleden middels een zeer heftige bijeenkomst laten weten dat het water ze aan de lippen staat. Dat er te weinig juiste zorg kan worden verleend. Wij vinden dat er 2 miljoen naar GGZ moet. Bijvoorbeeld de wijkteams, Jeugdzorg, Veilig Thuis. Wij vinden dat er over deze drie instanties 3 miljoen euro moeten worden verdeeld. Wij denken dat de portefeuillehouders zelf donders goed weten waar ze dat aan kunnen uitgeven. Zoveel vertrouwen hebben wij in dit college.

01:30:27

Voorzitter: SP.

01:30:27

De heer Brandenburg, SP: Dank, voorzitter. Dan zijn de voorbeelden die genoemd worden wel interessant. De politie is een taak van het Rijk. GGZ is grotendeels een taak van het Rijk. Bedoelt mevrouw Sloot nu dat we dat geld terug moeten overmaken naar het Rijk? Is dat nu wat u zegt? Gemeentelijk geld terug naar het Rijk? Terwijl het Rijk bezuinigt op ons? Dat is min of meer wat u voorstelt.

01:31:00

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Voorzitter, ik ga over mijn eigen woorden en dat heb ik niet gezegd. Dames en heren, de raad heeft het budgetrecht. U kunt vandaag voor deze instanties en voor onze veiligheid het verschil maken. Daar hebben wij dus die moties voor gemaakt. Wij sluiten ons aan bij een veelvoud aan moties. Veertien sowieso. We hopen met heel ons hart dat dit college vandaag en in de komende jaren echt voor onze inwoners gaat opkomen. Ik heb het nog niet eens over het uitmelken van de autobezitter en dat soort zaken kunnen hebben. In plaats van haar eigen politieke idealen te laten prefereren. Voorzitter, dat hoort een gemeentebestuur te doen. Dat getuigt wat ons betreft van gezond verstand. Dank u wel.

01:31:40

Voorzitter: Dank u zeer. Dan voor de pauze nog de SP.

01:31:57

De heer Brandenburg, SP: Dank, voorzitter. Ik heb hier even over na zitten denken en besloten dat ik het toch maar ga doen. Ik ga positief beginnen en ik ga hoopvol eindigen, voorzitter. Wat er in het midden komt, daar gaan we het nog over hebben.

01:32:13

Voorzitter: Allemaal even de veiligheidsgordel vast, nu. De SP gaat positief beginnen.

01:32:22

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter, het positieve. Er wordt in Groningen hard gewerkt aan het herstel van onze lokale overheid en aan de voorwaarden voor het vertrouwen in de overheid. Daarmee wordt er volgens mijn fractie ook hard gewerkt aan het herstel van onze lokale democratie. Er wordt ongekend fors geïnvesteerd in armoedebestrijding. Regelingen worden makkelijker en beter toegankelijk gemaakt. Ze worden vanuit vertrouwen toegekend, zonder onnodige en soms zelfs weinig respectvolle regels of formulieren. Problematische schulden worden overgenomen en aangepakt. Deze lokale overheid staat naast mensen die het moeilijk hebben. In plaats van tegenover hen, als een soort van straffende tegenstander, zoals die overheid door velen in de afgelopen jaren te vaak ervaren is.

01:33:06

De heer Brandenburg, SP: Dit vergroot de bestaanszekerheid en herstelt het vertrouwen in de overheid. Zij het langzaam en stap voor stap. Door zelf weer publieke nutsvoorzieningen op te richten zoals een gemeentelijk energiebedrijf, wordt dat het niet alleen mogelijk om bij te dragen aan het opwekken van schone energie, maar kunnen de opbrengsten gebruikt worden om woningen te isoleren van mensen die dat eerder zelf niet konden betalen. Voor wie het woord 'duurzaam' vooral angst inboezemde en alleen maar 'te duur' betekende. Zelf laadpalen exploiteren, zorgt ervoor dat de gemeente profiteert van het gebruik van de openbare ruimte, in plaats van een aantal private partijen. Met een gemeentelijk ontwikkelbedrijf kunnen we locaties voor woningbouw ontwikkelen.

01:33:48

De heer Brandenburg, SP: Waardoor we meer zeggenschap krijgen over wat er gebouwd wordt en voor wie. Zo kan ik nog wel even doorgaan, voorzitter. Moet ik de gemeentelijke ICT nog noemen? Voorzitter, een overheid die minder afhankelijk is van externe partijen en aanbestedingen.

01:34:02

Voorzitter: PVV.

01:34:05

Mevrouw Blauw, PVV: Dank u, voorzitter. Even over de schimmelwoningen. Daar heeft de SP het heel vaak over. Ik heb even wat uitgezocht. Mijn partij geeft aan dat de oorzaak is dat de ventilatie niet goed is. Het verduurzamen van deze huizen is vrij duur. De woningcoöperaties hebben dat geld niet, maar die zijn wel zelf verantwoordelijk voor de woningvoorraad. Om die woningen af te breken en opnieuw

op te bouwen is wellicht goedkoper dan isoleren. Wat is jullie oplossing? Vinden jullie dit ook een bespreekbare oplossing?

01:34:42

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter, zo bedrijven wij geen politiek. Wij gaan naar die mensen toe, we spreken met die mensen en dan vragen we wat hun oplossingen zijn. Zo hebben we het altijd gedaan. In al die wijken. Dat zijn 52 buurten, mevrouw Blauw. Ik heb u daar niet gezien. Dat zijn 52 buurten, waar wij met mensen actie hebben gevoerd voor betere woningen die opgeknapt worden volgens hun wensen. Niet wat ik hier belangrijk vind.

01:35:05

Voorzitter: Een vervolgvraag.

01:35:07

Mevrouw Blauw, PVV: Heel fijn dat u altijd weer die concurrentie aangaat van: wij gaan bij iedereen eventjes deur voor deur langs. De oplossing is er nog steeds niet. Er is nog steeds een immens groot probleem. Het heeft niet echt geholpen.

01:35:20

De heer Brandenburg, SP: In de Menadostraat worden belangrijke investeringen in de woningen naar voren gehaald, dankzij acties van de SP. In Vinkhuizen zijn tientallen, honderden woningen sneller verduurzaamd dankzij acties van bewoners met behulp van de SP. Voorzitter mevrouw Blauw kan lullen wat ze wil. Dit is echt de grootste flauwekul die er is.

01:35:37

Voorzitter: Alleen even dit, die kwalificatie...

01:35:39

De heer Brandenburg, SP: Ze kan praten wat ze wil.

01:35:40

Voorzitter: Kan praten wat ze wil.

01:35:42

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter. Een overheid die minder afhankelijk is van externe partijen en aanbestedingen, bouwt zelf belangrijke kennis op en zorgt ervoor dat de politiek weer over relevante zaken gaat. Zaken die ertoe doen in het dagelijks leven van mensen. Het zorgt voor een overheid die minder vaak 'wij gaan er niet over' hoeven te verkopen. Het geeft ook ons als volksvertegenwoordiging meer macht. Een volksvertegenwoordiging die meer macht heeft, heeft ook de plicht om zich te verdiepen in wat er nodig is volgens degenen die zij vertegenwoordigen. Zo doet de stem van inwoners er weer toe en draagt het herstel van de lokale overheid bij aan het herstel van de democratie. Ik begin hiermee, voorzitter, omdat dit denken over de overheid de afgelopen decennia nou niet bepaald vanzelfsprekend is geweest.

01:37:03

De heer Brandenburg, SP: Die kenmerkte zich door managen, privatiseren, marktwerking. U kent dat pleidooi van mijn partij wel. Het is voor mijn partij van groot belang dat we hier in Groningen ons stinkende best doen om te laten zien dat het wel anders kan. Dat een andere politiek mogelijk is. Dat verandering mogelijk is. Dat is

geen snelle oplossing. Je kan 40 jaar neoliberal beleid niet in één collegeperiode herstellen. Dat weet ik als socialist ook wel. Zeker niet als de rest van de wereld nog steeds een beetje vast zit in dat denken. Tot zover mijn positieve bijdrage. Als sociaal eiland in een neoliberale oceaan, blijft het wel een beetje werken tegen de klippen op.

01:37:11

De heer Brandenburg, SP: Je kunt nog steeds het allerbeste armoedebeleid hebben met de meest uitgebreide regelingen, maar zolang bedrijfswinst de maat der dingen blijft in de economie, zal fatsoenlijk loon en zeggenschap van werknemers altijd achterblijven. Je kan de Jeugdzorg nog zo goed organiseren, maar als je onvoldoende middelen krijgt om de toename van mentale problemen bij jongeren, mede veroorzaakt door een mensbeeld dat succes je eigen verdienste is en falen je eigen schuld, dan blijven je mogelijkheden beperkt. Je kan nog zoveel zelf ontwikkelen, maar zolang de sociale volkshuisvesting niet echt in ere wordt hersteld, blijft het vechten voor ieder betaalbare wonen. Het betaalbare wonen wordt dan ironisch genoeg de grote luxe.

01:37:54

De heer Brandenburg, SP: Van het Rijk hoeven we het ook niet te hebben de komende jaren. Daar is het al over gegaan. De korting op het Gemeentefonds blijft van kracht. Dat betekent een jaarlijkse korting van 34 miljoen vanaf 2026. Ik herhaal het nog maar eens. Als we zouden krijgen waar we recht op hadden, dan konden we vrijwel alle projecten uit de strategische investeringsagenda zonder al te veel problemen uitvoeren. Dan hoeven we hier niet de afweging te maken of we liever een Kardinge met ijsbaan hebben, dan dat we investeren in schoolgebouwen, buurtaccommodaties of andere sportvoorzieningen. Voorzitter, zelfs het armoedebeleid. Vergis je niet. Als de gemeente niet van het Rijk krijgt waar ze recht op heeft, dan moeten er taken terug naar het Rijk.

01:38:41

De heer Brandenburg, SP: Of, zo lezen we in de voorjaarsbrief, zal er uiteindelijk gekeken moeten worden naar besparingen op taken waar de gemeente beleidsvrijheid heeft. Dan heb je het over veiligheid, wonen, onderwijs, armoede, sport, cultuur, energie, werk en participatie.

01:38:58

Voorzitter: CDA.

01:38:58

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. De SP zet Kardinge nu wel tegen een rijtje voorstellen waar ik ze niet tegenover zou willen zetten. Ik hoor de SP niet spreken over het eventueel ter discussie stellen van een Nieuwe Poort, van een Martiniplaza. Zou de SP ook daarnaar willen kijken? Om bijvoorbeeld te kijken: kunnen we of we voor zo'n Martiniplaza en Nieuwe Poort gezamenlijke huisvesting zoeken? Kunnen we dat wellicht soberder doen? Waarom hoor ik de SP daar niet over praten?

01:39:22

De heer Brandenburg, SP: Die projecten staan ook in de strategische investeringsagenda. Voorzitter, ik herinner het CDA eraan dat de SP tegen dit

ambitieniveau voor de Nieuwe Poort heeft gestemd en het CDA voor. Dank u wel. We zitten dankzij u met deze gebakken peren.

01:39:35

Voorzitter: Student en Stad.

01:39:38

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Ik hoor dat de SP het erover heeft dat we te weinig geld krijgen van het Rijk om onze taken uit te voeren. Dat we misschien ook taken moeten teruggeven. Is de SP het met ons eens dat we dan misschien aan het college moeten vragen: wat zijn de taken die we van het Rijk hebben gekregen? Wat is de vergoeding die daar tegenover staat? Hoeveel geven we daar zelf van uit? Zodat we die keuze ook samen met het college kunnen maken?

01:39:59

De heer Brandenburg, SP: Volgens mij is dat één van de drie voorstellen conform de VNG-notitie en heeft het college dat al in de voorjaarsbrief toegezegd.

01:40:09

Voorzitter: Het CDA, nog even.

01:40:10

De heer De Haan, CDA: Voorzitter, wat heerlijk. De heer Brandenburg is los. Daar houd ik van. Voorzitter, dan wil ik de heer Brandenburg even wat projecten opnoemen waar we dankzij de SP mee te maken hebben. Natuurlijk de vele dure binnenstadsprojecten zoals Dudok. Let's Gro, waar we nog steeds meer doorgaan. U staat zelfs op een motie voor een eigen kwekerij. U bent gestart met een wethouder eiwittransitie. U hebt gestemd voor een circulariteit hub van 10 miljoen. Het broedplaatsen project. De vele miljoenen ICT-projecten. Daar was u wat kritischer. Dat geef ik toe. Die is niet helemaal eerlijk. Voorzitter, wat de SP deze collegeperiode laat zien? Ik herken de SP niet meer. Bent u dat met mij eens?

01:40:54

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter, dat ben ik niet met het CDA eens. Ik heb het nog niet gehad. Eén optie die er ook nog is, is het verhogen van de lasten voor onze inwoners. Dan staat het natuurlijk iedere partij vrij om hier met een motie te komen om koste wat het kost een ijsbaan te behouden op Kardinge. In het licht van wat ik zojuist gezegd heb, is dat zonder een uitspraak welke keuze daar tegenover staat, wel uitermate gratis. Hoe graag mijn fractie ook een ijsbaan in Groningen behoudt. Nu al zeggen: alleen maar opties met een ijsbaan is die discussie niet dan voeren, maar nu en hier. Zonder dat je weet wat het betekent.

01:41:36

Voorzitter: CDA.

01:41:37

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. Ik heb u net een heel lijstje gegeven. Als u gewoon wat vaker luistert naar wat het CDA inbrengt tijdens de afgelopen jaren en gewoon een keer met ons meestemt. Volgens mij hebben we die miljoenen dan zo bij mekaar.

01:41:47

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter, wat een flauwekul. Die miljoenen voor de

binnenstad, waren relatief weinig in deze coalitieperiode. Dan vaak waren ze nog maar een vertaling van eerder beleid.

01:41:56

De heer De Haan, CDA: 50 miljoen voor vrijdag.

01:41:59

De heer Brandenburg, SP: Vrijdag. Dat is in de vorige coalitieperiode bepaald. In de vorige collegeperiode. Dat waren extra kosten omdat die die bouwlasten stijgen. Dan kun je zeggen: we bouwen het gebouw niet af, maar zover zou ik niet willen gaan, voorzitter. Het staat natuurlijk ook iedere partij vrij om hier dan nu te zeggen dat de lasten nooit omhoog mogen. Als je onmogelijk kan overzien wat daar uiteindelijk ten koste van gaat, dan is dat uitermate gratis. Het laat wel zien waar deze partijen staan, voorzitter. Waar wij dan staan, wil ik ook wel even toelichten.

01:42:33

Voorzitter: VVD.

01:42:36

Mevrouw Jacobs, VVD: Dank u wel, voorzitter. We geven volgens mij signalen mee aan dit college waar ze rekening mee moeten houden. Als u dan inderdaad niet een Kardinge wil met ijsbaan...

01:42:48

De heer Brandenburg, SP: Dat heb ik niet gezegd. Ik wil dat ook. Ik zeg alleen dat nu de keuze maken wel uitermate gratis is.

01:42:53

Mevrouw Jacobs, VVD: Ik was halverwege mijn zin. Als u zegt: ik wil alle opties openhouden, dan klopt het in ieder geval wat u betreft, dat het zeker is dat er een Nieuwe Poort gebouwd moet worden binnen onze gemeente?

01:43:04

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter, daar heeft de VVD-fractie destijds ook voor gestemd. U heeft ervoor gekozen dat er een Nieuwe Poort moet komen met dit ambitieniveau.

01:43:12

Mevrouw Jacobs, VVD: Dat is niet mijn vraag, voorzitter. Ik vroeg: staat dat volgens u als een paal boven water?

01:43:16

De heer Brandenburg, SP: Als de raad hier in grote meerderheid een keuze maakt dat er een Nieuwe Poort moet komen voor een bepaald ambitieniveau, dan kan ik dat nu wel vinden. Ik was de enige die daar destijds ongeveer tegen was. Samen met de Partij voor de Dieren.

01:43:35

Voorzitter: Nog een vervolgvraag.

01:43:36

Mevrouw Jacobs, VVD: Mijn laatste vraag. De wereld verandert. Vindt u dat nu nog steeds? Komt er koste wat het kost wat uw partij betreft een Nieuwe Poort? Dat was mijn vraag.

01:43:44

De heer Brandenburg, SP: Nooit koste wat het kost, voorzitter. Dat hoeft ook niet als u het coalitieakkoord leest. Ik ga nog even aangeven waar wij dan staan.

01:43:54

Voorzitter: Eerst D66.

01:43:54

De heer Lo-A-Njoe, D66: Dank u wel, voorzitter. Zoals u weet is ook mijn partij ervan overtuigd dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Ik vraag me af of de SP ook ziet dat als we de lasten verder verhogen, dat het met name voor de middeninkomens, de docenten, de agenten, enzovoort, steeds moeilijker wordt om in onze gemeente te kunnen wonen. Ik vraag me af of u niet bang bent dat die onze gemeente verlaten en dat we daardoor juist door die lastenverhoging een tweedeling creëren. Waardoor die middeninkomens hier helemaal niet meer kunnen wonen.

01:44:28

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter, ik zeg helemaal niet dat de lasten omhoog moeten. Ik zeg alleen: nu zeggen dat het nooit mag gebeuren, terwijl je weet dat er een financieel ravijn aan komt, nogal gratis is. Dan kunt u wel knikken, u staat op die motie. Ik niet. Voorzitter, waar wij staan, is dat we er te allen tijde alles aan zullen doen om belangrijke voorzieningen voor onze inwoners in stand te houden. Een royaal en ruimhartig armoedebeleid gebaseerd op vertrouwen. Blijvend fors investeren in de wijken die dat het meest nodig hebben. Zodat men daar goed, betaalbaar en gezond kan leven en wonen. Onze inzet, ook die richting het Rijk, is duidelijk. Dan sluit ik bijna af. Wie had gedacht dat het nieuwe kabinet nog soelaas zou bieden, komt van een koude kermis thuis.

01:45:13

De heer Brandenburg, SP: Niets wijst daarop. Als we de PVV hier in deze raad zo horen, is het ook alleen maar bezuinigen, besparen en belangrijke regelingen afbreken. Sterker nog, voorzitter, dit kabinet verergert de problemen. Die problemen komen weer op het bordje van deze gemeente.

01:45:28

Voorzitter: De PVV.

01:45:31

Mevrouw Blauw, PVV: Ik wilde net wat anders vragen. Ik wilde reageren op de middenklasse, maar nu het over de PVV gaat, denk ik: toch even reageren. Bent u het met ons eens dat ook de voorstellen die wij hebben gedaan juist kijken naar waar onze kerntaken liggen? Waar wij geld aan uit moeten geven en waar juist niet?

01:45:47

De heer Brandenburg, SP: Wij hebben een ander idee over kerntaken, voorzitter. De verhoging van het minimumloon, die doodleuk door dit kabinet werd teruggedraaid komt weer op het bordje van de gemeente. Dat leidt tot aanspraak op armoede budgetten. Het eigen risico in de zorg blijft bestaan. De tandarts blijft onbereikbaar. Dat komt dus ook weer voor de gemeentelijke budgetten die mensen kunnen gebruiken als ze geen geld hebben om naar de tandarts te gaan.

01:46:10

Voorzitter: Een aanvullende vraag.

01:46:13

Mevrouw Blauw, PVV: Toch dan nog even over de middenklasse, waar D66 net ook over ging. De SP zorgt ervoor dat er alleen nog maar een onderklasse en een bovenklasse overblijft en dat de onderklasse totaal afhankelijk is van de overheid. Dat door toeslagen de middenklasse totaal echt verdwijnt. Die moet overal voor opdragen. Dat is de SP. Dat is het SP-beleid. Daar wordt niemand beter van.

01:47:07

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter, de klap op de vuurpijl. Het CPB berekende dat het aantal kinderen in armoede onder dit kabinet de komende vijf jaar met 17.000 zal toenemen. Iets wat wij hier nooit zullen laten gebeuren. Dat zijn de kinderen die na hun vakantie niet tegen hun vriendjes kunnen vertellen wat voor leuke dingen ze hebben meegemaakt. Daarom zijn ook die speelweken van de Speeluincentrale, waar wij een motie voor indienen. Dan kan de PVV daar leuk gratis opstaan, voorzitter, maar laat ze het daar in den Haag maar eerst eens regelen. Van grote waarde. Ik ga afronden, voorzitter. Ik zou nog hoopvol eindigen en dat moeten we wel gaan doen. Vorig voorjaarsdebat deed mijn fractie een oproep voor een maatschappelijke coalitie. Om als één front van gemeente, maatschappelijke instellingen en inwoners in verweer te komen tegen het ravijn.

01:47:18

De heer Brandenburg, SP: Wij zullen de komende zomer die handschoenen verder oppakken. Door in gesprek te gaan met maatschappelijke organisaties, bonden, actiegroepen en verenigde inwoners. Om te kijken waar we raakvlakken hebben. Om te kijken hoe we politieke kracht kunnen organiseren. Om ervoor te zorgen dat onze samenleving niet kapot bezuinigd wordt. Ik ben daar hoopvol over, voorzitter. Als we ons niet uit elkaar laten spelen door mensen die daar belang bij hebben, dan zullen we dit winnen. Dan hebben we in 2026, geef ons twee jaar, hoopvol vooruit kijken naar de plannen van een kabinet Dijk 1.

01:47:54

Voorzitter: Dank u zeer. Ik constateer dat de heer de Waard u heeft opgenomen, zodra u aankondigde dat u positief ging beginnen en vervolgens op het moment dat u zei: nu word ik wat minder positief, weer begon te filmen. Ik wil u graag in de pauze de gelegenheid geven om te vergelijken hoe dat er nou uit ziet. Positief, minder positief. Hij heeft veel aandacht besteed aan de opname. Het is nu half vijf. Tot tien voor vijf even de benen strekken.

02:05:40

Voorzitter: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de VVD.

02:06:15

Mevrouw Jacobs, VVD: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we staan hier met elkaar om van gedachten te wisselen over wat belangrijk is voor de begroting van 2025. Mijn fractie heeft daarvoor een aantal moties ingediend. Een aantal moties van diverse andere partijen steunen we vol overgave. We hopen dat deze breed gesteund worden, zodat het college ze zal meenemen in de begroting. Voor mijn fractie is het van groot belang dat het goed leven in Groningen is. Dat betekent voor mijn fractie goed wonen, studeren, werken, ondernemen en recreëren. Wij willen onze inwoners en ondernemers en de maatschappelijke organisaties de vrijheid

bieden om hun keuzes te maken. Ze te helpen en te ondersteunen als dat nodig is. Wat ons betreft staan onze inwoners centraal.

02:06:58

Mevrouw Jacobs, VVD: Volgens mijn fractie moet de gemeente er voor alle inwoners zijn. Wat mijn fractie betreft zijn er vele punten belangrijk in onze gemeente. Wij zullen het college vanuit onze kant vragen om een aantal accenten te leggen, waarin wij vermoeden dat het college enige aansporing nodig heeft om ze mee te nemen. Allereerst willen wij aandacht vragen voor wonen. Heel veel mensen willen wonen in onze gemeente. Daarvoor moet er een plan komen om onder andere de doorstroming te bevorderen. Een plan dat zorgt dat scheefwoners in de sociale huursector kunnen doorstromen. Wij willen aantrekkelijke woningen hebben voor starters die niet in aanmerking komen voor sociale woningbouw. Dit om te voorkomen dat ze verhuizen naar een gemeente om ons heen.

02:07:40

Mevrouw Jacobs, VVD: We willen zorgen dat ouderen kunnen verhuizen naar eventueel een appartement in de wijk waar ze nu wonen. We moeten voorkomen dat de middeninkomens verdwijnen naar de gemeenten om ons heen. Immers, de middeninkomens zijn van groot belang voor onze gemeente. Niet alleen omdat ze belasting betalen en geen gebruikmaken van de kwijschelding, maar ook omdat ze zich breed inzetten voor vrijwilligerswerk op scholen, bij verenigingen en in de wijk. Kortom: inwoners om te koesteren en niet om weg te jagen. Voorzitter, dat plan hoeft u niet te maken. Dat plan hoeft het college niet te maken. Dat plan ligt er al. Dat hebben we enige weken geleden aan u aangeboden. We hopen hier dan ook spoedig met de raad en het college over te spreken, zodat u de uitvoering ter hand kan nemen.

02:08:20

Mevrouw Jacobs, VVD: We hebben onlangs van u gehoord dat ~ capaciteit geen probleem is. Dat stelt ons gerust. Onze inwoners en ondernemers maken ook onze gemeente. Daarom willen wij ze koesteren. We willen ze de ruimte geven om hun initiatieven uit te voeren. Niet onnodig voor ze bepalen wat wel en niet goed zou zijn. Nu kunnen we het hebben over reclamebelasting en al dat soort dingen, maar dat laat ik nu even achterwege. Wij willen uitgaan van vertrouwen dat onze inwoners en ondernemers het goede doen. We willen niet uitgaan van wantrouwen en achterdocht. Als we onze inwoners serieus nemen, houdt dat in dat we tijdig met onze inwoners en ondernemers communiceren, zodat ze op de juiste wijze kunnen participeren.

02:09:02

Mevrouw Jacobs, VVD: Daar hebben we in de afgelopen periode slechte voorbeelden van gezien. Petities vlogen ons om de oren, omdat mensen het niet eens waren met het besluit. Het niet begrepen, maar vooral zich onvoldoende gehoord voelden in het voorproces. Eerlijk is eerlijk, voorzitter. U heeft één keer gehoor gegeven aan de oproep van de inwoners en dat gaat over het kunstwerk. Al dan niet een kunstwerk. Laten we dat even in het midden houden. Inmiddels is er een wegomlegging, dus ik fiets er elke keer langs. Of ik heb een andere kijk op kunst. Laten we het daarop houden. Voor het kunstwerk in de Oosterpoort heeft u op

voorspraak van onze raad gekozen om een nieuw participatieproces te lopen. Wij zijn benieuwd hoe het afloopt.

02:09:39

Mevrouw Jacobs, VVD: We hopen oprecht dat u in 2025 naast de inwoners en ondernemers gaat staan en niet wederom tegenover hen komt staan. We willen dit najaar met u spreken over het onzalige plan om de bloemenkramen en de andere kramen 's nachts uit onze binnenstad te bannen. Een echte uiting van ondernemertje pesten. Voor het aangezicht in de openbare ruimte hoeft het niet. De kramen moeten immers verdwijnen tussen elf uur 's avonds en zes uur 's ochtends. Als wij naar onze burgemeester luisteren, dan moet 80% van onze inwoners dan in ieder geval op bed liggen. Het is ook donker en dan zien we het niet.

02:10:11

Voorzitter: Partij van de Arbeid.

02:10:15

De heer Van Veen, PvdA: Dank voor het woord. Vandaag hebben we beantwoording gehad van de schriftelijke vraag hierover. Daar bleek uit dat ook de VVD gewoon twee jaar geleden voor dat voorstel gestemd heeft. Kunt u dat toelichten?

02:10:24

Mevrouw Jacobs, VVD: Dat had te maken met de herinrichting van de Grote Markt. Als je nu naar de uitwerking van de plannen kijkt, dat je nu zegt dat het inderdaad wat problemen oplevert als je het hebt over het aangezicht. Dat het slechts tussen elf uur 's avonds en zes uur 's ochtends is, dan zouden wij zeggen: ga goed met de ondernemers in gesprek. Ga met elkaar kijken hoe we het voor elkaar aangenaam kunnen maken. Dan denk ik dat ons aangezicht echt niet verandert als de kraam tussen elf uur 's nachts en zes uur 's ochtends weg is. Er zijn andere mogelijkheden om te zorgen dat datgene wat op de Grote Markt plaats moet vinden, kan plaatsvinden en dat de kramen niet 365 dagen per jaar weg hoeven.

02:11:05

De heer Van Veen, PvdA: Er is toch uitgebreid gesproken met de ondernemers? Ik las ook in die brief dat ze ruim subsidie hebben gekregen om bijvoorbeeld hun voertuig mobiel te maken. U heeft het de hele tijd over van elf tot zes. Op het moment dat de kraam om zes uur dichtgaat, dan is het dan natuurlijk ook al weg. Het voelt een beetje kinderachtig om het alleen maar over van elf tot zes te hebben, terwijl het in de praktijk zou gaan om van vijf uur 's middags tot acht uur 's ochtends. Of half acht. Ik weet niet precies hoe laat ze beginnen.

02:11:28

Mevrouw Jacobs, VVD: Ik weet dat een gemiddelde ondernemer niet om vijf uur stopt, de heer Van Veen. Misschien denkt u dat. Ik weet wel beter. Ik ga verder. Wat mij betreft gaan we met de ondernemers in gesprek hoe we de kramen weg kunnen krijgen op de momenten dat het echt nodig is. Dan laten we ze bijvoorbeeld de overige 350 dagen per jaar ongemoeid. Voorzitter, mijn oproep is: bezint eer ge begint. Stop met deze zinloze acties. Stop met het pesten van ondernemers in onze gemeente. Over de reclamebelasting. Zo'n onding in onze gemeente. Ik wil er niet te lang over stilstaan. Wij hebben wel de brief van het college gekregen waarbij gezegd

wordt: de uitvoering is toch meer complex en het duurt langer. Dan leest mijn fractie altijd: dan is het ongetwijfeld ook duurder.

02:12:16

Mevrouw Jacobs, VVD: Dan heb ik toch nog een vraag. Kan het een goed idee zijn om er dan maar helemaal mee te stoppen? Overweegt het college dat ook? We zullen dit najaar met een alternatief plan komen voor de besteding van de inkomsten uit de reclamebelasting. Wat ons betreft moet dat namelijk ten goede komen aan hen die het betalen.

02:12:33

Voorzitter: ChristenUnie.

02:12:34

De heer Rebergen, ChristenUnie: Wou u nu stoppen met de reclamebelasting, of wou u die inkomsten ergens anders voor gebruiken? Dat is vraag één. Vraag twee is: er staat toch gewoon een evaluatie van de reclamebelasting gepland voor begin volgend jaar?

02:12:50

Mevrouw Jacobs, VVD: Er zijn twee dingen. We hebben van de week de brief gehad dat de uitvoering van de reclamebelasting heel erg ingewikkeld is. Dat zou een reden kunnen zijn dat de opbrengst tegenvalt en dat je ermee stopt. Als je er niet mee stopt, zouden wij willen kijken hoe je de gelden daarvan kunt besteden. Het is een als dan scenario. Werken is wat ons betreft heel erg belangrijk. Dat heb ik vorige week ook verteld. Meedoen in de samenleving is heel belangrijk en het liefst met een betaalde baan. Dat is wat ons betreft de beste manier om armoede te bestrijden. Daarnaast is een baan zo veel meer dan een inkomen alleen. De gemeente vindt motivatie doorslaggevend bij programma's als Onbenut Talent. Wij vinden dat te vrijblijvend.

02:13:32

Mevrouw Jacobs, VVD: We vinden dat motivatie meer gestimuleerd kan worden. Daarom dienen wij daar ook een motie voor in. Voorzitter, het zal u niet verbazen dat veiligheid voor ons ook heel belangrijk is.

02:13:42

Voorzitter: SP.

02:13:42

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter. Dan mag de gemeente van de VVD geen ondernemertje pesten, maar de gemeente mag dan wel mensen in de bijstand pesten door ze maar alles aan te bieden en verplicht te laten doen wat ze willen. Dat is geen ondernemers pesten. Niet te veel regels, vol vertrouwen handelen. Mensen in de bijstand: zweep erover, aanpakken. Lekker pesten. Dat is de VVD in deze gemeente.

02:14:05

Mevrouw Jacobs, VVD: Ik zou toch zo graag met een bijstandsgerechtigde het gesprek aangaan. We hebben een fantastische baan voor u. U heeft er misschien nooit aan gedacht, maar ik denk wel dat er een kans is. In mijn wereld komt daar geen zweep aan te pas, meneer van de SP.

02:14:17

De heer Brandenburg, SP: Dat gebeurt natuurlijk al, voorzitter. Wat u in deze motie zegt, is dwang. Daar komt in mijn woordenboek meestal een zweep aan te pas.

02:14:26

Mevrouw Jacobs, VVD: Ik denk niet in zweepen. U misschien wel. Ik weet niet wat dat over u zegt. Over mij zegt het misschien wel wat, dat ik er niet in denk. Het gaat daar niet om. Het gaat er ons om, dat motivatie niet het enige is. Dat is waar heel veel op getoetst wordt, hebben wij van de wethouder begrepen. Veiligheid is voor ons heel belangrijk. Het bepaalt voor een groot deel je welbevinden. In onze gemeente moet je jezelf kunnen zijn en veilig over straat kunnen lopen. Op welke tijdstip dan ook, wie en met wie je ook bent. We zien dat de veiligheid onder druk staat. Dat de agressie op bepaalde plekken erg toeneemt. We vinden dan ook dat we alles op alles moeten zetten op veiligheid. We zien een mix in maatregelen. Preventief en repressief. Met alle middelen, dus ook cameratoezicht.

02:15:08

Mevrouw Jacobs, VVD: Het stelt ons dan ook teleur dat we hier voor het laatste in december '21 over hebben gesproken. We horen graag van het college wanneer we hierover spreken en wanneer het cameratoezicht op het door hen gewenste niveau wordt gebracht. Daarnaast kijken we uit naar de bespreking over de diverse veiligheidsaspecten komend najaar, als opmaat voor de begroting. Vorige week heb ik namens mijn fractie ook gesproken over de onveilige woonomgeving over het Maai Mei Niet beleid. Wij zullen dat het komend voorjaar monitoren en we zullen doorgeven welke onveilige situaties ontstaan. Daarnaast merken wij dat mensen te pas en te onpas onze omgeving bekladden. Of het nou regenboog bankjes zijn die soms gewoon uit de grond getild worden en worden verplaatst, of dat ze worden besmeurd.

02:15:51

Mevrouw Jacobs, VVD: We zien ook dat te vaak muren, openbare ruimten en wat dan ook, worden beklad. Wij staan op het standpunt dat je van andermans eigendommen afblijft. Dat je dus ook geen graffiti spuit en geen regenboog banken beklad. Daarnaast zien we ook dat er mogelijkheden zijn om die openbare ruimte mooier te maken. Daarvoor dienen wij dan ook een motie in om graffiti in de openbare ruimte tegen te gaan door deels streetart toe te voegen, te handhaven en schoon te maken. We zouden dat het liefst met onze creatieve onderwijsinstellingen doen. Daarnaast hebben we gehoord dat in Enschede een pilot wordt gestart om zwerfafval tegen te gaan, naar het voorbeeld van Singapore en Kuala Lumpur. Door een hoge boete op te leggen bij het dumpen van zwerfafval.

02:16:31

Mevrouw Jacobs, VVD: We hebben begrepen dat daar toestemming is gevraagd voor een pilot. Wij vragen het college of zij willen kijken, als de pilot als positief beschikt wordt door het Rijk, of die pilot in onze gemeente ook gevolgd kan worden. Dan de begroting het. Wij moeten scherp aan de wind zeilen. Niet alleen omwille van het ravijnjaar, maar we horen altijd scherp aan de wind te zeilen. Dat maakt dat de lasten voor onze inwoners laag worden. Dat is wat ons betreft een belangrijk uitgangspunt. Dat we ongelijk investeren is natuurlijk niet nieuw. Dat doen we altijd al. Laten we daarin vooral niemand tekort doen. De VVD wil kritisch kijken naar onze

investeringen. We willen stoppen met de plannen voor een gemeentelijk vastgoedbedrijf.

02:17:13

Mevrouw Jacobs, VVD: We beginnen niet aan een eigen energiebedrijf waarvan we niet eens weten of het kan worden aangesloten op het net. Voorzitter, zoals mijn fractie al jaren zegt: laten we stoppen met de eiwittransitie. Het heeft ons alleen maar geld gekost. Het brengt ons niets. Het bedrijfsleven kan het veel beter. De gemeente voegt er niets aan toe, behalve de afvalberg. Elke week gooien we stapels vegan broodjes weg. Dan als laatste de strategische investeringen. Zowel de nieuwe Oosterpoort als Martiniplaza en Kardinge inclusief ijsbaan, horen wat ons betreft bij een bruisende stad. Geld klotst niet tegen de plinten. Gespaard hebben we niet, dus moeten we keuzes maken. Alle projecten hebben een regionaal, nationaal en soms zelfs een internationale uitstraling.

02:17:53

Mevrouw Jacobs, VVD: Het verbaast mijn fractie dan ook heel erg dat we alleen voor Kardinge zeggen dat er geld uit de regio moet komen. Niet voor de Poort en de Plaza. We vragen u dat uit te leggen. Wat ons betreft gaan we onderzoeken of het alle drie kan. Hoe we slimmer kunnen samenwerken met het bedrijfsleven. Zodat we kunnen kijken hoe wij voor een acceptabel niveau de bruisende stad kunnen zijn die wij zo graag willen zijn. Voorzitter, ik rond af. Laten we voor 2025 onze inwoners en ondernemers centraal stellen. Dan bedoel ik al onze inwoners uit alle uithoeken van onze gemeente. Zodat iedereen meetelt voor dit college. Laten we het niet alleen zeggen, maar laten we ook echt naar ze luisteren.

02:18:31

Voorzitter: Dank u zeer. Dan kom ik bij de fractie van Student en Stad.

02:19:06

De heer Swets, Student en Stad: De waterdragers van de coalitie. Bedankt. Voorzitter. Ik zou willen dat ik dit jaar met een positiever verhaal voor u stond, maar helaas. Na het uitbreken van eerder Corona en de oorlog in Oekraïne, is er ook nu, met het voortduren van de eerder genoemde oorlog en de genocide en hongersnood in de Gazastrook weinig reden tot optimisme. Ik zie geen interruptie. Dan is blijkbaar iedereen het erover eens dat daar hongersnood is. Dat is goed om vast te stellen. Voorzitter, dat optimisme voelen wij ook niet als we kijken naar ons eigen land. Waar het parlement is veranderd in een lachwekkend circus en guur rechts 1 inmiddels dienst uitmaakt. Hoewel nog zal moeten blijken hoe groot de schade van dit kabinet zal zijn.

02:19:44

De heer Swets, Student en Stad: Zowel als het gaat om het beleid als ons imago als vooruitstrevend en tolerant land. Het is al duidelijk dat onder andere studenten weer het kind van de rekening zijn. De verkiezingsprogramma's van de landelijke partijen stonden vol met loze beloftes over eerlijke compensatie voor de pech generatie en het waarborgen van de toegankelijkheid van ons onderwijs. Inmiddels is duidelijk dat de beloftes aan studenten aan de onderhandelingstafel direct in de ijskast zijn gezet. Er wordt keihard bezuinigd op wetenschap en onderwijs. Elke student die op het randje van de burn-out zit, krijg van dit kabinet geen steuntje in de rug, maar een harde trap richting het ravijn. Door een boete in te voeren op studeren, wanneer je

niet in één keer de perfecte studie hebt gekozen. Wanneer je bijvoorbeeld als mantelzorger voor een ziek familielid zorgt.

02:20:29

De heer Swets, Student en Stad: Of wanneer je je breder wilt ontwikkelen en bijvoorbeeld een bestuursjaar wilt gaan doen. Als gemeente lijken we de komende tijd ook niet op den Haag te hoeven rekenen. De Spreidingswet voor asielzoekers wordt ingetrokken. Waardoor andere gemeenten hun verantwoordelijkheid kunnen blijven ontduiken en wij als sociale gemeente weer onevenredig veel asielzoekers zullen blijven opvangen. Ook dit kabinet lijkt er vooralsnog voor te kiezen om gemeenten te veel taken te geven voor te weinig geld. Door dit financiële ravijn worden we gedwongen om keuzes te maken. Keuzes die we niet willen maken. Niemand hier wil een Groningen zonder ijsbaan. Niemand hier wil moeten bezuinigen op de Jeugdzorg.

02:20:49

Voorzitter: PVV.

02:21:11

Mevrouw Blauw, PVV: Even terug naar wat u net zei over het asielbeleid. We kunnen niet eens voor onszelf zorgen. Vindt u het dan niet een beetje asociaal dat we eerst naar andere landen kijken om die te ondersteunen en dat wij daarna pas voor onszelf of voor Groningen gaan zorgen?

02:21:31

De heer Swets, Student en Stad: Voorzitter, wat ik heel erg asociaal zou vinden, is als wij asielzoekers geen opvang bieden. Als wij asielzoekers op straat zetten. Dat gaat ook gepaard met veiligheidsrisico's. Dan hebben we misschien de 8 miljoen die de PVV voorstelt om zomaar aan veiligheid uit te geven, hard nodig.

02:21:49

Voorzitter: Nog een vervolgvraag.

02:21:51

Mevrouw Blauw, PVV: Dan kom ik daar toch nog even op terug. Ik heb altijd geleerd: als je niet voor jezelf kan zorgen, kan je ook niet voor anderen zorgen. We hebben namelijk niemand wat te bieden. Hoe kijkt u daar tegenaan?

02:22:03

De heer Swets, Student en Stad: Volgens mij is dit een beetje: als iedereen aan zichzelf denkt, wordt er aan iedereen gedacht. Daar gaan wij niet in mee. De makkelijkste oplossing voor al onze maatschappelijke problemen is om er een zak met geld tegenaan te gooien. Op die manier zullen we de oplossingen de komende jaren niet kunnen maken. Vanaf hier begint het positieve gedeelte, voorzitter. Schaarste maakt creatief. Wij pleiten ervoor om met beperkte middelen te kijken naar wat we wel kunnen doen. Om de dingen waar we eigenlijk geen geld voor hebben, op een creatieve manier toch te kunnen doen. Dat betekent niet dat we, zoals het CDA voorstelt, alvast moeten afspreken dat die ijsbaan er hoe dan ook moet komen. Dat we daardoor de deur ook dichtgooien naar externe financiering.

02:22:42

De heer Swets, Student en Stad: Dat betekent dat we juist moeten kijken met

provincies, omliggende gemeenten en desnoods ook commerciële partijen, hoe we toch een schaatsbaan kunnen financieren. Dat betekent ook dat we ons er niet bij neerleggen dat er de komende jaren een tekort aan woningen zal zijn. Dat betekent dat we slimmer met onze woningvoorraad willen omgaan.

02:22:59

Voorzitter: VVD.

02:23:02

Mevrouw Jacobs, VVD: Dank u, voorzitter. Als je een plan maakt waar een ijsbaan van Kardinge onderdeel van kan uitmaken, kan je toch nog steeds uitgaan van externe financiering en creatieve, vooruitstrevende middelen? Heeft u dat verkeerd begrepen en wilt u daar alsnog bij op?

02:23:17

De heer Swets, Student en Stad: Voorzitter. Als wij hier vast afspreken dat die ijsbaan er sowieso moet komen, doet dat onze onderhandelingspositie geen goed. De woningvoorraad. We moeten slimmer met onze woningvoorraad omgaan. Daarom dienen wij samen met onder andere GroenLinks en de gehele oppositie een voorstel in om te kijken naar hoe je de doorstroom binnen de sociale huur wel op gang kunt krijgen. Voorzitter, om daar even wat context bij te geven: mijn moeder woont al jaren in een sociale huurwoning met drie slaapkamers. Sinds mijn zusje en ik zijn gaan studeren, staan twee van die slaapkamers bijna altijd leeg. Mijn moeder voelt zich bijna schuldig tegenover jonge gezinnen die jarenlang wachten op een sociale huurwoning, maar voor haar is verhuizen naar een beter passende woning een hele grote stap en best een beetje eng.

02:24:00

De heer Swets, Student en Stad: Het is een stap die ze zonder hulp misschien wel nooit zal zetten. Het voorstel dat wij vandaag indienen vraagt het college om te onderzoeken hoe we mensen zoals mijn moeder, die in principe wel willen verhuizen, maar de drempels te hoog vinden, kunnen helpen aan een woning die beter bij hen aansluit. Er wonen in Groningen op dit moment 23.000 mensen in hun eentje in een sociale huurwoning. Vaak is dit met twee of meer slaapkamers. Het lijkt ons daarom goed om te kijken naar hoe we deze mensen zo veel mogelijk kunnen helpen aan een woning die beter bij hen past. Voor onze achterban is deze motie erg belangrijk. Met een goede doorstroom komen er uiteindelijk meer sociale huurwoningen voor starters vrij.

02:24:41

De heer Swets, Student en Stad: Voorzitter, dan onze volgende motie. Onze partij waarschuwt al jarenlang dat er mogelijk duizenden studenten in een huis wonen zonder omzettingsvergunning. Dat is de fout van de verhuurder, maar studenten zijn uiteindelijk de dupe. Tot onze grote verbazing heeft de gemeente geen idee hoeveel studenten hun woningen hierdoor kwijtraken, omdat ze dat niet bijhouden. Ons verzoek is daarom heel simpel: houd bij hoeveel studenten geraakt worden, zodat we deze studenten ook mee kunnen nemen in de vraag naar studentenwoningen. Naast deze moties dienen we ook een voorstel mede in voor extra handhaving op foute verhuurders. Waarbij we de rekening bij de overtreders zelf neerleggen. We verbeteren hiermee de bescherming van Groningse huurders, zonder dat we er zelf een zak met geld tegenaan smijten.

02:25:24

De heer Swets, Student en Stad: Een ander onderwerp dat ik graag zou willen uitlichten is verkeer. We vinden het heel belangrijk dat onze inwoners veilig door het verkeer kunnen. We snappen ook dat het veel geld kost om een straat helemaal aan te pakken. Daarom willen we ook daar creatief naar kijken. We dienen samen met de ChristenUnie een voorstel in om alvast de maximumsnelheid in straten te verlagen en er tijdelijke obstakels neer te zetten. We zijn we groot fan van fiets vlonders. Waarbij een autoparkeerplek verdwijnt, zodat fietsen beter geparkeerd kunnen worden en niet kriskras over de stoep staan. Vooral jongeren bezitten relatief veel fietsen en weinig auto's. Zij hebben dus het meeste baat bij fiets vlonders, maar weten nauwelijks hoe ze zo'n fiets vlonder aan kunnen vragen.

02:26:02

De heer Swets, Student en Stad: We vragen het college daarom om fiets vlonders specifiek voor jongeren te promoten. Hierin trekken we eveneens samen op met de ChristenUnie. Tenslotte voorzitter, omdat we vandaag wat extra spreektijd hebben gekregen. Vorig jaar hebben we drie moties ingediend om het nachtleven veiliger en diverser te maken. Die zijn in grote meerderheid van de raad aangenomen. We zijn als fractie ontzettend ontevreden met de voortgang van deze moties. Zo zijn in het afgelopen jaar geen concrete acties ondernomen om tot een visie op de Groningse nacht te komen. We worden links en rechts ingehaald door steden als Enschede en Haarlem, die wel een duidelijk beleid voeren op hun nacht. Van financiering van een nachtraad en een nachtstadhuis is in het afgelopen jaar niks terechtgekomen.

02:26:46

De heer Swets, Student en Stad: Daarom hebben wij een verzoek ingediend om het hier na de zomer met de hele raad weer over te gaan hebben. We zijn heel blij dat dit verzoek breed wordt gesteund door zowel partijen van de oppositie als de coalitie. Het laat namelijk zien dat het onderwerp nachtleven leeft binnen onze raad. Ik kijk erg uit naar het debat na de zomer. Een lang verhaal kort, voorzitter. Er is een tekort aan geld, een tekort aan personeel en een overschot aan maatschappelijke problemen. Daarom zijn die creatieve oplossingen hard nodig. Wie is daar beter in dan de partij die al 30 jaar opkomt voor jongeren en studenten in Groningen? Dank u wel.

02:27:21

Voorzitter: Dank u zeer. De ChristenUnie.

02:27:49

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dank u wel, voorzitter. Voordat ik begin. Ik kreeg al veel vragen over het bingo briefje dat jullie hebben gekregen. De bedoeling is dat je bijhoudt welke woorden worden gezegd. Sommige worden wel gezegd, sommige niet. Jullie weten dat ik docent ben. Dit is één van de mogelijkheden om leerlingen een beetje betrokken te houden bij je les. Jullie hebben al heel lang geluisterd. Ik kan me voorstellen dat je een beetje indut. Dat de aandacht een beetje verslapt, maar kom op. Mocht je nou bingo hebben: je hoeft niet door de zaal te roepen. Dat is niet aan te raden. Dat verstoort mij. Je mag wel na de tijd bij ons komen als je bingo hebt gehaald. De bingo is op lichaamsdelen. Ik denk dat veel van jullie wel weten dat ons slogan is: oog voor elkaar.

02:28:44

De heer Rebergen, ChristenUnie: We dachten: we gaan dat een beetje uitbreiden met een aantal andere lichaamsdelen. Daarvoor hebben jullie de bingo kaartjes. Dan ga ik beginnen met de woordvoering. Als vrijwilliger een rondje Ten Boer fietsen op een duofiets met een inwoner van verpleeghuis Innersdijk. Je als kerkelijke gemeente in Haren inzetten voor een Irakees gezin. Vangnet en aanspreekpunt zijn bij het Overweeghuis in Groningen, of vrijwilliger bij de voedselbank. Dat noemen wij oog voor elkaar. Ik zei net al: we gaan breder met deze woordvoering, maar we beginnen bij oog voor elkaar. Oog voor elkaar, daar spreekt verbondenheid uit. De ChristenUnie vindt het belangrijk naar elkaar om te zien en verbonden te zijn met elkaar. Om oog te hebben voor elkaar.

02:29:36

De heer Rebergen, ChristenUnie: Voorstellen, initiatieven en organisaties die zich daarvoor inzetten zijn van grote waarde. Die moeten we daarom ondersteunen. Deze coalitie en dit college deelt dat belang van een sterke samenhang in de samenleving. In de wijken en dorpen van onze gemeente. We hebben de overkoepelende nota, de sociale basis voor elkaar, vastgesteld. De samenleving heeft behoefte aan verbinding. We zien te veel tegenstellingen. Onder andere omdat mensen lange tenen of een lange neus hebben, voor wie zijn spreekwoorden kent. Daarmee gaan we de komende jaren verder aan de slag. We kunnen niet met de armen over elkaar zitten. We blijven werken aan samenlevingsopbouw, ondersteuning van mantelzorgers, sterke buurthuizen, dorpshuizen en wijkcentra.

02:30:24

De heer Rebergen, ChristenUnie: In dat verband hebben we een vraag naar aanleiding van de brief van onder andere Buurtcentra Besturen Overleg en vereniging Groninger Dorpen. In hoeverre zorgen we ervoor dat het subsidiebedrag in lijn is met de stijgende en gestegen kosten? Graag een reactie van de wethouder. We moeten verbonden blijven met de inwoners die te maken hebben met de gevolgen van de gaswinning. Er staat daar de komende tijd veel te gebeuren. Denk aan de sloop-nieuwbouw aan de Fifelstraat en Vijverwijde in Ten Boer. De Nije Buurt in Ten Post of de nieuwe school in Woltersum. Het is wat dat betreft nog lang niet voorbij. Deze inwoners moeten blijven knokken voor het terugkrijgen van hun woongenot. Dat moeten we samen met hen doen.

02:31:08

De heer Rebergen, ChristenUnie: Schouder aan schouder. Daarnaast wordt op dit moment in een regio gewerkt aan de sociale en economische agenda's van Nij Begun. Om niet alleen in huizen te investeren, maar ook in Groningen. Om samen te werken aan voor dit gebied belangrijke thema's. We zullen het hier in de komende tijd nog vaker over hebben. Via het Gronings model kijken we naar de goede vorm van medezeggenschap. Denk bijvoorbeeld aan sterk Hoogkerk, waar inwoners uit Hoogkerk, Gravenburg, Leegkerk, Buitenhof en Vierverlaten samen kunnen beslissen over investeringen op het gebied van bijvoorbeeld voorzieningen, huisvesting of sport. We moeten ons blijven inzetten voor het betrekken van inwoners.

02:31:50

De heer Rebergen, ChristenUnie: Denk daarbij aan gesprekken met agrarische

ondernemers in het buitengebied. Het betrekken van inwoners bij de afvaldoelstellingen. Bijeenkomsten met omwonenden, gebruikers en ondernemers bij de verdere ontwikkelingen van vitaliteitscampus Kardinge. Oor voor elkaar, noemen we dat. Van oor voor elkaar, ga ik verder met hart voor elkaar. PvdA is net al ingegaan op het investeren in de Jeugdhulp. Daar sluiten we graag bij aan. Hetzelfde geldt voor de woorden van SP over het armoedebeleid. Daar sluiten we ook graag aan. Het is belangrijk dat iedereen zoveel mogelijk kan meedoen met sport en cultuur. We willen daarom dat we het Jeugdfonds Sport en Cultuur en het Volwassenenfonds Sport en Cultuur blijven ondersteunen.

02:32:37

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dit is ook de reden dat onze fractie in de afgelopen tijd aan FC Lewenborg en GRC een ruil kast hebben gegeven, om te klein geworden sportkleding te ruilen of beschikbaar te stellen. Dat zullen we de komende tijd in het kader van de circulaire economie blijven doen. Met circulariteit gaan we minder grondstoffen gebruiken. Daarmee hebben we zorg voor onze schepping. Het is daarom ook goed dat we nu een routekaart en uitvoeringsagenda voedsel en eiwittransitie hebben. De heer Pechler zei het ook al. Onze fractie was bezig met een initiatiefvoorstel voor voedselwinkels. We hebben gezien dat dit inmiddels in de plannen is opgenomen. We willen het college vragen om bij de invulling van die plannen te kijken naar het betrekken van diverse groepen.

02:33:21

De heer Rebergen, ChristenUnie: We hebben bijvoorbeeld in onze contacten met Open Hof begrepen dat zij wel ideeën hebben om daar ook aan bij te dragen. Graag een reactie van de wethouder. Ik begon met een opsomming van mensen die iets voor een ander deden. Vrijwilligerswerk voor onze samenleving. In de afgelopen twee jaar hebben we hier moties ingediend om vrijwilligerswerk te stimuleren en waarderen. Met name op de Dag van de Vrijwilliger. Daar moeten we mee doorgaan, want vrijwilligers zijn onmisbaar voor de samenleving. Denk maar aan sportclubs, het buurt- of dorps huis, de vrijwillige inzet via stichtingen als Present en stichting Groningen helpt Oekraïne. Voor de vrijwilligers en mantelzorgers doen we de handen op elkaar.

02:34:04

De heer Rebergen, ChristenUnie: Handen uit de mouwen. De komende vijf jaar bouwen we flink. Daarbij realiseren we substantiële aantallen sociale huurwoningen. We bouwen niet alleen in de stad, maar ook in het dorpen. Daarbij kijken we naar de wensen die in het dorp leven en de mogelijkheden die we hebben. Zoals we dat bijvoorbeeld in Thesinge hebben gedaan. Complimenten daarvoor.

02:34:25

Voorzitter: Student en Stad.

02:34:29

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Ik hoor de ChristenUnie het hebben over dat we flink gaan bouwen of aan het bouwen zijn. Tegelijkertijd zien we in de cijfers dat de zoektijd naar een sociale huurwoning toeneemt. Ik vroeg me af hoe u staat tegenover het voorstel om de doorstroom op de sociale huurmarkt te bevorderen.

02:34:46

De heer Rebergen, ChristenUnie: Goed voorstel. Die gaan we steunen. Vanuit het uitvoeringsprogramma bij de woonzorgvisie, wordt daarnaast ook gewerkt aan toevoegen van woningen, specifiek voor ouderen en kwetsbare groepen. Met het verdwijnen van de verzorgingstehuizen is een gat gevallen in onze samenleving. Samen met Stadspartij 100% voor Groningen, PVV, SP en Groninger Belang werken we in raad en Staten aan een initiatiefvoorstel om daar wat aan te doen. Na het zomerreces zullen we als eerste in dat kader een werkbezoek gaan brengen. U hoort er meer van. Met de mentale gezondheid van veel inwoners gaat het niet goed. Jongeren hebben veel aan hun hoofd. We hebben hier de CU al vaker aandacht voor gevraagd.

02:35:28

De heer Rebergen, ChristenUnie: Daarom ook dank voor het actieplan Mentale Gezondheid Jongeren dat we onlangs hebben gekregen. Vanwege het belang van dit onderwerp zullen we dit samen met D66 en Student en Stad agenderen. Als we het dan hebben over de meerjarenraming, dan raakt ons dat de nieuwe regering de LVV wil afschaffen. Wij willen het college vragen zich in te blijven zetten voor deze noodzakelijke voorziening en dienen daarvoor een motie. Fingers crossed dat dit effect zal hebben. Voorzitter, vorig jaar september ontvingen wij een reactie op onze motie 'ondersteuning duurzame relaties'. Onlangs ontvingen we een brief over de ontwikkeling preventieve aanpak bij scheidingsproblematiek.

02:36:12

De heer Rebergen, ChristenUnie: Het college geeft in de brief aan, in het vierde kwartaal bij de raad terug te komen met resultaten van de preventieve aanpak. We laten u nu vast weten dat we dat zullen gaan agenderen. Dit is voor ons een belangrijk onderwerp, want opgroeien in een stabiel en liefdevol gezin geeft kinderen een stevige basis voor het leven.

02:36:29

Voorzitter: PVV.

02:36:33

Mevrouw Blauw, PVV: Dank u, voorzitter. Landelijk willen ze de LVV gaan beëindigen. Heeft u dat ook vernomen?

02:36:44

De heer Rebergen, ChristenUnie: Ik zei het al. Dat hebben we zeker vernomen. Daarom ook deze motie. Juist om daar tegenin te gaan. Om ervoor te pleiten dat de LVV-voorziening kan blijven. Dat die mensen niet allemaal dakloos worden en op straat komen te staan. We hebben dat zeker vernomen.

02:37:00

Voorzitter: Partij voor het Noorden.

02:37:00

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Dank, voorzitter. Opvallend was dat ChristenUnie niet boven de motie 'blijf investeren in Groningen' staat. Het kan er natuurlijk mee te maken hebben dat de motie heel laat was ingediend. Wellicht zijn er ook andere redenen waarom ChristenUnie daar bewust voor gekozen heeft. Kan ChristenUnie dat nader toelichten?

02:37:24

De heer Rebergen, ChristenUnie: Uiteraard kan ik dat toelichten. De motie die gaat over streefwaarden om onze financiën te sturen. Wij hechten wel aan die streefwaarden. Om daar financieel op te sturen. Vandaar dat wij zeggen: die moeten we niet zomaar loslaten. We vinden het een goed idee om het debat te gaan voeren, maar het is niet ons idee om streefwaarden te gaan loslaten.

02:37:49

Voorzitter: D66.

02:37:49

De heer Lo-A-Njoe, D66: Dank u wel, voorzitter. In het dictum wordt ook wel wat geanticipeerd op een eventuele herziening van de kadernota weerstandsvermogen en risicomangement. Is de ChristenUnie van mening dat die kadernota aangepast zou moeten worden? Daar ben ik wel benieuwd naar.

02:38:08

De heer Rebergen, ChristenUnie: Ik denk dat er aanleidingen zijn om het daar in ieder geval met elkaar over te gaan hebben. Om te zeggen: we hebben bepaalde streefwaarden gekozen. Is dat nog steeds wat wij voor de toekomst ook als belangrijke streefwaarden zien? Om daar de discussie met elkaar over te hebben.

02:38:22

De heer Lo-A-Njoe, D66: Deelt de ChristenUnie dan wel de mening die de VNG ook heeft over belangrijke streefwaarden binnen zo'n kadernota? Het lijkt er toch wel op dat we daar wat dreigen van af te wijken. Mijn vraag is: deelt u de lijn die de VNG adviseert aan gemeenten als het gaat over die streefwaarden in zo'n kadernota?

02:38:44

De heer Rebergen, ChristenUnie: Ik heb net al aangegeven dat wij wel belang hechten aan die streefwaarden. Of dat nou precies de lijn is die de VNG heeft, dat houden we voor het debat eind van het jaar. Wij hechten daar wel aan. Vorig jaar gebeurden er veel ongelukken op 50 kilometer wegen in onze gemeente. Tegelijkertijd zagen we dat het omzetten van 50 kilometer naar 30 kilometer straten lang duurt. ChristenUnie, GroenLinks, Student en Stad denken dat we met tijdelijke maatregelen al een gedragsverandering op gang kunnen brengen. Andere partijen dienen die motie mede in. Om tijdelijke maatregelen in te zetten, zoals verkeersborden en bloembakken, om de snelheid op de wegen nu al terug te brengen. Zo proberen we iets te doen aan het aantal mensen dat een ongeluk krijgt op deze wegen.

02:39:39

De heer Rebergen, ChristenUnie: Ik heb volgens mij nog wel tijd? Nee. De tijd is om. Dan doen we dat in het tweede termijn. Dan houden jullie ook nog wat woorden van mij tegoed voor de tweede termijn. Dan ga ik afronden, voorzitter. We hebben allemaal veel gekregen en we hebben de opdracht om in liefde daarvan te delen. Om niemand aan zijn lot over te laten. Daar zetten we ons als gemeente voor in. Groningen is samen voor iedereen. We wensen het college en alle medewerkers Gods zegen toe.

02:40:09

Voorzitter: Dank u zeer. Dan gaan we nu naar het CDA.

02:40:22

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. Ons verleden, onze achtergrond, onze opvoeding bepalen voor een groot deel hoe wij hier als politici zitten. Waarom wij ooit voor een bepaalde politieke partij hebben gekozen en welke keuzes wij vandaag maken voor een mooier Groningen. Natuurlijk is dat voor mij niet anders. Mijn pake en beppe die mij leerden om te kijken naar een ander. Mijn oom en tante, die zichzelf jarenlang hebben weg weggecijferd om te zorgen voor mij en mijn zusje, omdat wij onze ouders veel te vroeg zijn verloren. Omzien naar elkaar, zorgdragen en solidair zijn. Het zijn de mensen om mij heen die deze begrippen betekenis gaven. Dit jaar is het 30 jaar geleden dat mijn vader overleed. Het is confronterend dat ik nu even oud ben geworden als hij. Dat ik mijn kinderen al langer heb mogen meemaken dan hij dat heeft gedaan.

02:41:42

De heer De Haan, CDA: Hij inspireert mij nog steeds dagelijks via filmpjes, gesprekken en brieven die mij leren over wie hij was en wat zijn drijfveren in het leven zijn. Hij studeerde theologie in Amsterdam en ging daarna aan het werk als godsdienst- en maatschappijleraar. Hij bracht zijn leerlingen kennis bij over alle religieuze stromingen. Van het protestants-christelijke tot het katholicisme, het jodendom, het boeddhisme en de islam. Door kennis op te doen over andere religies ontstaat er begrip. Ontstaat er respect en verbinding. Dat is in deze tijd hard nodig. Zo is er vorig jaar een sterke toename te zien in het aantal antisemitische incidenten. Er werden maar liefst vijf keer zoveel incidenten gemeld als het jaar daarvoor.

02:42:38

De heer De Haan, CDA: Een kwart van de Nederlanders, geboren tussen 1980 en 2010, zei in een enquête te geloven dat de Holocaust een mythe is of dat het aantal vermoorde Joden schromelijk wordt overdreven. Ik ben blij dat René Grünewald er vandaag ook is, want gelukkig wordt er onder andere door stichting Groningen Volkingenstraat hard gewerkt aan het bijbrengen van kennis over onze Groningse Joodse geschiedenis. Jaarlijks komen er vele schoolklassen, waaronder mijn eigen klas, op bezoek. Dit kan meer. Daarom heeft de stichting aan de gemeenteraad de wens geuit om elke Groningse jongere de synagoge te laten bezoeken. Deze wens wordt door de hele raad gedeeld. Daar ben ik heel blij mee. We begrijpen ook dat er al veel druk wordt gelegd op het onderwijs en dat we dit niet aan scholen kunnen verplichten.

02:43:36

De heer De Haan, CDA: Daarom vragen we aan het college om zich maximaal in te spannen om ervoor te zorgen dat elke Groningse jongere op de hoogte is van de Joodse geschiedenis. Naast zijn werk als leraar had mijn vader ook hobby's. Eén daarvan was schaatsen. Het liefst op natuurijs. Hij heeft een aantal tochten geregen reden en reisde zodra het kon van Amsterdam naar het vakantiehuisje van mijn opa en oma in Friesland. Om daar vele kilometers op de schaats af te leggen. Je voelt het bruggetje al aankomen. Gelukkig hebben we in Groningen een kunstijsbaan waar jaarlijks 150.000 mensen genieten van het schaatsen. Het is cruciaal voor tientallen verenigingen. Voor het stimuleren van een gezonde leefstijl. Een Kardinge zonder Groningen vindt het CDA ondenkbaar.

02:44:29

De heer De Haan, CDA: Daarom willen wij dat de opties voor een Groningen zonder kunstijsbaan van tafel gaan. Bij de Oosterpoort en Martiniplaza stelt het college het voortbestaan niet ter discussie. Ditzelfde zou wat ons betreft voor een Kardinge met ijsbaan moeten gelden.

02:44:45

Voorzitter: ChristenUnie.

02:44:47

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dank u wel, voorzitter. Twee vragen. De heer De Haan zegt: andere investeringen wordt niet ter discussie gesteld. Volgens mij klopt dat niet. We hebben het ook gehad over Martiniplaza. Moet die wel of geen congresfunctie houden? Over een Nieuwe Poort. Moet die wel of niet die nieuwe grote zaal krijgen die ze zo graag willen. Dat staat volgens mij nog allemaal ter discussie. Die discussie voeren we later. We gaan daar later keuzes in maken. Dat zou we graag voor de ijsbaan doen. Hoe kijkt de heer de Haan daartegenaan?

02:45:19

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. Ik kan me wel vinden in wat de heer Rebergen zegt. Ik kan me er prima in vinden dat je verschillende varianten voor een Kardinge gaat uitwerken. Je kan een sobere variant uitwerken, waar je kan kijken wat je zou kunnen renoveren. Je zou ook een variant kunnen uitwerken die optimaal is. Ik kan me wel voorstellen dat de heer Rebergen zegt: moeten al die aspecten ook in een toekomstig Martiniplaza? Prima. Zo kunnen we ook kijken naar die ijsbaan. Daar kan je ook verschillende varianten in toepassen. Voor het CDA staat die ijsbaan echter vast. Die moet blijven. Hoe we dat dan gaan doen? Daar kunnen we inderdaad in de toekomst verder het debat over voeren.

02:46:02

Voorzitter: GroenLinks.

02:46:02

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Dank u wel voorzitter. Is dit niet een klein beetje makkelijk? Ik hoor wat de heer De Haan zegt. Dat we verschillende varianten uit moeten werken en moeten onderzoeken. Dat is precies wat de motie niet bepleit. Het is wel gratis. We moeten alles bekijken, zolang we maar 6 miljoen structureel uitgeven en 100 miljoen investeren. Wat er ook gebeurt, die ijsbaan moet er komen. Kijk vooral naar niet bestaande verschillende varianten.

02:46:27

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. Het eerste wat ik tegen de heer Van Hoorn wil zeggen is: had gespaard de afgelopen jaren. Dan hadden we deze discussie überhaupt niet hoeven voeren. Dat is gewoon financieel onverstandig beleid. Het tweede: die 100 miljoen. Die ijsbaan in Leeuwarden kostte 22 miljoen. Laten we ook eens naar die cijfers gaan kijken. Laten we als we straks verder zijn eens kijken welke varianten er uitgewerkt kunnen worden van zo'n kunstijsbaan. Uiteindelijk heeft alles gewoon met prioriteiten te maken. Dit is voor het CDA en voor vele andere partijen een prioriteit. Een kunstijsbaan hoort bij Groningen. Wij willen dat niet in Assen. Er zijn tientallen verenigingen die gewoon in Groningen afhankelijk zijn van

die kunstijsbaan: 150.000 gebruikers. Sport is, zoals veel vaker, het ondergeschoven kindje van dit college.

02:47:15

Voorzitter: U krijgt nog een vervolgvraag.

02:47:18

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Dank u wel. Dat laatste laat ik even gaan. Ik ken het verwijt inmiddels wel. Het is precies wat de heer De Haan zegt. Natuurlijk heeft het te maken met prioriteiten. Wat de heer De Haan ook zegt, is: laten we hiernaar kijken. Laten daarnaar kijken. Laten we kijken naar Leeuwarden. Tegelijkertijd vraagt de motie aan ons: laten we nergens naar kijken. Laten we ons nu al vastleggen op één uitkomst. Dat staat toch haaks op elkaar?

02:47:42

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. Nee. Er staat dat we verschillende opties gaan uitwerken. Dat is helemaal niet één uitkomst. Wat bij die uitkomst boven tafel staat, is dat wat ons betreft een Groningen zonder kunstijsbaan ondenkbaar is. Net als bij een Nieuwe Poort, waar we naar verschillende locaties kijken. Dat kan voor GroenLinks geen verrassing zijn als ze al die jaren hier in de gemeenteraadszaal het CDA heeft horen spreken over het belang van sport. Over het belang van verbinding. Als u daar een paar weken terug op die Grote Markt stond. Ik zeg ook tegen de heer Brandenburg: dat is mensen verzamelen. Dat is mensen verenigen. Ik heb nog nooit de SP 1.000 mensen op de Grote Markt die verzamelen, maar toen wel.

02:48:17

De heer De Haan, CDA: Vandaag heeft de SP niet thuis als wij zorgen voor 1.000 mensen die laten zien hoe belangrijk die kunstijsbaan voor Groningen is. Ik zag hem naar de microfoon gaan. Hij laat hem gaan. Dat snap ik. Voorzitter, zoals ik aangeef, heeft het alles te maken met prioritering. Onze oproep aan deze coalitie is om schaats minnend Groningen niet langer in onzekerheid te laten en je vandaag uit te spreken. Dan schakelen we weer even. Mijn vader was ook maatschappelijk betrokken. Al moet ik eerlijk toegeven dat ik me niet in elke inzet herken. Zo voerde hij actie in Borssele tegen kernenergie en was hij samen met mijn moeder in de strijd tegen woningnood, een fervent kraker. Hij kwam op voor mensen die het moeilijk hadden in de samenleving. Zo nam hij een leerling in huis met een moeilijke thuissituatie en bekommerde hij zich op zijn sterfbed om een gedetineerde die bij hem op de zaal lag. In Groningen zijn er helaas genoeg inwoners die onze hulp keihard nodig hebben. Zo zijn er vele jongeren met schulden. In Arnhem wordt de maatschappelijke diensttijd ingezet om deze jongeren zonder inkomen te ondersteunen bij het aflossen van hun schulden.

02:49:36

Voorzitter: SP.

02:49:39

De heer Brandenburg, SP: Nu de heer De Haan bijna door zijn tijd is, ga ik het toch nog even doen. Voorzitter. Wie echt deze actievoerende schaatsers in de steek laat, is degene die nu zegt: de gemeente kan het wel oplossen. Dat breekt namelijk elke strijd om ervoor te zorgen dat die financiering ergens anders vandaan komt. Nu zeggen: wat er ook gebeurt, er komt een ijsbaan in Groningen, is totaal alle energie

uit een zeer waardevolle actie halen. Die ijsbaan moet er komen, maar wel met financiering die nodig is. Je nu vastleggen is strategisch gezien het domste wat je kunt doen.

02:50:21

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. Het domste wat je kan doen, is vandaag dat geld maar weer tegen de plinten smijten, zoals de SP doet. Een half miljoen extra voor die cultuurnota. Alsof daar nog niet genoeg geld naartoe gaat. Ik heb het hele rijtje al genoemd van al die vele mislukte ICT-projecten. De binnenstadsprojecten. De Let's Gro. Stedenbanden, waar we gelukkig eindelijk mee gestopt zijn. Voorzitter, een wethouder eiwittransitie is ook al even vallen. Ik kan wel door blijven gaan. Het CDA laat altijd zien dat er in deze gemeente wat te kiezen valt. Wij dienen tegenbegroting in, hoe het ook anders kan. Daar zou ik de SP graag aan willen refereren. Voorzitter, ik was gebleven bij die jongeren met schulden. In Arnhem wordt een mooie pilot uitgevoerd met de maatschappelijke diensttijd.

02:51:05

De heer De Haan, CDA: Om die in te zetten om jongeren met schulden te ondersteunen bij het aflossen hiervan. Onderzoek toont aan dat dit zowel de financiële zelfredzaamheid als het mentale welzijn en de maatschappelijke participatie van jongeren verbetert. De heer Brandenburg, financieel pakt dat voor de gemeente goed uit. In Arnhem bespaart de gemeente hiermee duizenden euro's per jongere. Voor ons is het onbegrijpelijk dat het nieuwe kabinet heeft besloten een einde te maken aan de maatschappelijke diensttijd. Juist in deze tijd van polarisatie, waarbij veel jongeren in hun eigen bubbel leven, is dit keihard nodig. Hierom dienen wij vandaag samen met de ChristenUnie een motie in. We zien helaas dat dit kabinet wel meer onverstandige besluiten neemt.

02:51:53

De heer De Haan, CDA: Zoals het intrekken van de Spreidingswet en het onvoldoende financieel compenseren van gemeenten. Hierdoor moeten we nu al in veel gemeenten keiharde keuzes worden gemaakt voor het in stand houden van voorzieningen en staat de zorg van onze inwoners onder druk.

02:52:07

De heer De Haan, CDA: PVV.

02:52:09

Mevrouw Blauw, PVV: Even kort. In het hoofdlijnenakkoord staat ook dat de subsidie voor maatschappelijke diensttijd wordt afgeschaft. Waar wil de CDA dit van gaan betalen?

02:52:17

De heer De Haan, CDA: Van betalen? Het kabinet had nooit moeten beslissen om dat af te schaffen. Ik vind dat onbegrijpelijk. Er zijn genoeg dingen waarvan wij dat landelijk kunnen betalen, maar dat laat ik liever aan de landelijke politiek over. Voorzitter, ook Groningen wordt financieel hard geraakt door de kortingen van het Rijk. Doen we niks, dan stevent Groningen in 2030 af op een tekort van 40 tot 50 miljoen. Het is goed dat het college kijkt naar de niet-wettelijke taken die zij naar zich toe heeft getrokken. Zo heeft het CDA zich eerder kritisch uitgelaten over de ambitie om in 2035 energieneutraal te willen zijn, terwijl het Rijk zich op 2050 richt. Wat ons

betreft kijken we ook naar het geld dat wordt uitgegeven aan bijvoorbeeld de vele binnenstadsprojecten en culturele investeringen.

02:53:05

De heer De Haan, CDA: Voorzitter, uiteindelijk draait het om wat het beste is voor onze inwoners. Nu kom ik tot een afsluiting. Ons verleden bepaalt hoe we hier zitten en waarom we bepaalde keuzes maken. Wat het CDA betreft, keuzes voor een sociaal, sportief en veilig Groningen. Een Groningen waar we omzien naar elkaar. Waar geen ruimte is voor antisemitisme. Waar men elkaar respecteert, welk geloof of welke achtergrond je dan ook hebt. Een Groningen met voldoende ruimte om te sporten, zeker in verenigingsverband. Waar Groningers van jongs af aan leren zich in te zetten voor de samenleving en uit hun bubbel stappen. Een Groningen waar kinderen veilig opgroeien en er voor iedereen een betaalbare woning te vinden is. Dat is ons Groningen. Dat is het Groningen van de toekomst.

02:53:55

Voorzitter: Prachtig. Mooi. Dan zijn we bij de Partij voor het Noorden.

02:54:17

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Dank, voorzitter. De voorjaarsbrief benoemt het goed. Onze financiën staan onder druk. Met het ravinjaar 2026 in het vooruitzicht. Met het oog op het onstuimige politieke klimaat van vandaag en de groeiende verdeeldheid in de Nederlandse samenleving, moet de gemeente Groningen extra scherp zijn op de efficiëntie van haar functioneren. De gemeente zal zich weerbaar moeten tonen. Zowel in de zorg die ze biedt aan haar inwoners, als in de boodschap die ze uitdraagt richting het Rijk en Brussel. Bovendien zal ze spaarzaam moeten zijn. Net als vorig jaar tijdens ditzelfde debat, voelt de Partij voor het Noorden zich genoodzaakt om haar zorgen uit te spreken over de financiële situatie van de gemeente. De houdbaarheidstest van de VNG wijst opnieuw uit dat de netto belastingdruk per inwoner erg hoog is en de solvabiliteit laag ligt.

02:55:12

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: De verhoogde financiële onzekerheid die hieruit spreekt, is zeer ongunstig in het huidige politieke klimaat. Het college refereert in haar brief meerdere malen aan de onzekerheden die het nieuwe hoofdlijnenakkoord schept voor haar plannen. Hoewel de Partij voor het Noorden het college graag volgt in haar argument dat de huidige financiële onzekerheid wordt gecreëerd door het Rijk, zouden gemeenten beter in staat moeten zijn om veerkrachtig te zijn in situaties zoals deze. Als zij al niet langer aan het teren was op haar reserves. In de huidige situatie wordt de financiële last nog altijd in grote mate bij de inwoners van de gemeente Groningen gelegd. Daarom wil de Partij voor het Noorden van de gelegenheid gebruik maken om de urgentie te onderstrepen van het herstellen van de financiële gezondheid van de gemeente.

02:56:05

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Om ongeacht de kortingen die het Rijk wel of niet biedt, te acteren. Dit vraagt om het prioriteren van zowel bestaande als beoogde toekomstige plannen. In feite zoals het nu gebeurt bij de strategische investeringsagenda. Volgens de Partij voor het Noorden moet de focus liggen op het creëren van een betaalbaar woningaanbod. Investeren in dorpen en wijken. Niet alleen in de noordelijke wijken. Vandaar de motie die wij hebben met betrekking

tot sportvoorzieningen in onder andere de zuidelijke wijken. Natuurlijk moeten we ook blijven investeren in maatschappelijke dienstverlening voor de meest kwetsbare groepen onder ons. De gemeente zal immers het hoofd moeten bieden aan oplopende kosten in deze dienstverlening, de zorg en de veiligheid.

02:56:54

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Tegelijkertijd moet het college ook reëel zijn en garanderen dat de begrotingsjaren structureel sluitend zijn, maar ook blijven. Zodat de financiële achtergang zoveel mogelijk kan worden uitgesloten, dan wel beperkt. Het in stand houden van investeringen is een mooie ambitie. De realiteit lijkt te zijn dat er meer moet worden gedaan met minder. Wil Groningen haar huidige voorzieningenniveau in stand houden, dan moeten er keuzes gemaakt worden. Een keuze daarbij is voor ons niet om Kardinge als ijsbaan te schrappen, maar in het slechtste scenario te renoveren. Renovatie is ook één van de scenario's die het CDA in haar motie heeft opgenomen. We hebben allemaal geleerd dat renoveren ofwel niet afbreken, beter is voor duurzaamheid dan weer opnieuw opbouwen. Er zit dus ook nog een positief punt aan.

02:57:56

Voorzitter: Partij voor de Dieren.

02:57:57

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Dank, voorzitter. Bij het renoveren van Kardinge heb je het natuurlijk over een proces wat meerdere jaren zal duren. Waarbij het gehele complex gesloten zal zijn. Is dat niet een obstakel dat de heer Van der Laan daarbij ziet?

02:58:12

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Voorzitter. Het zou inderdaad vervelend zijn als je Kardinge voor langere tijd moet sluiten. Alles is beter dan Kardinge opheffen. We hebben er wel overleg over gehad. Je zou wel slim kunnen renoveren. Door bijvoorbeeld eerst de buitenkant aan te pakken en dan de installatietechniek. Door daar bepaalde schaatsseizoenen iets voor in te korten. Er bestaan mogelijkheden, maar je moet wel de wil hebben om dat te onderzoeken. Dat scenario hebben wij nog niet kunnen ontdekken. Het betaalbare woningaanbod blijft een belangrijk dossier. Het akkoord voor De held 3 en de afgeronde procedures voor De Suikerzijde vormen hierin broodnodige stappen voorwaarts. Een blijvende investering is met name het sociale huursegment. Koopwoningen van het lagere segment blijven eveneens urgent.

02:59:06

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Huurders zijn in vele opzichten kwetsbaar. Ze lopen bijvoorbeeld een hoger risico op armoede. Het beschermen van de rechten van huurders en de stap naar een betaalbare koopwoning mogelijk maken, is in vele opzichten van groot belang voor de ontwikkeling van Groningen. Zowel om de sociaaleconomische kloven te dichten als om de groei te bevorderen binnen de gemeente. De genoemde opkoopbescherming en de Wet goed verhuurderschap zijn essentiële schakels om de woningmarkt te reguleren. Daarom dienen wij ook een aantal moties mede in met betrekking tot huurders. Daarnaast wil de Partij voor het Noorden graag benadrukken dat het college niet alleen binnen de

gemeente naast haar inwoners moet blijven staan, maar ook richting den Haag en Brussel de belangen van Groningen zal moeten blijven bepleiten.

02:59:58

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Dit zou betrekking kunnen hebben op de aanleg van bijvoorbeeld de Lelylijn. Die in het hoofdlijnenakkoord wordt genoemd, maar waar nog veel te weinig geld voor beschikbaar wordt gesteld. Hoeveel moet Groningen nog ontzegd worden tot ze opkomt voor haar eigen belangen? De financiële gevolgen zijn in ieder geval tot op de dag van vandaag merkbaar. Niet alleen de financiële gevolgen. Wat Groningen naar buiten uitdraagt moet zij ook binnen de gemeente waar blijven maken. Er ligt een heel aantal mooie plannen op tafel waaruit blijkt dat de gemeente steun wil bieden aan kwetsbare groepen. Wat de Partij voor het Noorden betreft, moet hier blijvend prioriteit aangegeven worden. Het actieplan huiselijk geweld, kindermishandeling en geweld tegen vrouwen is hier een mooi voorbeeld van.

03:01:05

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Inderdaad. Individuele problematiek en de complexiteit daarvan, neemt steeds meer toe. Zorg- en hulpverleningsinstanties moeten steeds beter in staat worden gesteld om maatwerk te kunnen bieden. Dit vraagt om korte lijntjes tussen hulpverleners. Om zo meer integrale ondersteuning te kunnen bieden. Iets wat wij ook daadwerkelijk zien en constateren. Kortom, voorzitter, het is duidelijk dat de gemeente Groningen zich in een financieel penibele situatie bevindt. Ze moet zich het hoofd bieden aan een veranderende politieke wind, die eerder overigens ook al weinig ruimte bood. De Partij voor het Noorden wil benadrukken dat de toenemende financiële beperkingen niet bij de inwoners van de gemeente komen te liggen in de vorm van slechtere voorzieningen of nog hogere lasten.

03:01:34

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: We hopen op een Groningen dat mee blijft bewegen met haar tijd. Een Groningen dat tegelijkertijd uitgaat van haar eigen kracht in de zorg die ze biedt voor haar inwoners en de boodschap die ze uitdraagt aan het Rijk en Brussel. Dan nog even een praktische. Dat is onze motie 'inclusieve feestdagen' die we met een aantal andere, grotere partijen mogen indienen. We willen met deze motie dat bijvoorbeeld Keti Koti en het Gronings Ontzet weer gezamenlijk gevierd kan worden op 1 juli en 28 augustus. Voor een meer inclusieve samenleving is het belangrijk dat iedereen zijn eigen vrije dag kan kiezen. In de praktijk komt dat neer op wellicht een uitruil van vrije dagen. Wel met een vrije keuze. Tot zover.

03:02:28

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Dank u. Dan kom ik tot slot bij de PVV.

03:02:53

Mevrouw Blauw, PVV: Voorzitter. Als laatste heeft voor- en nadelen. Misschien dat er minder tijd over is voor interrupties. Ik heb alleen lichtelijk zorg over mijn eigen tijd. Ik ga een soort van poëtisch verhaal houden over de landelijke politiek. Vorige week sloot ik af met de woorden dat wij als gemeente over heel veel zaken wel zelfstandig mogen beslissen. Denk aan het bouwen van een muziekcentrum, woningen,

cultuursubsidies, milieubeleid, bestemmingsplan en meer. Het is goed dat we hier niet voor niets zitten en deze beslissingen kunnen nemen. Daarnaast zitten we natuurlijk vast aan landelijke wetgeving over zaken waar we zelfstandig over mogen beslissen. Hierover verschillen we hier nogal eens van mening. Nu we landelijk ook aan de knoppen draaien zal ik voorstellen doen in die richting.

03:03:48

Mevrouw Blauw, PVV: Dat is wel zo fair naar iedereen die op de PVV heeft gestemd. Sinds 22 november, is er een politieke aardverschuiving gaande in het land. Mijn partij, de PVV, haalde maar liefst 37 zetels. Sindsdien is er een turbulente periode aangebroken van keiharde oppositie, naar coalitie waar je beloftes ook waar moet maken. Dat is voor velen wennen geweest, ook voor ons als PVV. Daarnaast kennen de tegenwerkingen en ondemocratische actie is geen einde. Veertien jaar Rutte heeft ons land op een aantal onderdelen getekend. Waarop asiel en klimaat, veelal de D66 agenda, werd gevoerd. Waarbij armoede is toegenomen en de zorg is uitgekleeft. De middenklasse wordt de onderklasse in gedrukt, omdat zij voor alles opdraaien.

03:04:30

Mevrouw Blauw, PVV: De armen wordt gesteund. De rijken kunnen het makkelijk betalen, maar de Groningse middenklasse wordt als een citroen helemaal uitgeperst. Hier is de Groninger de dupe. Ons land en onze gemeente bevinden zich in de armoedeval. Zo wordt Groningen een gedeelde gemeente voor arme en rijke Groningers. De middenklasse en de ondernemers zullen verdwijnen met dit beleid.

03:04:49

Voorzitter: D66.

03:04:50

De heer Lo-A-Njoe, D66: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor u spreken over de Groninger. Ik zou graag van de PVV willen weten wie de Groninger is. U gaf net aan dat u niks weet van de term islamofobie. Horen mensen die de islam aanhangen ook bij de Groninger hier?

03:05:09

Mevrouw Blauw, PVV: U spreekt over de islam, maar volgens mij hebben we het dan over moslims. Wij hebben niks tegen moslims. Wij hebben vooral iets tegen de islam. Ik ga niet op deze discussie in, over welke inwoners we het hebben. Wij hebben het gewoon over de Groningers. We hebben een immens asielprobleem waardoor sommigen zich een vreemdeling in eigen land voelen.

03:05:28

Voorzitter: Partij voor de Dieren.

03:05:29

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Kan de PVV misschien verhelderen welk onderscheid ze maakt tussen moslims en de islam? Het klinkt toch heel erg als: we hebben niks tegen christenen, maar wel tegen het christendom.

03:05:41

Mevrouw Blauw, PVV: Ik moet er nog even aan wennen. Dat heeft Geert Wilders ook al ik weet niet hoe vaak gezegd. Deze aanval is zo vaak. Wij hebben iets tegen de onvrijheden van de islam. We hebben niks tegen moslims. Onveiligheid is

toegenomen en ik ben vast nog veel vergeten. Dit heeft geresulteerd in een overwinning van de PVV. Mijn partij heeft de verantwoordelijkheid genomen om juist dat te doen waar Nederland naar snakt. Nederland heeft gekozen. Of je het nou leuk vindt of niet, zo werkt democratie nou eenmaal. In plaats van samen te werken voor een beter Nederland en het debat te voeren, vindt er een negatieve obsessie plaats van: wie is de foute Nederlander? Dit zijn spelletjes tegen de PVV. Dit gebeurt puur uit frustratie dat de eigen ideologie niet meer kan worden doorgevoerd. Of een baantje dat in het gedrang komt. Dat zijn in mijn ogen geen volksvertegenwoordigers.

03:06:33

Voorzitter: Student en stad.

03:06:35

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Ik hoor de PVV een pleidooi houden voor de veiligheid van onze gemeente. Tegelijkertijd zie ik ook de PVV een motie indienen die oproept om alle bestaande AZC-locaties in de gemeente Groningen te sluiten. Wat voor gevolgen zal dit hebben, denkt de PVV, als we daaraan gehoor geven? Zal dat dan niet de onveiligheid heel erg doen toenemen, als al die mensen in één keer op straat komen te staan?

03:07:01

Mevrouw Blauw, PVV: Volgens mij is dat niet het geval. Wij zijn voor minder asiel. Dat wordt een landelijk beleid. In die lijn trekken wij dat door. De conclusie is dat veel partijen die zichzelf centrum of progressief noemen, inhoudelijk failliet zijn. Ze komen niet verder dan door anderen verzonnen, dubieuze agenda's te verkopen. Ze beperken zich in hun politieke methode tot giftige dram, karaktermoorden en lastercampagnes. Dit zagen we twee weken geleden ook terug in het debat over de regeringsverklaring. Men leidt af van de inhoud en oplossingen en spreekt alleen nog maar over beledigingen en beschuldigingen. Vorige week haalde ik inclusiviteit en het hebben van een andere politieke mening al aan. Daar gaat dit natuurlijk over. Dit is niet onze realiteit. Velen zijn bang voor deze bittere realiteit van onveiligheid.

03:07:44

Voorzitter: Nu even de knop uitzetten. De SP.

03:07:48

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter, ik begrijp wel wat de PVV hier probeert te doen. Ik heb net in mijn bijdrage puur en alleen op sociaaleconomische tegenstellingen de confrontatie met de PVV gezocht. Ik heb gezegd: u verhoogt het minimumloon niet. U schaft een aantal zaken af. U zorgt voordat de kinderarmoede toeneemt. Nu gaat u hier een landelijk spelletje lopen spelen en een beetje de zondebok doen. Waarmee u juist die discussie op die sociale thema's die u zegt uit de weg te willen gaan, opzoekt. Wilt u gewoon ingaan op wat ik zojuist heb gedaan? Op wat deze gemeente doet en op de sociaaleconomische zaken waar wij hier over gaan? In plaats van dit landelijke spelletje hier proberen te herhalen, omdat u daar baat bij heeft?

03:08:35

Mevrouw Blauw, PVV: Ten eerste ga ik over mijn eigen woorden. Ten tweede gaat dit ook over u, want u heeft ook heel vaak 'racisme' in de mond genomen. Dit gaat zeker ook over u.

03:08:43

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter, hier en ik wel klaar mee. Voorzitter, dit is een punt van orde.

03:08:49

Mevrouw Blauw, PVV: Ik ga over mijn eigen woorden. Ik ga verder. Ik ga het zo meteen juist over de voorjaarsbrief hebben. Over de keuzes die wij maken.

03:08:56

De heer Brandenburg, SP: Punt van orde, voorzitter. Ik vind...

03:09:02

Voorzitter: Ik ga over de orde. U heeft nog een vraag aan mevrouw Blauw.

03:09:06

De heer Brandenburg, SP: Nee. Mijn punt is: ik vind alles prima. We kunnen het hier op de inhoud met elkaar oneens zijn, maar ik weiger te accepteren dat mij hier woorden in de mond worden gelegd. Wij zijn de partij die het hier op een aantal punten vaak zelfs voor de standpunten van de PVV heeft opgenomen. Ik heb nooit het woord 'racisme' in mijn mond genomen tegen de PVV. Ik bestrijd u hier op sociaaleconomische thema's. Het zou er goed aan doen dat ze daarop ingaat, maar ik bestrijd dit echt. Dit spelletje van landelijke politiek herhalen op dit soort culturele thema's, daar weiger ik aan mee te doen. Dat speelt de PVV in de kaart, voorzitter.

03:09:45

Voorzitter: Dat is uw opvatting. Dan was er nog een vraag van de Partij voor de Dieren. Daarna het CDA en dan GroenLinks. Partij voor de Dieren niet meer? CDA en dan GroenLinks.

03:09:58

De heer De Haan, CDA: Voorzitter, ik wilde het even over de inhoud hebben. Vooral over de motie die de PVV indient. Maak van Groningen niet één groot AZC. Daarmee vraagt u om alle AZC-locaties te gaan sluiten. Ik ga ervan uit dat de PVV serieus politiek bedrijft in deze raad. Ik ben oprecht benieuwd: waar moeten volgens de PVV als deze motie vandaag wordt aangenomen die asielzoekers morgen heen? Dan verwacht ik daar een serieus antwoord op.

03:10:31

Mevrouw Blauw, PVV: Wij zijn er sowieso voor dat de kern van het probleem moet worden opgelost. Dat je Ter Apel moet sluiten. Dat de asielinstroom moet worden ingeperkt. Wij zitten gewoon aan onze max van het hebben van asielzoekers. Omwonenden melden zich elke dag bij ons, omdat ze zich hartstikke druk maken om hun leefomgeving. Die wordt onveilig. Ik kom daar zo meteen op terug. Aan de hand daarvan hebben wij die motie ingediend.

03:11:00

Voorzitter: Aanvullende vraag nog en dan GroenLinks.

03:11:01

De heer De Haan, CDA: Voorzitter, we dienen hier geen moties in voor de lol. We dienen hier moties in die echt iets willen veranderen in Groningen, omdat we dat vinden. Dan ga ik ervan uit dat u weet wat de consequenties zijn van het aannemen

van deze motie. Oprecht nog een keer de vraag: waar gaan die asielzoekers dan morgen naartoe?

03:11:25

Mevrouw Blauw, PVV: Wij willen hier een statement maken. Die motie zal ook niet worden aangenomen. Dat weet u ook.

03:11:33

Voorzitter: Dan ga ik even naar de vraag van GroenLinks.

03:11:35

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Voorzitter. Ik probeer het ietsje terug te brengen omwille van de tijd en omdat ik doorgaans altijd wel bereid ben om te helpen. Heeft mevrouw Blauw nog opvattingen over de gemeente Groningen?

03:11:50

Mevrouw Blauw, PVV: Ja. Daar was ik nog niet aan toegekomen. Nu over de voorjaarsbrief en hoe wij hier in lijn met ons landelijk beleid, verkiezingsprogramma en het regeerakkoord, naar de toekomst kijken. In het kort wil ik een aantal voorstellen en bezuinigingsmaatregelen noemen. De korting op het Gemeentefonds is een feit. We moeten efficiënt met onze financiën omgaan en het geld uitgeven waar het echt nodig is en het toekomst aan onze Groningers. Wij willen graag inzetten op een veilige en betaalbare toekomst en toekomstbestendig financieel beleid met de juiste keuzes. Dit betekent fijne woningen, een veilige leefomgeving, goede voorzieningen en betaalbare zorg. Wij willen lagere lokale lasten en niet bezuinigen op onze ouderen. Ondernemers moeten meer vrijheid krijgen om te ondernemen, dus minder regeldruk en onnodige milieumaatregelen.

03:12:35

Voorzitter: Student en Stad.

03:12:37

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Ik ben wel eventjes benieuwd. De PVV dient nog een motie in. Motie 8: bezuinigen en sparen voor de toekomst. Is dat een motie waar de PVV wel daadwerkelijk achter staat? Of is dat ook een motie voor de bühne?

03:12:50

Mevrouw Blauw, PVV: Ik vind dat een beetje een onzinnige vraag. Dat weet u ook wel. Het is een hartstikke goede motie.

03:12:57

Voorzitter: Partij voor de Dieren.

03:12:58

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Kan de PVV verhelderen wat zij bedoelt met onzinnige milieuregels?

03:13:06

Mevrouw Blauw, PVV: Dat is een kop op landelijk beleid en onnodige milieumaatregelen die wij in deze stad heel veel hebben. Het behoud van onze markt en kermis staat ook bovenaan onze agenda. Werken moet lonen en armoedebestrijding is topprioriteit. Wij hechten veel waarde aan goed onderwijs en

willen maximaal investeren in politie en handhaving. We willen bezuinigen op cultuur en de energietransities. We willen geen AZC's in onze gemeente, om de leefomgeving van Groningers te beschermen. We willen geen nieuw muziekcentrum en geen groot nieuwe wind- of zonnepark, maar investeren in een nieuw Kardinge. Tevens maximale inzet op participatie van onze inwoners. Dit gaat in veel situaties niet altijd goed. Overigens doet de gemeente het op een aantal van deze punten wel goed.

03:13:52

Mevrouw Blauw, PVV: Daar zijn wij blij mee. Zoals zorgen voor meer werkgelegenheid en het initiatief tot een ondersteuning als gevolg van de energiearmoede. Hier vinden wij de SP wel. Een kanttekening is wel dat het mede veroorzaakt is door de Klimaatwet, de eigen regie op de schuldhulpverlening en de investering in de noordelijke stadswijken. Afsluitend wil ik daarom de twee moties indienen. Daar is net ook al veel over gezegd. Bezuinigen en besparen op de toekomst en maakt van Groningen niet één groot ACC.

03:14:22

Voorzitter: Er was nog een vraag van de Partij voor de Dieren over de milieumaatregelen, wat onnodig was.

03:14:27

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Ja. Mevrouw Blauw gaf aan dat wij in Groningen meerdere van die regels hebben. Daarom vroeg ik in mijn eerste vraag: kan de PVV dit verhelderen? Mij is het niet duidelijk.

03:14:38

Mevrouw Blauw, PVV: Er zijn volgens mij enorm veel moties over al die regels. Ik heb ze nu even niet op orde. Ze zijn vandaag ingediend. Daar kunt u ze nog eens teruglezen.

03:14:50

Voorzitter: Dan was er van de Partij van de Arbeid nog een vraag, geloof ik. Niet meer? Wel van D66.

03:14:54

De heer Lo-A-Njoe, D66: De laatste zin: maak van Groningen niet één groot AZC. Waar is dat op gebaseerd? Hoezo is Groningen één groot AZC? Er wonen hier 240.000 mensen. Waar heeft u het over?

03:15:12

Mevrouw Blauw, PVV: Er komen enorm veel asielzoekers onze kant op. Daar gaat deze motie ook over. Dat wij enorm veel asielzoekers erbij krijgen. Zoals de Sint Petersburgweg, de Eemsgolaan, de Europaweg, de LVV. Dat is ook enorm groot. We willen het beste kindje van de klas spelen. We vinden gewoon dat de asielinstroom moet worden ingeperkt en dat andere gemeenten ook aan bod zijn.

03:15:53

Voorzitter: Ik voel hem aankomen. Dit gaan we niet doen. Het s-woord gaat nu niet vallen. Klaar. Dank. Dames en heren. Wij zijn nu door de eerste woordvoeringen van de raad heen. Het is precies zes uur. Wij schorsen een uur en een kwartier. Ik heb even één verzoek aan u. Het college moet zich even beraden op de moties. Dat

betekent dat ik u even vraag medewerking te verlenen in dat eerst het college het bordje vol schept of even voorrang krijgt. Dan kunnen wij naar de oude raadzaal met de ondersteuners om de beantwoording voor te bereiden. Eerst het college, dan de rest.

04:30:09

Voorzitter: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de wethouder van financiën.

04:30:40

Mevrouw Wijnja, wethouder: Dank u wel voorzitter. Ik ben nog niet binnen of mijn systeem loopt weer vast. Het ging al even over ICT. Dat is niet onterecht. Het is best wel een belangrijk onderwerp. Dank u wel, voorzitter en dank aan alle leden van de raad voor uw input in de eerste termijn. Een aantal van u heeft het al gezegd. Het voorjaarsdebat is een belangrijk moment. Het is het moment waarop u als raad ons van alles mee kan geven wat we in overweging hebben te nemen bij het maken van de begroting. Daar zijn we ongelooflijk blij mee. Ik zei vorige week bij de rekeningraad dat ik dingen heel positief inzie. Misschien kwam het omdat het mooi weer was, omdat het reces bijna in de lucht hing. Ik dacht vandaag: ik trek ook maar iets vrolijks aan.

04:31:27

Mevrouw Wijnja, wethouder: Ik sta hier nog steeds heel positief. Ik heb breed in de raad vrij veel steun gehoord voor de strategie die het college voorstelt in de voorjaarsbrief. Er is heel veel aan de hand in gemeenteland. Sommige fracties lijken te denken dat het alleen over de gemeente Groningen gaat. Dat is niet zo. Helaas is dat niet zo. Het is ook een voordeel, want als je samen ergens aan werkt, dan heb je namelijk een grotere impact. Er is wel degelijk iets aan de hand, als je kijkt naar de randvoorwaarden die wij nodig hebben om op een goede manier ons werk te kunnen doen voor onze inwoners. Dat hebben al uw fracties ook met elkaar gemeen. Dat u kijkt naar: hoe doen we de dingen het best voor onze inwoners?

04:32:09

Mevrouw Wijnja, wethouder: Natuurlijk verschilt het in hoe je prioriteert. Wat je eerst doet of wat je laat. Wat je een kerntaak vindt, of dat je kerntaken misschien niet zo belangrijk vindt. Wat u volgens mij allen met elkaar gemeen heeft, is dat we heel erg kijken naar wat het beste is voor de inwoners van de gemeente Groningen. Dat moet ook. Daarvoor zijn we hier allemaal in deze ruimte. Wat belangrijk is om te benadrukken, is het volgende: wij stellen een soort van volgordelijkheid voor in de strategie. Als we naar het meerjarenbeeld kijken, hebben wij de luxe om nog een beetje tijd te nemen, om ons te kunnen voorbereiden op wat komen gaat. Dit in tegenstelling tot een aantal andere gemeenten. Dat is ook ons voorstel om te doen. We zijn aan het investeren in onze gemeente. In onze inwoners. In het oplossen van belangrijke maatschappelijke opgaven.

04:33:01

Mevrouw Wijnja, wethouder: Het college wil niet stoppen met dingen op het moment dat het niet echt nodig is. Dat is de reden dat we de strategie voorleggen zoals die in de voorjaarsbrief staat. Dat betekent als we naar het meerjarenbeeld kijken, dat we vanaf '28 echt een serieus probleem hebben. Ik herhaal nog maar eens: gelukkig. We zitten in een zorgelijke situatie, maar er zijn ongelooflijk veel van mijn collega's

die deze en de afgelopen weken een debat met de raad hebben moeten te voeren waar het echt ging over keiharde bezuinigingen. Zij staan al veel eerder aan de lat om dat op te lossen. In die zin hebben wij nog een beetje tijd. We willen dat op een goede manier doen. We kunnen er lang en breed over praten. Hoe vaak je dat moet herhalen of niet: blijft overeind dat het ravijn dat is veroorzaakt door de Rijksoverheid de belangrijkste veroorzaker is van ons probleem.

04:34:00

Mevrouw Wijnja, wethouder: Daar ligt dus ook de oplossing. Dat betekent dat wij er alles aan doen om dat opgelost te krijgen. Op het moment dat we dat op weten te lossen, kunnen we een groot gedeelte van onze discussies heel anders gaan voeren. De lobby die we in gezamenlijkheid voeren levert wel degelijk heel veel op. Dat maakt ook dat ik hier nog steeds heel strijdbaar en positief sta. Ruim een jaar geleden was het kabinet van mening dat er helemaal geen probleem was. Inmiddels is iedereen het erover eens dat de taken en de middelen van gemeenten uit balans zijn. Dat daar een oplossing voor moet komen. Dat is echt een hele belangrijke stap vooruit. Dat betekent dat je met elkaar het gesprek kunt gaan voeren over hoe we dat gaan oplossen.

04:34:45

Mevrouw Wijnja, wethouder: Dat kan langs twee lijnen wat het college betreft. Dat is ook de lijn van de VNG. Dat kan betekenen dat er geld bij moet, of dat er taken af moeten. Vandaar ook dat dat onze eerste lijn is in het voorstel om hiermee om te gaan. Tegelijkertijd zijn we met een heleboel verschillende andere dingen bezig. Ik heb verschillende vragen iets horen zeggen over: we kunnen hier niet, niet naar onszelf kijken. We kunnen het ons niet permitteren om zelf niks te doen. Dat is het college met u eens. Dat doen we dan ook niet. Er zijn nog twee sporen die we bewandelen. Het ene is prioriteren, bezuinigen. Kijken naar wat we wel moeten doen. Hoe doen we het? Moeten we dingen in de tijd anders neerzetten? Daar wordt al een aantal maanden in de organisatie hard aan gewerkt. Dat is een pakket.

04:35:35

Mevrouw Wijnja, wethouder: Wat we uiteindelijk zullen moeten, kan ik nog niet overzien. Het is een vraag die we volgend jaar hier in dit huis met elkaar gaan voeren. Een derde gaat over het verhogen van de inkomsten. Ik weet dat daar verschillend over wordt gedacht door de fracties. Dat is volgens mij ook prima. Dat is wel één van die drie dingen waar we het over moeten hebben. Ik ga een aantal moties van een preadvies voorzien. Ik heb een paar vragen opgeschreven die in mijn richting zijn gesteld, dus die zal ik beantwoorden. Als eerste de vraag vanuit GroenLinks over de CO₂-impact. Er is inderdaad een motie aangenomen in de raad. Voor een aantal projecten geldt dat wij die CO₂ monitor al in beeld hebben gebracht. Er is al best veel gebeurd in de organisatie.

04:36:20

Mevrouw Wijnja, wethouder: Het lukt ons voor projecten die in een bepaald stadium zijn, al om inzichtelijk te maken wat dat betekent op het gebied van de CO₂-impact. De vraag was: kan dat ook voor de grote projecten? Een voorwaarde voor dit instrument om te werken, is dat projecten in een bepaalde fase zijn. We zetten dit even in de tijd naast de grote projecten die gaan lopen. De bedoeling is om dat uiteindelijk voor alle projecten te gaan doen. Als een aantal van de grote projecten op

de investeringsagenda wat verder zijn in de ontwikkeling, kunnen we dit instrument daarvoor gebruiken. Dan komen we daar bij uw raad op terug. Dan heb ik een tweetal vragen opgeschreven van de VVD. Als eerste de vraag of we niet iets zouden kunnen met die pilot: een hele hoge boete op zwerfafval.

04:37:11

Mevrouw Wijnja, wethouder: We hebben het net even nagezocht. Er staat een boete op afval op straat gooien. Ik weet niet of iedereen het weet. Die boete is €150,-. Zo staat dat nu in onze APVG. Wij hebben heel veel inzet op het opruimen van zwerfafval. Groningen Schoon Dankzij Mij is een ongelooflijk groot succes. Ik begrijp dat dat niet per se iets doet aan de oorzaak, want iemand gooit het op straat. In de bewustwording op scholen, op middelbare scholen doet dat wel heel veel. Onze inschatting is dat we met het instrumentarium wat we nu hebben, inclusief die boete die erop is, eerst willen inzetten op wat we al hebben. Ik refereer nog maar even aan handhaving discussie die we hier nog niet zo lang hebben gehad. We kunnen naar Enschede kijken wat dat oplevert en misschien in een later stadium daar nog iets mee doen.

04:38:01

Mevrouw Wijnja, wethouder: Dan was de volgende vraag een open deur. Zou het college niet willen stoppen met reclamebelasting? Ik geef een beetje mijn eigen interpretatie aan de vraag van de VVD. Het ging over de mededeling die wij aan de raad hebben gestuurd. Het Noordelijk Belastingkantoor is een uitvoeringsorganisatie die een heleboel dingen voor ons doet. Wat voor ons van belang is, is dat de dienstverlening die zij leveren kwalitatief goed is. Dat betekent dat wij de kaders meegeven, maar dat we hen ook realistisch de ruimte en de tijd willen geven om belastingmaatregelen op een goeie manier neer te zetten. Er is geen aanleiding om te denken dat het allemaal duurder wordt. Het is niet erg als een uitvoeringsorganisatie zegt: we willen het op een goede manier doen.

04:38:43

Mevrouw Wijnja, wethouder: We hebben daar een beetje meer tijd voor nodig. We denken dat het goed is om hen dat te geven. Er zijn heel veel voorbeelden waar uitvoeringsorganisaties onder hoge druk zijn gesteld en dat komt uiteindelijk de dienstverlening niet zegt goede. Dat willen we niet. Dan heeft de ChristenUnie terecht verwezen naar een brief die gestuurd is. Dat gaat over alle accommodaties in de gemeente Groningen. Dat gaat over de indexatie en de vergoeding die organisaties daarvoor krijgen. Daar zijn zorgen over. Wij hebben dat signaal ook gekregen. Het is een onderwerp wat breder speelt. Niet alleen bij de accommodaties. Wij zijn bezig om een plan te maken om daar iets aan te doen. Dat betekent in ieder geval dat wij hun tegemoet gaan komen.

04:39:35

Mevrouw Wijnja, wethouder: Ons voorstel hoe dat te doen, komt binnen afzienbare tijd naar uw raad toe. Dan kom ik bij motie 4: graffiti in de openbare ruimte. Die gaan we ontraden. Waarom? Ten eerste omdat het onmogelijk is om alle illegale gespoten graffiti onmiddellijk te verwijderen. Dat heeft te maken met kosten en capaciteit. Er wordt geprioriteerd bij stadsbeheer. Dat zou betekenen dat andere dingen dan ineens niet zouden kunnen. Daar willen we nu niet voor kiezen. Aanvullend is het zo dat veel panden waar die graffiti wordt gespoten niet van ons zijn. Dat maakt het

gelijk al een tandje ingewikkelder. Wat doen we al? Er zijn eerder wat initiatieven geweest in de raad die ons daartoe opriepen. Dat is dat we in gesprek zijn met partijen, bijvoorbeeld onderwijsinstellingen en kunstenaarscollectieven.

04:40:28

Mevrouw Wijnja, wethouder: We kijken naar waar graffiti op een mooie plek zou kunnen komen. Er zijn verschillende plekken in de gemeente waar dat ook gebeurt. Ik heb begrepen dat er naar aanleiding van die overleggen in ieder geval een vijftal plekken is gekomen waar we legaal spuiten toestaan. In de binnenstad is het wat ingewikkelder. Dat heeft met het aantal monumentale panden te maken. Dat zagen we ook naar aanleiding van de discussie met de muurschildering in het Koude Gat. Ik heb toen al gezegd: onze constatering is dat het beleid in brede zin hierover een update nodig heeft, naar aanleiding van allerlei ontwikkelingen. Daar gaan we naar kijken en daar komen we dan op terug.

04:41:05

Voorzitter: Student en Stad.

04:41:07

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Een duidelijk verhaal denk ik, dat niet alle panden publiek bezit zijn. Als dat tweede punt van het dictum dat niet echt uitvoerbaar is, zo snel mogelijk wordt verwijderd, zou dan eventueel een motie die alleen het eerste en derde punt van dictum behelst wel kans van slagen hebben?

04:41:41

Mevrouw Jacobs, VVD: Voorzitter, dan zou ik daar nog bij willen aanvullen dat we het dan uiteraard hebben over gemeentelijke panden. Ik denk dat de heer Swets die aanvulling ook goed vindt.

04:41:48

Mevrouw Wijnja, wethouder: Waar ik een beetje op haak, is om in gesprek te gaan en een plan te bedenken. Dat betekent dat daar vrij veel tijd en capaciteit naartoe moet. Het punt wat u in brede zin probeert te maken, is: zorg dat er zoveel mogelijk ruimte is om het legaal te doen, om straatkunst te faciliteren. Dat ondersteunen we. Daar wordt ook al iets aan gedaan. Daarvan heb ik ook gezegd dat we zien dat dat beleid een update nodig heeft. Wat ik wel wil toezeggen, is dat we deze vraag daarin meenemen en daarop terugkomen. Dat is wat ik kan toezeggen.

04:42:33

Voorzitter: We kunnen gewoon even de pauze gebruiken om te kijken of u er onderling uit kunt komen. Dan kunt u even de exacte redactie doen. Het is wat ingewikkeld om dat nu heel snel te doen. Dan kunt u even in overleg met de wethouder om te kijken hoe dat het best zou kunnen.

04:42:47

Mevrouw Jacobs, VVD: Ik had nog één aanvullende vraag. Niet over de redactie. Wat we juist hadden geprobeerd, is om juist die capaciteit en die kosten niet alleen op de ambtelijke organisatie te doen. Er staat natuurlijk heel duidelijk ook een afstudeeropdracht. Ik neem aan dat u dat ook gelezen heeft.

04:43:01

Mevrouw Wijnja, wethouder: Dat heb ik zeker gelezen. Daarom zei ik net ook iets

over het overleg wat wij al hebben. Ik zou even willen kijken: wat is een handige manier zonder dat we allemaal dingen gaan optuigen. Dat het dus ook een beetje realistisch blijft. Dan kom ik bij motie 7: gifvrij, iedereen blij. Die motie geven we oordeel aan de raad met een aantal kanttekeningen. De motie sluit aan bij de ontwikkelingen die we zien in het veld. Kwekerijen werken steeds met minder chemische middelen en steeds meer circulair. We vinden het ook belangrijk om hierin voorop te lopen. Een aantal dingen hebben we de afgelopen jaren al gedaan. Er zijn een aantal voorbehouden bij de uitvoering van deze motie. We hebben naar aanleiding van het voorgespreken ook al even een beetje onderzoek gedaan in het land.

04:43:52

Mevrouw Wijnja, wethouder: We weten dat de markt nog onvoldoende groot is om te voorzien in de volledige vraag. Als alle gemeenten die dit hebben besloten die vraag volledig zouden uitzetten, is dat aanbod er niet. Dat is een randvoorwaarde waar we gewoon rekening mee hebben te houden. Het is natuurlijk wel zo dat op het moment dat de vraag er dan niet komt, waarom zou de markt dan bewegen? In die zin denken we dat het wel goed is om die kant op te bewegen, want we mogen de markt graag een beetje de goede kant op stimuleren. Verder is belangrijk om te noemen dat we in de afronding van een raamcontract zitten, waar we de komende jaren streven naar inkoop die voldoet aan On the way to PlanetProof. Dat is ons huidige beleid.

04:44:32

Mevrouw Wijnja, wethouder: Die afronding van het raamcontract is in de afrondende fase. Daar kunnen we dan niks meer aan doen. Als we de motie zo mogen interpreteren dat we maximale stappen zetten binnen de juridisch en de financiële mogelijkheden die we hebben, dan kunnen we deze motie oordeel raad geven. Dan motie 8: bezuinigen en sparen voor de toekomst van de PVV en de Stadspartij 100%. We gaan die motie ontraden. Waarom? De belangrijkste reden is dat het niet realistisch is om al bij de begroting van 2025 een maatregelenpakket neer te leggen van 50 miljoen. Ik heb net ook al iets gezegd over wanneer wat precies nodig is. Wij willen dingen doen op het moment dat het echt nodig is en niet eerder.

04:45:18

Mevrouw Wijnja, wethouder: Om het even een beetje concreet te maken: stel, we zouden die motie wel uitvoeren. Waar gaat dat dan over? Dan zou dat bijvoorbeeld voor cultuur betekenen dat we alleen GRID, de synagoge, het Oorlogs- en Verzetcentrum Groningen en een beperkt deel van het Groninger Museum zouden kunnen steunen. Dan is de consequentie daarvan dat we Nightclub ~, Vera, Grand Theater, Simplon, Noorderzon, Eurosonic en Het Forum niet kunnen steunen. De Cultuurcoaches. Wijk de Wereld, een aantal koren, amateurkunst beoefeningen. We hebben wel even gekeken naar wat dit ongeveer zou kunnen betekenen als we dat op korte termijn doen. Dat is dan best wel rigoureuus. De vraag is ook of het nodig is. Ik zei net al: ons voorstel is om naar drie verschillende sporen te kijken. Eén is ons te blijven richten om de korting van tafel te krijgen. Twee is om inzichtelijk te brengen wat we zouden doen qua temporiseren en bezuinigen naar het verhogen van de inkomsten en dat volgend jaar tijdens het voorjaarsdebat met de raad te bespreken.

04:46:26

Voorzitter: Stadspartij.

04:46:28

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Voorzitter, dank u wel. Ik ga even terug in uw beantwoording. U noemt twee, drie zaken op en geeft aan dat dat het alleen zou betekenen. Dan vraag ik me af: waarom heeft u niet aan de indieners gevraagd wat zij hier exact mee bedoelen? Kennelijk heeft u niet goed begrepen, of hebben wij niet goed duidelijk gemaakt wat wij hiermee bedoelen. Wij vinden Noorderzon iets heel erg Gronings cultureel erfgoed. Dat zou daar wat ons betreft niet onder vallen. Waarom heeft u dat niet even nagevraagd? Dan hadden we u daar heel graag op willen antwoorden.

04:47:11

Mevrouw Wijnja, wethouder: Het voorbeeld dat ik noemde, is om te illustreren waarom wij adviseren om dat voor dit jaar niet te doen. Dan zou het betekenen dat we een vrij plat pakket aan bezuinigingen waar we helemaal de consequenties niet van kunnen overzien, naar de raad zouden brengen. Daarom ontraden we om dat te doen. Op het moment dat er hier in de gemeenteraad fracties zijn die zeggen: wij zouden graag willen weten wat in de tijd realistisch is vanuit de organisatie, om qua bezuinigingen voor te leggen aan de raad, dan is het handig om aan de voorkant even met de ambtenaren te overleggen. Dan hadden we misschien met elkaar kunnen kijken naar wat wel en niet realistisch zou zijn. Dan blijft overeind dat het college zo'n lijn voor 2025 ontraadt. Het is op dit moment nog niet nodig.

04:48:08

Mevrouw Wijnja, wethouder: Wij willen niet gaan bezuinigen op het moment dat het nog niet nodig is, want dat gaat altijd ten koste van onze inwoners. Dit is om een illustratie te geven van wat je krijgt als je in relatief korte tijd heel veel maatregelen op tafel wil. Dan ga ik naar motie 9. Die heet 'jeugd'zorg'. Althans, zo staat die bij mij in het lijstje. Er worden een aantal knelpunten onder de aandacht gebracht die wij herkennen en die denk ik ook terecht zijn. Wat ons betreft, is de lijn die we al eerder hebben ingezet om knelpunten die er zijn en die we eventueel willen oplossen in 2025, integraal af te wegen bij de begroting. Dat betekent dat we de moties die nu vragen om te zorgen dat er geld naar bepaalde plekken gaat, om die reden ontraden.

04:49:07

Mevrouw Wijnja, wethouder: Dat betekent niet dat we zeggen: we zouden daar helemaal niks aan moeten doen. Een aantal van die knelpunten zijn er gewoon. Wij zeggen: we willen dat graag bij de begroting integraal afwegen. Het is goed om te zeggen dat onderdeel van ons voorstel is, om een deel van het rekeningresultaat, 10 miljoen, elk jaar in te zetten om een deel van het tekort op te vangen. Daar ligt dus al een voorstel, hoe daarmee om te gaan. Dat is het advies op motie 9, 10 en 11. Dan motie 12: de inzet van inwoners bij de bestrijding van invasieve exoten. Voorzitter, met uw goedvinden, ga ik dit een heel klein beetje vergroten. Ik kijk alvast de kant op naar één van de indieners. We zijn namelijk bezig met de nieuwe beheerstrategie.

04:50:01

Mevrouw Wijnja, wethouder: Onderdeel daarvan is de betrokkenheid van inwoners bij het beheer en onderhoud van onze openbare ruimte. We zijn het helemaal met de indieners eens dat dat belangrijk is en misschien wel steeds belangrijker wordt. Als

het over invasieve exoten gaat, hebben we al een aantal afgekaderde projecten lopen. Bijvoorbeeld met vrijwilligersorganisaties, om daar iets in te doen. In algemene zin willen we met beheer en onderhoud openbare ruimte wat meer structureel plek bieden aan inwoners. Alleen, daar zitten allerlei kanttekeningen aan. Daar kan ik een heel lang verhaal over houden, maar dan krijg ik ruzie met iemand die links van mij zit. Wat ik u zou willen voorstellen, is dit. Dat we deze specifieke vraag meenemen in het wat bredere vraagstuk: hoe geven we bewoners duurzaam een plek bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte?

04:50:52

Mevrouw Wijnja, wethouder: Daar komen we op terug de komende periode. Met die context kan ik hem oordeel raad geven. Dan kom ik bij motie 14: behoud de kunstijsbaan in Kardinge. Allereerst denk ik dat het heel goed is dat het CDA duidelijk maakt waarom dat belangrijk is. Zeker ook het verwijzen naar de mensen die zich actief inzetten om aan ons allemaal duidelijk te maken hoe belangrijk dat is. Dat belang dat er is voor de ijsbaan, voor de vereniging, maar ook voor heel veel andere inwoners, onderschrijven wij helemaal. Dat is ook de reden dat we ons maximaal inspannen om die te behouden voor Groningen. Toch ga ik de motie ontraden. Niet omdat we het per se oneens zijn met het feit dat je verschillende scenario's met een ijsbaan uit zou moeten zoeken. Dat is namelijk ook ons voorstel in het proces.

04:51:45

Mevrouw Wijnja, wethouder: We vinden het wel te vroeg om nu al voor te sorteren op een aantal dingen. Dat kwam in het debat al wel een beetje terug. Als het college dat zou besluiten bij de begroting, betekent het ook dat we de structurele dekking in de meerjarenbegroting moeten regelen. Dat moet gewoon. Dat kunnen we nu niet, want we hebben meerjarig al een tekort. Dat is één van de redenen dat er eerst een aantal andere stappen doorlopen moeten worden voordat je besluiten neemt over wat je structureel opneemt in de meerjarenbegroting. Daarom willen wij liever voor alle projecten op de strategische investeringsagenda, het proces voortzetten zoals we dat in zijn gezet. Er zijn een paar vragen gesteld over: waarom doet het college in de richting van de ene voorziening iets anders dan de andere voorziening?

04:52:37

Mevrouw Wijnja, wethouder: De projecten die op de strategische investeringsagenda staan, hebben met elkaar gemeen dat het grote investeringen zijn die de hele gemeente aangaan. Projecten die we ten opzichte van elkaar moeten plannen. Het zijn wel degelijk verschillende projecten. Als het over het nieuwe muziekcentrum gaat, handelen wij binnen het kader waar besluiten over zijn genomen in de raad. Er is een besluit genomen over de huidige Oosterpoort. Er is een besluit genomen over een nieuw te bouwen Oosterpoort. Binnen dat kader zijn wij verschillende scenario's aan het uitwerken. Dat betekent niet dat de raad niet alsnog iets anders zou kunnen besluiten. Dat betekent wel dat we in de tijd en in het proces daar ergens anders zijn dan bijvoorbeeld bij Kardinge.

04:53:19

Mevrouw Wijnja, wethouder: Bij Martiniplaza is dat misschien wel een legitieme vraag om die te stellen, maar daarvan hebben we gezegd: dat gaan we voorlopig nog niet concreet maken. Dat komt wat later in de tijd. Ons voorstel zou zijn om ons eigen voorstel te volgen en dat proces stap voor stap af te maken, zoals we dat met

elkaar hebben afgesproken. Dan kom ik bij motie 20: blijven investeren in Groningen. Daar kan je toch bijna niet tegen zijn? Het college wil ook graag blijven investeren in Groningen, maar de uitdaging voor met name de jaren na 2025 worden ook steeds groter. Wij lezen de motie zo, dat de vraag is om voor 2025 vast te houden aan de genoemde streefwaarden. Dat u een discussie wil voeren over '26 en verder.

04:54:10

Mevrouw Wijnja, wethouder: Wat ons betreft, is dat een goed idee. We zien dat fracties hierover van mening verschillen. Wij schatten in dat dat kan in Q4. Ons voorstel zou dan zijn om dat voor te bereiden met het Audit Committee en te plannen voor Q4 van dit jaar. Dan motie 23.

04:54:28

Voorzitter: Student en Stad.

04:54:29

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Ik pak hem nog heel even terug naar motie 12. Daar ging mijn vraag namelijk over. Wij lezen in die motie dat er binnen de nieuwe methode al meer aandacht zou zijn voor samenwerking met inwoners en verzoekt het college om een strategie op te stellen met de hulp van inwoners. Het is mij nog een beetje onduidelijk wat de motie precies toevoegt, buiten wat het college al doet op dat gebied. Kan de wethouder dat nog iets meer toelichten?

04:54:58

Mevrouw Wijnja, wethouder: De motie vraagt specifiek om betrokkenheid van inwoners structureler te organiseren bij het bestrijden van invasieve exoten. Dat is geen gemakkelijke opgave, want dat vraagt nogal wat. Wij zien wel dat de noodzaak om inwoners te betrekken bij het beheer van de openbare ruimte in algemene zin steeds groter wordt. Om allerlei redenen. Ons voorstel is om dit specifiek te betrekken bij de beheerstrategie wat breder. We doen dat al projectmatig. Misschien zouden we dat bijvoorbeeld kunnen uitbreiden, verzin ik nu ter plekke. Dat zou een voorbeeld kunnen zijn van hoe we dat doen. Dan komen we erop terug hoe we dat willen doen in de nieuwe beheersstrategie. Dat is het voorstel vanuit het college.

04:55:47

Mevrouw Wijnja, wethouder: Was ik kwijt waar ik was? Nee. Ik heb nog twee moties. Motie 23: 'geen verdere verhoging van de lasten'. Die ontraadt het college. Daarbij verwijs ik naar wat ik eerder heb gezegd over de strategie langs drie lijnen die wij voorstellen, waar inkomsten verhogen nummer drie is. We willen graag integraal een besluit nemen op het moment dat dat nodig is. Motie 25: 'inclusieve feestdagen'. We hebben even gekeken naar de planning met betrekking tot cao-onderhandelingen. Die is heel krap. Er wordt in deze motie gevraagd om met medewerkers een gesprek te voeren of zij dit ook zouden willen. Dat lukt gezien de tijd niet. Wat we wel kunnen doen, is voor de aankomende cao-onderhandelingen mee te nemen dat dit een belangrijk onderwerp is.

04:56:39

Mevrouw Wijnja, wethouder: Dat we graag zouden willen dat er iets mee gebeurt. Dat we dit voor de wat langere termijn wat uitgebreide neerzetten voor de volgende

ronde van onderhandelingen. Als we dat op die manier zouden mogen doen, dan kunnen we die motie oordeel raad geven.

04:56:57

Voorzitter: VVD.

04:56:59

Mevrouw Jacobs, VVD: Ik dank u wel, voorzitter. Wat mijn fractie een beetje puzzelt: is dit een uitspraak dat wij als politiek ons moeten mengen in de onderhandelingen die we voeren voor de cao? Zou dat niet iets moeten zijn wat de medezeggenschap en juist de medewerkers van deze gemeente moeten vinden? Ik werk zelf bij een organisatie waar de inclusieve feestdagen al geregeld zijn. Ik vind dat dit uitvoering is. Dat dit bedrijfsvoering is en dat wij ons daar niet mee zouden moeten bemoeien. Zou u daar een oordeel over kunnen vellen? Zou u daar eens op kunnen reflecteren, zoals u zo graag doet?

04:57:33

Mevrouw Wijnja, wethouder: Dan heb ik toch nog bingo vandaag. Dank daarvoor. Ja en nee. Dat zeg ik echt veel te vaak, hé? Je zou natuurlijk kunnen zeggen dat zo'n verzoek idealiter vanuit de organisatie komt. Via die route gaat het naar de cao-onderhandeling. Op zichzelf begrijp ik dat wel. Tegelijkertijd is de gemeente ook weer niet hetzelfde als andere organisaties of bedrijven. Die beweegt zich in een politieke context. Het gebeurt natuurlijk wel vaker dat de gemeenteraad hier of elders, wel politiek iets vindt, wat raakt aan de bedrijfsvoering of de organisatie. Volgens mij kunnen we daar best iets mee, met de mits en maren die ik net heb meegegeven. Dan zou ik dat afrondend mijn reflectie willen noemen.

04:58:40

Voorzitter: Idealiter komt nu, wethouder Molema. Verschrikkelijk.

04:58:51

Mevrouw Wijnja, wethouder: Is dat mijn feedback?

04:58:52

Voorzitter: Dat is je feedback. Fantastisch gedaan. Idealiter komt dus nu wethouder Molema. Ga uw gang. We houden het een beetje vrolijk in de kleurstelling. Ik dacht: ik ga een beetje ton sur ton.

04:59:20

Mevrouw Molema, wethouder: De rest van het college heeft het appje gemist met het roze advies? Als eerste wil ik beginnen met te zeggen dat ik het fijn vind om te horen dat er vanuit alle fracties veel aandacht is voor onderdelen uit mijn portefeuille. Wat ik daarin terughoor, is dat de raad solidair is en blijft met mensen in kwetsbare omstandigheden. Zoals asielzoekers, mensen met psychische vraagstukken, maar ook gezinnen die ondersteuning nodig hebben. Kinderen die hulp nodig hebben, de onrechtvaardigheid achter gezondheidsverschillen. Dat u aandacht heeft voor een inclusief Groningen, waarin iedereen zichzelf mag zijn en iedereen ook gelijk behandeld wordt. Ik heb daar echt naar zit te luisteren en genoten van jullie woorden daarin. Dan heb ik een aantal reacties op de moties.

05:00:11

Mevrouw Molema, wethouder: Ik heb gekeken: wat moeten jullie nog van de

bingokaart? Ik heb geprobeerd dat erin te verwerken. Op een goede manier, hoop ik. De motie van de PVV: 'asiel'. Deze motie gaan wij als college ontraden. De bingo tekst die daar het beste bij past, is volgens mij: motie verdriet ons zeer. Wij hebben er drie punten voor, waarom wij daar verdrietig van worden. Dat heeft te maken met het volgende: we hebben een wet. We willen mensen gelijk behandelen. Het heeft te maken met solidariteit. Er is een wettelijke taak met de Spreidingswet. Daar hebben wij gewoon aan te voldoen. Wij krijgen signalen dat de huidige minister heeft aangegeven dat de wet de wet is, zolang die er is. Die signalen kunt u ook krijgen in de krant en op het nieuws.

05:01:02

Mevrouw Molema, wethouder: Dat houdt in dat wij wettelijk verplicht zijn om opvangplekken te regelen. Daarnaast zit er een stuk ongelijkheid in. Wij vangen hier in Groningen verschillende doelgroepen op. Namelijk asielzoekers, we hebben een LVV-voorziening, maar wij hebben ook Oekraïners. Als Groningen staan wij daarvoor. We vinden dat iedereen gelijk behandeld moet worden en dat we daarin de opvang voor mensen gelijk moeten regelen. Het zijn allemaal mensen die op de vlucht zijn voor oorlog. Daar staan wij voor. Dat is meteen het allerbelangrijkste punt. Als Groningen hebben wij gezegd dat wij solidair zijn met mensen die op de vlucht zijn. Dat staat ook in ons coalitieakkoord.

05:01:47

Mevrouw Molema, wethouder: Dat is ook iedere keer de tekst die u hoort vanuit het college, als het gaat over de opvang van asielzoekers. Wij staan daarvoor. We voelen ons solidair en leveren dat ook. Er zijn gelukkig met ons heel veel gemeenten die dat ook doen.

05:02:02

Voorzitter: PVV.

05:02:04

Mevrouw Blauw, PVV: Dank u, voorzitter. Ik ga zo in de tweede termijn nog even uitgebreider hierop in, ook over de wetgeving en die landelijk gaat gelden. Ik wil nog even toevoegen dat Oekraïners niet AZC worden opgevangen. Er is een ander associatieverdrag. Dat wil ik nog wel even zeggen. Daar zijn wij niet tegen, ook landelijk niet. Dat wil ik wel even als aanvulling hierop hebben. Die financiën lopen ook anders.

05:02:35

Mevrouw Molema, wethouder: Ja. Volgens mij heeft u ons gehoord dat wij staan voor alle mensen die op de vlucht zijn en dat we daar solidair mee zijn. Of je nou uit Oekraïne komt of uit een ander land. Ik weet dat dat verschillende regelingen zijn, maar die motie ontraden wij. Dan de LVV. Wij zijn heel blij dat u expliciet maakt dat wat wij doen uw steun heeft. Dat doet u hiermee als raad. U heeft in de raadsbrief al kunnen lezen dat wij mogelijkheden zien om in 2025 ongedocumenteerden op te kunnen blijven vangen. Dat we dat alleen op een iets andere manier gaan doen. We zijn al heel druk bezig. Onze burgemeester, de heer Schuiling, heeft ook namens alle LVV-gemeenten al een brief gestuurd naar het Rijk om te pleiten voor doorzetten. De komende tijd blijven we hier ook met uw welkome steun, aandacht voor vragen.

05:03:25

Mevrouw Molema, wethouder: Dan respijtzorg. Een stip op de horizon is de transformatie van zorg naar gezondheid. Daar past deze motie e hartstikke mooi in. Je wilt voorkomen dat mensen een beroep doen op zorg. Volgens mij is het een hele mooie oproep om met de zorgverzekeraar dat gesprek goed te voeren. Ik heb mijn moties nu gehad. Dan investeren in jeugd. Hier was nog de vraag hoe dat traject loopt. Zoals u weet, zit in het coalitieakkoord de opdracht om minder aan de markt over te laten. Daar hebben we de afgelopen twee jaar al forse stappen in gezet met de basisjeugdhulp. Dat doen we in nauwe samenwerking met de raad. Daar hebben we het vanmiddag toevallig ook over gehad. Voor de begroting zijn we bezig met de verkenningen hoe we vanuit onze visie de ondersteuning kunnen blijven regelen.

05:04:15

Mevrouw Molema, wethouder: Nabij, gezinsgericht en preventief. Zodat we een goede bijdrage kunnen blijven leveren aan gelijke kansen en bestaanszekerheid nu en in de toekomst. Wat ik meteen mee kan geven, is dat wij erin zitten. Dat onze visie leidend is en dat de landelijke agenda's dienend zijn aan onze inhoudelijke agenda. We zijn als gemeente tenslotte geen implementatie loket van het Rijk.

05:04:38

Voorzitter: Dan heeft u nog een vraag Student en Stad.

05:04:40

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Over motie 17, de nota respijtzorg. Die roept op om in gesprek te gaan met zorgverzekeraars. Dat doet het college toch al? Er is onlangs ook een sessie geweest waar zelfs zorgverzekeraars bij waren. Wat voegt die motie nog precies toe aan het beleid wat het college al uitvoert?

05:04:57

Mevrouw Molema, wethouder: Wat die toevoegt, is dat u als raad opdracht geeft om niet alleen als gemeente de verantwoordelijkheid te nemen om dit op te lossen. Dat u vooral mij de opdracht geeft om ook met de zorgverzekeraar het gesprek aan te gaan. Dat u als raad expliciet uitspreekt dat u vindt dat daar ook een verantwoordelijkheid voor de zorgverzekeraar ligt.

05:05:14

De heer Swets, Student en Stad: Is het college dan nog niet in gesprek met zorgverzekeraars om op die noodzaak te wijzen?

05:05:19

Mevrouw Molema, wethouder: Dat zijn we wel. Dit is natuurlijk best een heel lastig gesprek over: wie betaalt nou wat? Hierin geeft u als raad wel een signaal af. Dat u zegt: hier heeft een zorgverzekeraar ook nadrukkelijk een rol in. Ik zal het zo zeggen: het helpt mij wel. Ik was bezig met mijn verhaal over jeugd. Zoals u weet, is het geld niet oneindig. Er zijn enorme financiële uitdagingen. De uitdaging is niet om meer te doen met minder geld, maar vooral om het beter te doen met minder geld. De moties over de GGZ en de jeugd, daar heeft, collega Wijnja al wat procedureels op gereageerd. Ik snap de inhoudelijke aandacht voor het thema. Volgens mij mag u verwachten dat wij met een goed voorstel komen rondom de begroting.

05:06:10

Mevrouw Molema, wethouder: Wat ik wel wil meegeven is het volgende: Ik wil u in

ieder geval bedanken voor het vertrouwen dat u uitsprekt in de moties zoals ze nu geformuleerd waren. Ik wil mijn waardering uitspreken als u zegt dat u toch bereid bent als fractie om dit in te dienen. Volgens mij heb ik dan behoorlijk wat bingo woorden gehad.

05:06:33

Voorzitter: Er is nog iemand die daar naar hengelt. Van de Stadspartij.

05:06:37

Mevrouw Slood, Stadspartij: Voorzitter, ik hengel niet. Ik ben geen visser. Dank voor de beantwoording. Ik probeerde daarnet ook nog mijn hand op te steken bij uw voorganger. Dat werd niet gezien. Over het ontraden van deze specifieke twee moties. U geeft aan: we komen bij de begroting met een voorstel. Betekent dit dat u vindt dat wij deze moties moeten aanhouden en bij de begroting weer kunnen indienen? Of dat die er überhaupt toch nooit doorkomt, wat wij ook vinden, wat wij ook bedenken? Dat u uw eigen plan trekt?

05:07:19

Mevrouw Molema, wethouder: Dit is een beetje een gevaarlijke. Ik vind dat u als raad geen blanco cheques aan het college moet geven. Dat we op het moment dat u een probleem agendeert, het gesprek aan moeten gaan over wat er aan de hand is. Over wat oplossingsrichtingen zijn en wat dat kost. Dat daar verschillende opties voor moeten liggen. Ik vind het enorm prijzenswaardig dat u dat vertrouwen heeft om dat wel zo te doen. We hebben een enorme financiële opgave op jeugd. Wat ik u net probeer aan te geven, is dat wij in de begroting bezig zijn om te kijken: hoe kunnen we zorgen dat we zo goed mogelijk gezinnen blijven ondersteunen, binnen het nieuwe financiële kader? Waarmee we de ombuiging willen maken van zorg veel meer naar een preventief en collectief aanbod. Wat ik probeer aan te geven, is dat u mag verwachten dat we u vanuit het college daarin meenemen. In september staat er weer een bijpraatsessie gepland over jeugd. Dat we u dan meenemen in de gedachten die daarover zijn. In november krijgt u de begroting. Dan ziet u hoe we dat willen invullen in de komende periode. Dat is wat u volgens mij van het college mag verwachten. Dat een gedegen plan onder ligt, hoe we denken dat we die ombuiging kunnen maken. Op jeugd is het zo dat we uiteindelijk we de uitdaging hebben om het met minder geld beter te gaan doen. We moeten dat gesprek ook voeren. Als je kijkt naar de hervormingsagenda, zie je dat wij een opgave hebben om 10 miljoen te besparen, terwijl we ondertussen een groei van het aantal jeugdigen hebben. Volgens mij is het zo, dat wij vooral vanuit het college samen met jullie het gesprek aangaan. Welke denkrichtingen zijn daarin? Hoe zien we dat dan voor ons? Dan kunt u daar in de begroting een voorstel op terugverwachten, hoe we dat denken in te vullen. In dat meerjarenperspectief kan het niet zo zijn, dat we geen stappen zetten in met minder geld goede jeugdzorg regelen. Ik weet dat het niet aan mij is om te vinden wat de raad moet doen, maar ik hou ervan om met de raad het gesprek te voeren op basis van plannen die we hebben. Om daar samen de dialoog over te hebben.

05:09:32

Voorzitter: Was er nog een vraag uit de Partij van de Arbeid, of is die beantwoord? Akkoord. Dan ga ik naar wethouder Bloemhoff.

05:09:42

Mevrouw Bloemhoff, wethouder: Dank u wel voorzitter. Omwille van de tijd doet het college het op deze plek. De complimenten aan de ambtenaren, want daar hadden we ook nog een opmerking over gekregen, geloof ik. Voorzitter, zonder gekheid. We gaan door naar motie 2: 'maak impact met een nieuw Actieprogramma Impact Ondernemerschap'. Daarvan is het oordeel raad. Impact ondernemen is onderdeel van de economische agenda. Er wordt nu gewerkt aan een visiedocument, maar we willen juist blijvend aandacht houden voor impact ondernemers. Dan hebben we het over ondernemers die circulair, duurzaam of sociaal bezig zijn. Die zijn van groot belang voor de brede welvaart in ons gebied. Aansluiten bij JTF en Nij Begun kunnen we proberen.

05:10:30

Mevrouw Bloemhoff, wethouder: Ik heb wel nog een opmerking over het tweede punt. Daar wordt een link gelegd met het publiek ontwikkelbedrijf. Daar spreekt de raad naar ik meen, na de zomer over. Dan zou dit een punt zijn wat we dan beschouwen als uw opvatting over dat publiek ontwikkelbedrijf. Het is goed om in elk geval na de zomer over dat publiek ontwikkelbedrijf hier nog over door te praten. Met die uitleg is het oordeel raad. Dan motie 13: 'meedoen niet vrijblijvend'. We hebben hier vaker debat over gehad in de commissies op het gebied van werk en inkomen. Het college gaat uit en werkt vanuit vertrouwen in mensen. We hebben gezien dat dat werkt. We gaan echt uit van wat mensen zelf kunnen en zelf willen. Dat ze daarbij ook de persoonlijke regie nemen.

05:11:27

Mevrouw Bloemhoff, wethouder: Wat wil jij, wat kun jij en kunnen we je vervolgens naar scholing of werk begeleiden? Wat wij heel belangrijk vinden, is dat we vanuit dat vertrouwen werken. We maken samen afspraken. Als we een traject ingaan, is dat natuurlijk nooit geheel vrijblijvend. Daar spreken we met mekaar af dat we ervoor gaan. Daar verwachten we ook wat voor terug. Hoe het nu hier in deze motie staat en de presumptie van: er zijn personeelstekorten en dan moeten we misschien wat meer maatregelen opleggen, dat vindt het college niet de weg. We hebben altijd een maatregel als stok achter deur, maar onze basis begint vanuit vertrouwen. Daarom ontraden we deze motie. Motie 15: 'vergroot kennis Joodse geschiedenis onder Groninger jongeren'.

05:12:17

Mevrouw Bloemhoff, wethouder: Eerst in algemene zin. Het college tolereert geen discriminatie, waaronder ook antisemitisme. Het zal zich altijd publiekelijk tegen discriminatie uitspreken. Dat doet het college altijd. Dan hebben wij al aangegeven dat wij natuurlijk graag meewerken aan het bezoek van scholen aan de synagoge. Overigens net als andere gebedshuizen. Wij vinden het van belang dat daar kennis over wordt vergaard. Dat onze jongeren dat meekrijgen. Dat steunen wij ook geheel. Wij hebben op het gebied van antisemitisme biedt WAARD een specifieke workshop voor scholen gericht op antisemitisme. Daarnaast is er natuurlijk de synagoge, die een interactief programma aanbiedt voor het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs en hoger onderwijs.

05:13:07

Mevrouw Bloemhoff, wethouder: Daarmee is er ook een toegankelijke kennismaking

met het jodendom met themaprogramma's et cetera. Daar zijn ook de medewerkers van de gemeente op het gebied van cultuur en onderwijs bij betrokken. We hebben in het breed besturenoverleg onderwijs ook aandacht gevraagd voor dit aanbod. Scholen, maak hier gebruik van. Dat willen we ook blijven doen. Daar willen we ook wel extra inzet op plegen. Zoals de heer De Haan het formuleerde in de woordvoering, is het natuurlijk wel zo dat het uiteindelijk aan de scholen zelf is om te bepalen waar ze op ingaan. Dat kunnen wij niet opleggen. We kunnen ze wel faciliteren en hen hierop wijzen. Dus met die toevoeging: oordeel raad, voorzitter.

05:13:44

Voorzitter: Wethouder Jongman.

05:13:48

Mevrouw Jongman, wethouder: Dank u wel voorzitter. Ik houd het kort. Het gaat over motie 26: 'sporten in sportvoorzieningen van Groningen Zuid'. Ik wil even aangeven dat we door middel van het scholenplan Gro Up en dat masterplan waarin we sportvoorzieningen door ontwikkelen, al uitvoering geven aan de combinatie van sportvoorzieningen met onderwijs. De uitvoeringsagenda van het masterplan komt in de loop van dit jaar naar u toe. We kijken de hele tijd naar koppelkansen tussen onderwijs en sport. We kijken ook breder, naar koppelkansen voor multifunctioneel gebruik. Daarvan is het voordeel dat het kan bijdragen aan ontmoeting. Bijvoorbeeld breder gebruik van het sportpark. Ik wil even inzoomen op wat hier gevraagd wordt.

05:14:31

Mevrouw Jongman, wethouder: We hebben de afgelopen jaren meerdere gesprekken gevoerd met de stichting Bewegen is Goud. We hebben daarbij aangegeven dat we vanuit de gemeente op dit moment geen opgave zien voor wat zij voor ogen hebben in de Wijert. We focussen bij de uitbreiding van sportcapaciteit in eerste instantie op Oost en West. Op het oosten van de gemeente en het westen van de gemeente. In de Wijert is negen tot tien jaar geleden gekozen om door middel van de zogeheten SPORTcarrousel sporthal De Wiardt te bouwen. Daarnaast is de nabijheid van deze wijk, in sportcentrum Europapark, de Europapark hal. Een sporthal heeft daarbij ook een bovenwijkse functie. Daarbij vinden we spreiding over onze hele gemeente van belang.

05:15:18

Mevrouw Jongman, wethouder: Ik hecht er nog aan om toe te voegen dat we ook twee zwembaden hebben in dit deel van de gemeente. Zowel een openluchtzwembad als een overdekt zwembad. Namelijk de Papiermolen en het Helperbad. Ik ontraad dus deze motie,

05:15:36

Voorzitter: Wethouder De Wrede.

05:15:43

Mevrouw De Wrede, wethouder: Dank u wel, voorzitter. Voor mij één motie en één vraag. Motie nummer 24: 'cultuur zoekt dekking'. U heeft net al even gehoord van mijn buurvrouw, collega Molema, dat deze gemeente open blijft staan voor veel groepen die op de vlucht zijn. U vraagt ons om in de begroting 2025 voldoende budget op te nemen om weer die €500.000,- toe te kunnen voegen voor de categorie 2 instellingen aan de cultuurnota. Ik denk dat ik bekende woorden spreek als ik zeg

dat dit college kunst en cultuur ontzettend belangrijk vindt. Dat is gebleken uit het feit dat wij vorig jaar ook dit bedrag hebben kunnen vinden en dat wij zowel recentelijk als in november, de wens hebben uitgesproken om dit bedrag wederom te vinden. Uiteraard maakt dit knelpunt onderdeel uit van die brede discussie die wij momenteel voeren over alle knelpunten en hoe wij die gaan inpassen.

05:17:01

Mevrouw De Wrede, wethouder: Hier komen wij in detail verder op terug bij de begrotingsbehandeling die wij in de herfst met zijn allen gaan voeren. Desondanks is een breed gedragen motie van uw raad waarin u ons oproept om dit knelpunt te steunen, een ondersteuning van ons beleid waarin kunst en cultuur een hele belangrijke rol spelen. Het is een onderstreping van het feit dat wij op de goede weg zijn als ik u zeg dat wij hard aan het werk zijn om voor dit knelpunt ook een oplossing te vinden, ondanks de financiële opgave die wij op dit moment hebben. Met die mitsen en maren zeg ik over deze motie: oordeel raad. Dan had ik nog een vraag van de heer Rebergen van de ChristenUnie.

05:17:52

Voorzitter: U krijgt eerst nog een vraag van D66.

05:17:55

De heer Lo-A-Njoe, D66: Voorzitter. Als ik het college zo hoor, dan is dit toch een overbodige motie? Dan vind ik het wat verbazingwekkend dat die oordeel raad krijgt.

05:18:02

Voorzitter: De wethouder.

05:18:07

Mevrouw De Wrede, wethouder: Ik zou niet willen spreken van een overbodige motie. Wij gaan in het college dit knelpunt samen met al die andere knelpunten nog bespreken. Dan had ik nog een vraag van de ChristenUnie, van de heer Rebergen. U vroeg mij of we bij de uitwerking van de eiwit- en voedseltransitie verschillende groepen willen betrekken, waaronder mensen van de Open Hof. Wij hebben het daar al eens vaker over gehad. Ik vond dat destijds een heel erg mooi idee. Ik weet niet wie van u wel eens op bezoek is geweest bij Jos Meijers bij Toentje. Hij zei ooit tegen mij: je ziet hier mensen enorm opknappen. Een zaadje planten is eigenlijk ook een mens planten. Ik vond dat echt een fantastisch gezegde. Het is een bekend feit dat werken in het groen, voedsel verbouwen een hele goede manier is om weer te kunnen re-integreren.

05:19:10

Mevrouw De Wrede, wethouder: Om toch weer mee te kunnen doen in de maatschappij. Als direct antwoord op uw vraag: wij waren dit al van plan. Die afspraken lopen ook al. Daarin worden ook de mensen van de Open Hof meegenomen. Daar zal ik het bij houden. Dank u wel.

05:19:32

Voorzitter: Wethouder Van Niejenhuis.

05:19:35

De heer Van Niejenhuis, wethouder: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een drietal moties om te beantwoorden. We hebben vanavond met elkaar gesproken over de

volkshuisvesting in Groningen. Ik denk dat we elkaar heel erg vinden als college en raad in de wens om dit nog beter met elkaar te organiseren voor onze inwoners. Om mensen nog makkelijker en nog sneller van een huis te voorzien. Om ook te zorgen dat de huizen die er zijn ook op een goede manier ingezet worden. De motie van PvdA roept op tot meer handhavingskracht. Die ziet er op toe dat we de huidige voorraad echt goed inzetten voor de mensen die dat het hardste nodig hebben. Op een goede manier. Ik zou deze motie oordeel raad willen geven, met de opmerking dat we de motie zo zouden willen interpreteren dat het college gevraagd wordt om te erkennen dat een duurzame borging van de pandenbrigade gewenst is.

05:20:24

De heer Van Niejenhuis, wethouder: Als uw raad die motie aanneemt, dan gaan wij op zoek naar manieren om te kijken hoe we dat voorstel kunnen uitvoeren. Net zoals we dat ook zullen doen voor de effecten van een nieuwe wet- en regelgeving die de laatste maanden op ons af is gekomen. Die nieuwe wet- en regelgeving vanuit het Rijk helpt ons heel erg bij ons volkshuisvestelijke taak, maar wij moeten die effecten nog in kaart brengen. We zullen dan ook gaan onderzoeken hoe we de geïnde boetes kunnen gaan gebruiken als dekkingsbron voor de ambtelijke inzetten. Oordeel raad. Dan ga ik naar de motie van Student en Stad: 'should I stay, or should I go?' Die ziet toe op meer doorstroming. Deze motie zouden wij ook oordeel raad willen geven.

05:21:12

De heer Van Niejenhuis, wethouder: Wij zouden wel de motie onderdeel willen laten zijn van de nieuw op te stellen woonvisie. Die zullen we voor de zomer van '25 aan uw raad voorleggen als af product. We zullen die tussentijds uiteraard ook wel eens met u bespreken. Wij hebben al diverse instrumenten ingezet om doorstroming te bevorderen. Dat wil ik wel even noemen. Zo zijn er projecten in gemeente Groningen waar mensen met behoud van huur kunnen verhuizen. Er zijn ook zogenaamde seniorenmakelaars. Er zijn verhuis vouchers. Er gebeurt al van alles. We willen dit programmatisch goed gaan inrichten. We zullen in onze woonvisie daarvoor maatregelen opnemen en voorstellen aan uw raad.

05:21:54

De heer Van Niejenhuis, wethouder: Ten slotte, voorzitter, wil ik bij deze motie nog wel opmerken dat er wat betreft het college in de basis niks mis is als iemand alleen woont, maar twee of misschien wel drie slaapkamers heeft. Het kan ook heel goed zijn dat in die situatie mensen een deel van de week de kinderen hebben of een deel van de week samenwonen met iemand. Dat ze ruimte willen hebben voor een werkruimte of een hobby. Het is niet het per definitie fout zou zijn om twee of drie slaapkamers te hebben als iemand alleen woont. Ik denk dat we ons met dit verhaal vooral moeten richten op de mensen die graag een stapje zouden willen zetten in de verhuizing. Ik zou de moeder van de fractievoorzitter van Student en Stad, van harte Hospi Housing willen aanbevelen, mocht het huis wat leeg aanvoelen, nu die kinderen zijn uitgevlogen.

05:22:38

Voorzitter: Stadspartij.

05:22:41

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Voorzitter, dank u wel. Wethouder, ook dank voor de

beantwoording. Dan heb ik toch wel een vraag. U geeft aan dat het in beginsel helemaal niet verkeerd is dat iemand in een huis woont met meerdere slaapkamer als die alleen is. Bent u ervan op de hoogte dat er woningbouwcorporaties zijn die alleenstaande mensen met meerdere slaapkamers, brieven sturen met het verhaal dat ze vinden dat zij zouden moeten verhuizen naar een kleine woning?

05:23:08

De heer Van Niejenhuis, wethouder: Daar ben ik niet van op de hoogte. Als dat zo is, dan ben ik benieuwd of u mij die brief kunt laten zien, zodat ik daar op een ander moment nog op kan reageren. Voorzitter, als u mij toestaat, ga ik naar de laatste motie. Die is ook van Student en Stad afkomstig. 'De straat is zijn woning'. Deze motie zouden wij willen ontraden. Momenteel houden wij niet bij hoeveel huurders er worden getroffen door handhaving of hoeveel wooneenheden, woningen illegaal zijn omgezet. Juridisch gezien maakt het niet echt verschil voor de feitelijke situatie. Er zit veelal een verschil tussen de getroffen aantallen huurders en het aantal illegaal gecreëerde eenheden. Het is echt best wel lastig om dat op basis van inschrijving en daadwerkelijke situatie te tellen.

05:24:02

De heer Van Niejenhuis, wethouder: We denken ook dat we voldoende tijd hanteren tussen het beëindigen van de illegale woonsituatie en de aanzegging dat dat moet gebeuren. Daar zit maanden tussen, zodat mensen ook echt de gelegenheid krijgen om te verhuizen. Er hebben ons nog nooit signalen bereikt dat studenten echt niet in staat zijn geweest om in die tijd een andere woning te vinden. Bovendien is dat echt de verantwoordelijkheid van de verhuurder.

05:24:26

Voorzitter: Student en Stad.

05:24:29

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Op het moment dat er een overtreding wordt geconstateerd dat er meer mensen wonen dan er mogen wonen, dan weet je volgens mij ook hoeveel mensen daar te veel wonen. Dat lijkt mij. Anders vraag ik me heel erg af hoe de communicatie van de gemeente er dan uitziet. Betekent dat dan, dat er maar één brief wordt verstuurd vanuit de gemeente dat er een overtreding is geconstateerd? Wordt er dan maar gehoopt dat diegene het met al zijn medehuurlers deelt?

05:24:54

De heer Van Niejenhuis, wethouder: Voorzitter. In dat traject sturen wij meerdere brieven. Zowel aan de huurders als aan de huurder. Met daarin duidelijke informatie over welke situatie het is. Waar men hulp en ondersteuning kan en hoe men een nieuwe woning zou kunnen vinden. Er zit geruime tijd tussen de aanzegging en de daadwerkelijke handhaving. Daarmee is er de gelegenheid om ook een andere plek te vinden. Nogmaals, wij krijgen geen signalen dat het mensen vervolgens helemaal niet lukt om een huis te vinden. U gebruikt als argument dat we, als we die aantallen zouden weten, die zouden kunnen gebruiken om nog meer inzicht te krijgen in hoeveel mensen een huis zoeken.

05:25:27

De heer Van Niejenhuis, wethouder: Dat doen we nu juist op basis van periodieke

woonwensenonderzoeken en ook de inschrijfgegevens van de opleidingsinstituten. Het zou alleen maar een dubbeling opleveren, in plaats van meer inzicht in de feitelijke situatie.

05:25:39

De heer Swets, Student en Stad: Dan blijft de vraag wel staan: als de gemeente niet weet hoeveel mensen er meer wonen dan toegestaan, hoe weet de gemeente dan hoeveel brieven ze moeten versturen?

05:25:51

De heer Van Niejenhuis, wethouder: Voorzitter, wij sturen brieven aan het huis waar de overtreding plaatsvindt. Voor zover ik weet, sturen wij niet alle individuele inwoners een brief. We treffen meermaals de situatie aan dat het aantal daar wonenden ook nog eens verschilt per week, per maand of per dag. Het zou voor ons erg lastig zijn om iedereen dan per brief te bereiken.

05:26:16

Voorzitter: Wethouder Broeksma.

05:26:17

De heer Broeksma, wethouder: Dank u wel, voorzitter, drie moties op mijn portefeuilles. Allereerste motie 5: 'bloembak in de straat, te snel eruit' van de ChristenUnie en andere partijen. Het gaat daarbij om 50 kilometer wegen van na 2026 eerder naar 30 kilometer terug te brengen, door bijvoorbeeld dingen in de weg te zetten. We willen goed kijken naar wat mogelijk is. Utrecht en Amsterdam doen dat. We hebben advies nodig van de politie om daar naar te kijken. We willen niet kijken naar de projecten die we de komende jaren al aan het uitwerken zijn. Dan gaat het bijvoorbeeld over de Savornin Lohmanlaan en de Zaagmuldersweg. U heeft daar vanmorgen een voorstel over ontvangen. De Korreweg kent u van ons. De Parkweg, de Meerweg in Haren, enzovoort.

05:27:05

De heer Broeksma, wethouder: Verschillende kilometers die we willen terugbrengen naar en 30 kilometer weg. We willen daarmee ook de reconstructie van de weg gelijk meepakken. Om samen met omwonenden in dat proces diepgaand te spreken en te proberen hun wensen en de problemen die we kunnen oplossen, gelijk mee te nemen. We zullen ook rekening moeten houden met de busroutes. Dingen zoals bloembakken of betonblokken in de weg zetten is voor busroutes onhandig. Dat zal niet overal even makkelijk gaan. De raad heeft eerder gevraagd om handhaafbaarheid. Dat betekent ook dat daarvoor politieadvies nodig is. Daar willen we allemaal naar kijken. De motie is daarmee uitvoerbaar. Ik zeg daar wel bij: niet eind dit jaar al. Als het mag in het eerste kwartaal van volgend jaar.

05:27:57

De heer Broeksma, wethouder: Dat heeft mede te maken met ambtelijke capaciteit. Met dat alles, voorzitter, motie 5: oordeel raad. Motie 18 van Student en Stad: 'op fietsen'. De heer Swets gaf in zijn woordvoering al aan dat jongeren vaak geen idee hebben hoe je zo'n fiets vlonder aanvraagt. Dat is dan kennelijk iets voor andere mensen, andere gezinnen, hoe dan ook. Het is ook voor jongeren van belang dat die dat kunnen. Zoals de heer Swets al aangaf, is er een belangrijke studentenpopulatie die er belang bij heeft om hun fiets te kunnen parkeren en op één autoparkeerplaats

kunnen we wel acht of tien fietsen staan. Dat helpt ook om het hele straatbeeld te veranderen. We hebben allerlei socials. De partijen vragen daar specifiek naar. Die gaan we ook inzetten. Extra aandacht voor fiets vlonders is wat ons betreft prima. Oordeel raad voor motie 18.

05:28:59

De heer Broeksma, wethouder: Tot slot, voorzitter uit de energieportefeuille. Motie 19. Partij van de Arbeid en andere partijen. U vraagt om in te zetten op maximaal 100% subsidiabele maatregelen. Ontzorgen. Er zijn een aantal processen die dat mogelijk maken. WIJ Beijum is daar één van. Waar bijvoorbeeld de isolatie een onderdeel van gaat zijn. Waar we willen ontzorgen. Waar 100% financiering juist voor de kwetsbare groepen een mogelijkheid gaat zijn. Dat willen we doen. Ook de VvE's. We hebben een VvE desk. 40% van de woningen in onze gemeente zijn VvE's. Dat is een lastige taak. Ontzorgen gaat ook hier zeker helpen. Niet alleen op inhoudelijk, maar ook op het financiële verhaal. We hebben een fonds Energietransitie, waar we al eerder aangekondigd hebben dat we dat FET adequater willen vormgeven.

05:29:56

De heer Broeksma, wethouder: De motie die hier voorligt, helpt ons daarbij. Die geeft daarin enige richting. Als u zoekt naar maximale impact, is dat waar wij naar streven. Om ook bij het Rijk, ook elders in Europa te pleiten voor ondersteuning. Kortom voorzitter, oordeel raad voor motie 19. Tot zover.

05:30:15

Voorzitter: Dank u zeer. Tot slot, wethouder Eikenaar. De volgorde van de sprekers van het college heeft te maken met het feit dat we natuurlijk naar een algehele euforie toewerken. Dat gaat u zo horen rond motie 27. Eerst nog paar andere zaken. De wethouder.

05:30:32

De heer Eikenaar, wethouder: Dank u, voorzitter, ik begin met motie 16. Die vraagt om het gesprek te voeren en te verkennen of de maatschappelijke diensttijd in verband kan worden gebracht met schulden die jongeren hebben. Op zich een inhoudelijk prima motie. Toch zal ik hem ontraden wegens overbodigheid. We hebben dit uitgebreid geïnventariseerd. Ik heb vanmiddag gezien dat we een vrij dik boekwerk hebben waarin verschillende werkvormen in den lande zijn geïnventariseerd. Daar zat deze bij. Er staat uitgebreid beschreven wat die inhoudt en de evaluatie daarvan. We gaan dat betrekken bij de manier van werken. We gaan kijken of dit ook iets voor Groningen is. Daarbij kijken we uiteraard ook naar alle andere vormen die we hebben geïnventariseerd.

05:31:25

De heer Eikenaar, wethouder: Daar komen we bij uw raad op terug. In Q1 van 2025 vindt daar een tussenevaluatie van plaats. Op zich prima idee, maar toch overbodig. Dan komen we uit bij motie 27. Dat is het Speelfestival in de zomervakantie. Ik snap uw wens om deze weer terug te brengen naar elf locaties en vijf dagen. Ik ben ook regelmatig bij de opening geweest. Dat is een prachtig festival waar heel veel kinderen een mooie zomer beleven. Zoals u vraagt, zullen wij in gesprek gaan, kijken wat er nodig is en wat wij daarin kunnen betekenen. Wellicht dat er ook nog meer

externe financiering is. Als u mij de ruimte geeft om die gesprekken te voeren, dan laat ik de motie oordeel raad. Dank u.

05:32:20

Voorzitter: Dank u zeer. Dan zijn we nu toe aan een schorsing. Dan kunt u zich nog even op de beantwoording vanuit het college beraden. Er is één motie, die ging over graffiti, volgens mij. Motie 4. Daar zou u nog onderling eventjes met de wethouder over delibereren. Ik stel voor dat we een kwartiertje pauzeren en dan beginnen we met de PVV voor de tweede termijn, voor zover daar behoefte aan is. Een kwartiertje pauze. Dat wordt dan half negen, ongeveer.

05:46:23

Voorzitter: Beste mensen. Zullen wij allemaal eens even doen wat nodig is? Ik weet wel dat mijn lichte correctie zojuist van de wethouder van financiën met betrekking tot het uitspreken van het woord idealiter, een klein beetje 'de burgemeester vertelt nog eens uit de oude doos' is. Desalniettemin heb ik wel gelijk. Dat telt voor twee, hè. Dan gaan we weer verder. Ik begin. Ik kijk even of u nog woordvoering wenst. Het hoeft niet, maar als u denkt: ik wil toch nog even reageren op een motie, dan wel op de woordvoering vanuit het college, dan kan dat. Er staat vijf minuten voor, maar een aantal van u heeft wat minder, omdat u net een interruptie heeft gepleegd. Ik kijk eerst even naar de PVV. Ga uw gang. Het kan vanaf de stoel.

05:47:35

Mevrouw Blauw, PVV: Voorzitter, ik maakte net een niet zo handige opmerking bij mijn motie over de AZC's. Dat is een beetje een statement waarbij ik de kop al in mijn nachtmerries terugzie. Van: de PVV Groningen is voor de Spreidingswet. Laat het duidelijk zijn: wij zijn er tegen. Waar ik op doelde, is dat wij weer het beste kindje van de klas willen zijn. Ik vind daar iets van. Wij zijn totaal niet voor dwang. We zijn tegen de Spreidingswet. Deze gaat gelukkig ook van tafel, zoals het nu lijkt. Dat is in de onderhandeling van de PVV landelijk meegenomen. Ik ga nog even wat nader in op het waarom van deze motie. Wij willen asielopvang bij de kern aanpakken. We willen het verminderen en terugdraaien. Het brengt zoveel zorgen en gevoel van onveiligheid met zich mee.

05:48:18

Mevrouw Blauw, PVV: Uitbreiding van opvanglocaties heeft ook een aanzuigende werking. Illegalen moeten gewoon terug naar het land van herkomst. Gisteren was er nog een bericht over dat een uitgeprocedeerde asielzoeker 20 jaar in Nederland is en het grootste gedeelte in de gevangenis heeft gezeten. Nu een verkrachting en een gijzeling op zijn naam heeft staan en het land nog niet uit hoeft. Daar word ik verdrietig van. Zo bereiken ons nog veel meer voorbeelden. Het college vergeet, geloof ik, dat ik een hele grote achterban in Groningen vertegenwoordig, die dit niet wil. Deze mensen zijn ook heel verdrietig. Over de stuiptrekking van heel veel partijen op deze motie zeg ik vooral: als we de problemen niet benoemen, komt er ook geen oplossing. Het is weggijken voor de problemen.

05:48:58

Mevrouw Blauw, PVV: Laat de PVV de problemen dan maar benoemen. Er komt een asielcrisis wet om de instroom te beperken, een strenger selectiebeleid en versneld uitzetten. De grote vraag in deze is hoe Groningen gaat meewerken aan het versneld uitzetten van uitgeprocedeerde asielzoekers. Of worden we dan een weiger

gemeente? Dan nog een vraag. In de voorjaarsbrief staat aangegeven dat het voornemen om de Spreidingswet in te trekken, grote invloed heeft op voor Groningen belangrijke thema's. Wij vragen ons af welke dat zijn. Is dat financieel? Dan lijkt het erop dat asielzoekers een verdienmodel zijn. Dat het wordt verpakt als humaniteit en Ter Apel ontlasten. We willen die opvang helemaal niet. De kern van het probleem blijft. De instroom moet zeer beperkt worden en Ter Apel moet sluiten.

05:49:46

Voorzitter: Dat leidt tot een vraag van een paar fracties. We hadden even weinig oogcontact. Eerst Student en Stad, dan D66 en dan de Partij van de Arbeid.

05:49:54

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Ik probeer me eventjes te verplaatsen in het denkproces van de PVV. De PVV wil de AZC's per direct sluiten en alle illegale asielzoekers direct terugsturen. In die zin kan ik dat nog redelijk volgen. En dan: wat doen we dan met de statushouders in de AZC's? Gaan we die dan voorrang geven op sociale huurwoningen? Is dat het idee van de PVV? Wat doen we daarmee?

05:50:19

Mevrouw Blauw, PVV: Statushouders helemaal geen voorrang geven. Dat sowieso niet. Volgens mij is dat ook een duidelijk statement van ons.

05:50:30

Voorzitter: Dan D66. Dan moet u even weer uw microfoon uit doen.

05:50:36

De heer Lo-A-Njoe, D66: Ik vraag me af wat we dan wel met de statushouders gaan doen. Dat ten eerste. Ten tweede: heeft u dan geen enkele solidariteit met Ter Apel, die echt ontzettend hiermee stoet? Voelt u geen enkele solidariteit met onze collega's daar?

05:50:52

Mevrouw Blauw, PVV: Volgens mij hebben jullie dat asielprobleem zelf veroorzaakt, door iedereen maar gewoon binnen te laten.

05:50:58

Voorzitter: Partij van de Arbeid.

05:51:00

De heer Van Veen, PvdA: Dank, voorzitter. Net in het betoog van de PVV vroeg zij zich een soort van hypothetisch af wat Groningen zou doen, mocht het Rijk besluiten asielzoekers niet meer te willen opvangen. Of Groningen dan een weiger gemeente zou worden. Gelet op de verhouding in deze raad, gelet op deze discussie, zullen wij dan een weiger gemeente worden. Dan zullen wij alsnog die asielzoekers opvangen in Groningen.

05:51:23

Mevrouw Blauw, PVV: Dan gaat u dus de wet overtreden. Ik ga even verder omwille van de tijd. Ik ga even op een aantal moties in. Motie van D66 over inzet van inwoners voor bestrijding van invasieve exoten. Volgens mij zijn invasieve exoten juist het gevolg van ecologisch beheer. Het milieu ~ moeten gewoon weer gaan maaien. Ze moeten in parken geen ecologisch beheer meer toepassen. Het is niet de

schuld van de bewoners, maar juist van al die rare biodiversiteit maatregelen van nota bene D66. Even kijken. Motie PvdA: verduurzaming voorjaarsnota. Het is lastig. Aan de ene kant help je lagere inkomen en krijgen ze een lagere energierekening. Aan de andere kant kost dat geforceerde natuurlijk geld en iemand moet het betalen. Van ons dus de vraag: welk doelgroep ga je bereiken? Welk probleem los je nu eigenlijk op?

05:52:21

Mevrouw Blauw, PVV: De motie van het CDA. Ik heb al wat gezegd over maatschappelijke diensttijd. Volgens mij heeft de wethouder daar ook wat over gezegd. Daar zijn wij het wel mee eens. Zo'n programma kost miljoenen. Volgens mij hebben jullie ook het hoofdlijnenakkoord niet helemaal gelezen. De motie van Student en Stad over die fiets vlonders. Dat is een bewustwordingsmotie tegen auto's. Die vinden wij onzinnig. De motie Actieprogramma Impact Ondernemerschap. Dat is proberen ondernemersvriendelijk te worden met geld van een ander. Het idee om met een actieplan te komen is op zich niet heel slecht. Maakt wel de keuze welk industrie of bedrijfsleven je gaat helpen. Wat wordt de economische motor van de toekomst voor de gemeente Groningen?

05:53:07

Mevrouw Blauw, PVV: Ik ga nog even kort in op onze motie, ook omwille van de tijd. De motie 'bezuinigen en besparen op de toekomst' is eruit voortgekomen dat de korting op het Gemeentefonds een feit is. Wij willen niet dat er bezuinigd wordt op onze burgers. Vorige week heb ik dit ook aangehaald. Het college geeft elk jaar op bepaalde posten te weinig uit. Die onderbesteding betekent het simpelweg dat je niet hard genoeg loopt, ofwel dat je het niet hebt uitgegeven. Dit moet je reserveren voor dat vet op de botten, voor de toekomst. We moeten geld uitgeven wat voor de inwoners van onze gemeente belangrijk is en wat ze nodig hebben. Volgens mij laat ik het hierbij.

05:53:42

Voorzitter: Het klopt. Uw tijd liep net tijdens de eerste interruptie even door. U zit helemaal strak. Dan moeten ze nu wel stoppen met de tijd. Dat was het? De Partij voor het Noorden.

05:54:00

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Dank, voorzitter. Ik blijf ook maar even zitten. Wij vonden het verhaal van de wethouder van financiën een robuust en degelijk verhaal. Daar putten we voldoende vertrouwen uit dat het wel goed komt met alle onzekerheden die er zijn. We stonden niet op de motie LVV steun. Die hebben we toch nog even goed bekeken. Die zullen in ieder geval gaan steunen. Als maar niet direct het resultaat is, dat we zelf voor die kosten gaan opdraaien, want dan zijn we zo een paar miljoen verder. Daar zat een beetje de twijfel, voorzitter. De cultuurnota zoekt dekking. Motie 24. Die zullen wij bij nader inzien ook gaan steunen. We zijn blij dat dat de wethouder de inclusieve feestdagen in ieder geval niet heeft ontraden, maar aan de raad overlaat. Ik denk dat dat een goede ontwikkeling is.

05:55:06

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Last but not least, motie 26. Sporten in Groningen Zuid, om het zomaar te zeggen. Daar hebben we een beetje moeite met de wethouder. We kennen maar één burgerinitiatief en dat is van Beweging is

Goud van Glory Roggen. Als het er nou 100 waren in deze gemeente, dan konden we dat makkelijk afwimpelen. Met name in de stad zien we dat er juist een tekort is aan burgerinitiatieven. Met Bewegen is Goud, is dat toch een wat lastiger verhaal. Vooral omdat ze altijd lekker doorgaan en omdat er ook wel een urgent probleem is. Laat ik voor mezelf spreken. Ik heb drie kinderen. Die moeten met name in de wintermaanden als een sport binnen een dak gaan bedrijven elke week vanuit de westkant van de stad, naar Leek of helemaal naar Beijum.

05:56:05

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Dat zijn toch enorme afstanden voor jonge kinderen. Wij willen echt met name die sporthallen terug in juist die wat oudere wijken. Om voor de kinderen alle drempels weg te halen om naar die sporthal toe te gaan. Dat missen we toch een beetje. Daardoor krijgen we het gevoel dat sport steeds elitairder aan het woord is. Dat het vooral besteed is voor mensen met kinderen, maar vooral met auto's. Volgens mij is dat een teneur die wij niet willen bevorderen. Kinderen moeten gewoon zelf in de buurt naar hun sportvereniging of sporthal kunnen.

05:56:53

Voorzitter: Het leidt tot een vraag van D66.

05:56:56

De heer Lo-A-Njoe, D66: Voorzitter, ik hoor de heer Van der Laan hier een aantal dingen noemen die niet in de motie staan. Dit gaat over Groningen Zuid. Dat is een groter gebied, ook Coendersborg. Het gaat ook over sportvoorzieningen in het algemeen. Zo hebben wij de motie ook gelezen. Was het niet verstandig geweest als de heer Van der Laan wat dichterbij de behoefte van de stichting Bewegen is Goud was gebleven? Dat vooral gaat over de Wijert en over binnensport? De motie kunnen we op deze manier niet steunen.

05:57:23

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Ik hoor niet echt een vraag, maar ik zal toch proberen te antwoorden. Nogmaals, als wij nou 100 burgerinitiatieven hadden, dan krabden we ook wel twee keer op ons hoofd. We hebben hier één burgerinitiatief. Als D66 een ander kan noemen in de stad, dan horen we dat graag. Wij zouden het echt niet weten. Dat betekent dat de stad voor een deel ook best wel passief aan het worden is, omdat burgerinitiatieven gewoon niet gestimuleerd worden. Als je kijkt hoe vaak Bewegen is Goud hier al hebben ingesproken. Hoe vaak die ons als raad al betrokken hebben. Hoe vaak die ons al uitgenodigd hebben. Ondertussen gebeurt er vrijwel niets. Vandaar dat we toch wel een beetje teleurgesteld zijn met de beantwoording van de wethouder. Voorzitter, daar wou ik het ook even bij laten.

05:58:12

Voorzitter: Dan heeft u daarover nog een vraag van GroenLinks.

05:58:16

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Dank u wel, voorzitter. Net als de heer Van der Laan waardeer ben ik het eens met alle complimenten die worden gegeven aan de stichting Bewegen is Goud. Tegelijkertijd is het inderdaad zo dat wij als raad veelvuldig door hen zijn bijgepraat. Dat de wethouder veelvuldig met hen in contact is

geweest. Is het dan niet zo dat wij bij een burgerinitiatief, juist als we ze serieus nemen, ook op een gegeven moment uit moeten spreken: we hebben u gehoord. We nemen u serieus, maar dat wil niet zeggen dat we per se alles gaan doen wat u wilt. Wij zijn in alle eerlijkheid naar u toe: dit rekent niet op een meerderheid in deze raad. Is dat ook niet juist het serieus nemen van een burgerinitiatief?

05:58:57

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Voorzitter. Ik sprak in mijn woordvoering over mijn eigen ervaring ten aanzien van onze eigen kinderen. Die moeten echt werkelijk overal naartoe. Die moeten enorme afstanden overbruggen om een sportzaal te bezoeken. Volgens mij is dat niet normaal. Vandaar dat we het jammer dat dit vooralsnog enige burgerinitiatief zo wordt weggezet. Andere burgers hebben het misschien al lang opgegeven. Het is een hele lieve motie. Er staat niets meer dan: ga nou eens gewoon samen met Beweging is Goud onderzoeken welke mogelijkheden er wel zijn. Samen met die scholen. Ga daar nou eens naar kijken. Wij zijn overtuigd dat er best mogelijkheden zijn, als de wil er is. De wil is er altijd. Ik ben opgevoed met willen is kunnen.

05:59:55

Voorzitter: De ChristenUnie nog een vraag.

05:59:55

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dank u wel, voorzitter. Ik heb er toch wel moeite mee dat wordt gezegd dat de stad zo inactief is en dat er geen initiatieven zijn. Ik denk bijvoorbeeld bij Van Houten, Gered Gereedschap, Dorpscoöperatie Ten Boer. Dat zijn toch allemaal burgerinitiatieven die hier in de gemeente zijn. Zo zijn er nog veel meer te noemen, maar die schieten me even niet te binnen. Ik bestrijd dat er helemaal niks gebeurt, zoals meneer Van der Laan beweert.

06:00:24

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Er gebeurt van alles, voorzitter, maar vaak wel met ambtelijke inzet. Ik heb het echt over de stad. Niet over Ten Boer en Haren. Daar gebeurt van alles. In de stad missen wij wel eens wat burger lef en burgerinitiatieven. Tegelijkertijd zien we ook dat die gewoon niet worden gehonoreerd. Dan stop je op een gegeven moment. Dan denk je: laat, maar.

06:00:52

Voorzitter: Dank. Dan zijn we bij het CDA.

06:01:14

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. Zoals u mij kent, ook weer in de tweede termijn een pleidooi voor verbinding. In dit geval wil ik de verbinding zoeken tussen de PVV en GroenLinks, Dit college en het landelijk kabinet hebben wel wat meer gemeen dan u wellicht zult denken. Beide besturen kunnen namelijk niet echt met geld omgaan. Waar het landelijk kabinet weigert met geld over de brug te komen, hebben we hier te maken met een lokale coalitie die moeilijke keuzes uit de weg gaat en met geld blijft smijten. Dit land, deze gemeente, schreeuwt om financieel degelijk beleid. Focus op zaken die er voor inwoners echt toe doen. Om minder linkse dromen en meer realiteitszin.

06:02:09

De heer De Haan, CDA: Als de oplossing die ik vandaag van de coalitie heb gehoord

is dat ze hopen op nieuwe verkiezingen in 2027, dan zegt dat wat mij betreft genoeg. Uiteindelijk is het de middenklasse die hier de dupe van is. Die gebukt gaat onder torenhoge lasten en nauwelijks ruimte heeft om te sporten.

06:02:31

Voorzitter: Partij van de Arbeid.

06:02:33

De heer Van Veen, PvdA: Ik hoor de heer De Haan heel stellig beweren dat de inwoners van Groningen financiële deugdelijkheid willen boven dit linkse beleid. Misschien paraphraseer ik u, maar dat was ongeveer de strekking. Hoe kan het dan, dat de inwoners van Groningen twee jaar geleden zo massaal op linkse partijen gestemd hebben? Dat die nu ook logischerwijze in het college zitten?

06:02:51

De heer De Haan, CDA: Dat is ook mijn grote vraag. Hoe kan het dat de PVV zoveel zetels heeft na dit betoog van vanavond? Ik snap het niet. Wat mij betreft, schreeuwt Nederland om een heel ander beleid. Dat is een financieel degelijk beleid. Die keuze speelt over twee jaar weer. Dat moet helemaal goed komen, als heel Groningen naar deze stream kijkt.

06:03:14

Voorzitter: SP.

06:03:14

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter, het is wel ironisch. Dan wordt er door het CDA gesproken over geld tegen de plinten op smijten, nog even los van wat voor uitdrukking dat precies is. Om in één adem daarna te zeggen: ijsbaan lagere lasten. Rijm die eens even met elkaar.

06:03:32

De heer De Haan, CDA: Voorzitter, dan kom ik toch weer op mijn rijtje terug, die ik de heer Brandenburg al een aantal keren genoemd heb. Ik wil hem best nog een keer noemen. Dan gaan we weer naar de binnenstadsprojecten, de cultuur prestigeprojecten. Alle vele miljoenen die we verkwist hebben met de mislukte ICT-projecten. Een wethouder eiwittransitie, de stedenbanden waar we nu eindelijk gelukkig mee gaan stoppen. Ik kan nog wel even doorgaan als de heer Brandenburg het lekker vindt klinken. Volgens mij wilde u nog een vraag stellen.

06:04:01

Voorzitter: We hebben we nog een vraag. De PVV ook, maar eerste de heer Brandenburg.

06:04:04

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter. Die binnenstadsprojecten. Ik begrijp dat CDA dus liever een onaf gebouw in de binnenstaat laat staan. Dat daargelaten. Dan over die cultuurprojecten. Het enige voorstel wat hier voorligt, gaat erover makers in bepaalde instellingen een fatsoenlijk loon te geven. Zodat ze niet bij de gemeente hoeven aan te kloppen voor armoederegelingen. Waar heeft u het over, in godsnaam? In de naam.

06:04:31

De heer De Haan, CDA: Het wordt laat, zullen we maar zeggen. Ik vergeef het u bij

deze. Waar ik het over heb, is weer die extra half miljoen boven op het vele geld dat we in deze gemeente al aan cultuur uitgeven. Als je dat vergelijkt met het geld wat we in deze gemeente aan sport uitgeven, dan is dat helaas pijnlijk. Dat geeft wat mij betreft de prioriteiten van u en van dit college weer. Ik had het over de middenklasse.

06:05:01

Voorzitter: De PVV had ook nog een vraag.

06:05:06

Mevrouw Blauw, PVV: Bedankt, voorzitter. De focus van het CDA op de PVV is oneindig. Misschien ben ik daar ook wel blij mee. Ik zou toch willen vragen: hoe groot zijn uw oogkleppen? Die moeten wel heel erg groot zijn, gezien het beperkte aantal zetels die u nog over heeft, landelijk?

06:05:24

De heer De Haan, CDA: Voorzitter, dat worden er veel meer. Dat komt helemaal goed. Voorzitter, ik was gebleven bij de middenklasse. Die middenklasse heeft helaas in deze gemeente te maken met de ongemakken van betaald parkeren op plekken waar het helemaal niet nodig is. Waarbij ondernemers gebukt gaan onder idiote regelgeving, zoals een reclamebelasting, het standplaatsenbeleid en de enorme kosten voor een parkeervergunning. Dat gezegd hebbende kom ik bij de moties. Ik begin met motie 1, mevrouw Blauw. Dan kom ik toch weer bij u. Of u het nou leuk vindt of niet. Dat is de motie over de AZC's. Wat ons betreft hoeven we het daar niet heel erg lang over te hebben. Mevrouw Blauw zei het al: het was geen motie, maar een statement. Alle gekheid op een stokje. Het is wat ons betreft een perfect voorbeeld van de cynische politiek die in den Haag wordt bedreven en nu ook in deze raadzaal zijn weg heeft gevonden. Over de motie over het impactvolle ondernemerschap.

06:06:21

Voorzitter: PVV nog even.

06:06:24

Mevrouw Blauw, PVV: Volgens mij heb ik dit net in mijn tweede termijn keurig netjes hersteld. Het is deels een statement, deels steun aan de achterban. Ik snap niet waar u het over heeft.

06:06:36

De heer De Haan, CDA: Voorzitter. U gaf in uw betoog aan dat u helemaal geen weg ziet waar die asielzoeker straks naartoe moeten. Het zijn allemaal voorstellen die voor de Bühne zijn. Een seintje richting de achterban. Ik vind dat jammer. Het zou u sieren om wat serieuzere politiek wat dat betreft te bedrijven. Dat is geen net woord. Andere moties zouden u sieren. Voorzitter, dan het impact ondernemerschap. Graag horen wij in de tweede termijn van de PvdA waarom zij ervoor gekozen heeft, om al te kijken naar die middelen van Nij Begun. Wat ons betreft, is dat wellicht wat op de zaken vooruitlopen en zitten we nu net in dat proces. Daar hadden wij in die motie wat moeite mee. Wij stemmen tegen motie 7. Wij vinden niet dat het de taak is van de gemeente om een eigen kwekerij te starten. Die hebben we namelijk al voldoende.

06:07:26

De heer De Haan, CDA: Bij de Stadspartij heb ik eerder mijn verbazing uitgesproken

over de wens om aan de ene kant te bezuinigen en vervolgens wel in drie moties 10 miljoen uit te geven. De motie van de VVD. Daar sluit ik me aan bij het college. Dat klopt niet met het mensbeeld van het CDA en hoe het CDA naar de samenleving kijkt. We hadden liever gezien dat de VVD meer had gekeken naar het vergroten van die motivatie. Manieren om dat te stimuleren, in plaats van de woorden die ze in die motie gekozen heeft. Dan natuurlijk Kardinge. Daar blijven we voor strijden. We hopen nog steeds dat de coalitie in deze laatste minuten toch tot inkeer komt om schaats minnend Groningen de zekerheid te bieden waar zij recht op heeft.

06:08:10

De heer De Haan, CDA: Volgens mij moet ik alleen nog even zeggen dat we over de motie over de maatschappelijke diensttijd een toezegging hebben gehoord van de wethouder. Die trekken we in. We horen graag in Q1 wat daarvan gebrouwen is.

06:08:27

Voorzitter: Welk nummer is dat? Is dat motie 16? Die wordt ingetrokken. Die maakt daarmee dus geen onderdeel meer uit van de beraadslaging. Dan kom ik bij de ChristenUnie.

06:08:41

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dank u wel, voorzitter. Ik zal eerst even terugkomen op de bingo. De aanwezigen hebben nog een aantal woorden tegoed. Ik zal in deze tweede termijn zo hard mogelijk mijn best doen. Mocht ik wat missen, dan is dat toch echt pech. Mocht u bingo hebben, dan kunt u zich na de tijd even melden bij ons. Een aantal punten heb ik in de eerste termijn niet meer kunnen behandelen. Ik sluit bijvoorbeeld graag aan bij de heer Van Hoorn over ongelijk investeren, over diversiteit en dat Groningen voor iedereen is. Dan heb ik twee toezeggingen gehoord. Eén gaat over die indexatie voor buurt- en dorpshuizen. We kunnen met het antwoord uit de voeten. Alleen zouden we voor de lijst van toezeggingen nog graag willen weten in welk kwartaal dat dan terugkomt. Is dat eventueel Q4?

06:09:43

De heer Rebergen, ChristenUnie: Een toezegging over de voedselwinkels, of voedsel hubs zodat ze geloof ik genoemd worden. U geeft aan de doelgroep mee te nemen en daarop terug te komen. Kan dat ook als een toezegging voor Q4 genoteerd worden? Dan de moties. Ik bespreek ze niet allemaal. De rest ziet u straks bij de stemmingen wel. De moties over Speelfestival en energiearmoede passen helemaal in mijn verhaal van oog, oor en hart voor elkaar. Evenals verduurzaming van de begroting. Dan de motie van de PVV over het sluiten van het AZC. Daar gaat de PVV er wat ons betreft wel met gestrekt been in. U begrijpt uit mijn verhaal dat wij daar niet voor zullen zijn.

06:10:31

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dan de motie van de VVD over een schop onder de kont van de uitkeringsgerechtigden. In artikel 9 van de Participatiewet staat: de uitkeringsgerechtigde is verplicht naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen, te aanvaarden en te behouden en gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening. Die verplichting is er al. Als die verplichting niet wordt nagekomen, heeft de gemeente de mogelijkheid om een maatregel op te leggen. Voorzitter, in de gemeente Groningen gaan we daar niet vanuit. We gaan uit

van de mens achter de uitkering. Daarom gaat het in Groningen in samenspraak en wordt maatwerk geleverd. Dat vinden we goed. We zijn dus niet voor die motie.

06:11:16

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dan de motie van de Partij voor de Dieren: 'gifvrij iedereen blij'. Die is budget-neutraal en is van waarde voor de schepping. Die motie zullen we dus ondersteunen met de kanttekeningen die de wethouder heeft gemaakt. Als het gaat over de motie over het niet verhogen van de lasten, dan vinden we dat het uitgangspunt moet zijn om de lasten niet te verhogen. We kunnen echter de gevolgen nog niet overzien van het volledig van tafel vegen van deze optie. Dat zien we pas bij de begroting. Daarom gaan we er nu niet in mee. We willen graag weten waarvoor we kiezen. Dan de ijsbaan. Zoals in de discussie bij de strategische investeringsagenda al bleek, is in vrijwel de hele raad de wens om in het nieuwe Kardinge ook een ijsbaan te hebben. Dat geldt ook voor ons.

06:12:05

De heer Rebergen, ChristenUnie: We willen heel graag een ijsbaan in Groningen. Het liefst bij Kardinge. We willen echter niet voorsorteren op de uitkomsten. We willen dit begin volgend jaar bespreken bij de strategische investeringsagenda. De motie sportvoorzieningen Groningen Zuid. Wij kunnen de uiteenzetting van de wethouder volgen. We hebben ook regelmatig contact gehad met het bestuur van Bewegen is Goud. We hebben steeds gezegd dat noodzaak en haalbaarheid van het plan door hen moet worden aangetoond. Dat kan dus nu niet bij het college worden neergelegd. Dan de maatschappelijke diensttijd. Dat heeft de heer De Haan al gedaan. Als laatste de motie: 'blijf investeren in Groningen'. Ik heb daarin in de eerste termijn op een aantal vragen het één ander over gezegd.

06:12:56

De heer Rebergen, ChristenUnie: Wij zien het nut van streefwaarden zoals ook de VNG aangeeft. Het lijkt ons goed om eind dit jaar een raadsbrede discussie te voeren over die kadernota. We kunnen ons goed voorstellen dat we voor 2025 in afwachting daarvan, even pas op de plaats maken. Tot zover.

06:13:13

Voorzitter: Dank u zeer. Student en Stad.

06:13:17

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Ik zie dat we nog best wel wat tijd over hebben. Dat is fijn. Ik had namelijk al wat doorgestreept. Dan is dat vast omdat de wethouders nog een tweede keer nodig hadden om mijn vragen te beantwoorden. Ik ga even kort de moties langs. De motie van de PVV die vooruitloopt op een streng asielbeleid steunen wij niet. We moeten nog maar zien wat er van de verkiezingsbeloftes van de PVV waargemaakt kan worden. Daarnaast is er wat ons betreft in Groningen altijd plek voor mensen die vluchten voor oorlog en vervolging. Daarom steunen wij de motie van de ChristenUnie over de LVV wel en dienen we die zelfs mede in. We hebben het net nog even met onder andere de wethouder gehad over motie 4.

06:13:58

De heer Swets, Student en Stad: Daar krijgen we volgens mij nog een toezegging over. Ik kijk de wethouder even aan. Dat horen we dan denk ik zo. Wij stemmen

tegen de moties over spaar en ga bezuinigen. We gaan niet 50 miljoen bezuinigen en onze inwoners in de ellende storten. We kunnen, zoals ik in de eerste termijn toelichtte, niet meer overal een zak met geld tegenaan smijten. Daarom geen steun voor de moties 8 tot met 11. Dan de motie over de Joodse geschiedenis. Wij vinden dat de kennis van religies en culturen zorgt voor meer begrip tussen bevolkingsgroepen. Daarom dienen we die ook mede in. Motie 17 over respijtzorg steunen wij niet. Het college doet dit volgens ons al. Het lijkt voor ons een beetje een motie voor de Bühne. Er is onlangs nog een sessie geweest waar ook zorgverzekeraars bij waren aangesloten.

06:14:51

De heer Swets, Student en Stad: Had daar de oproep gedaan. Dit lijkt ons niet het juiste moment. De motie van coalitiepartijen om de financiële kaders te wijzigen zullen wij ook niet steunen. We gaan daar graag op een later moment over in gesprek met de coalitie. Volgens mij moet je daarvoor gewoon een agenderingsverzoek voor indienen. Dan komen we langzamerhand bij wat mij betreft de mooiste moties. Namelijk die van ons. Het lijkt me goed om nog even te benadrukken dat de motie 'should I stay, or should I go' vooral niet is bedoeld om huurders uit hun huis te jagen. We zijn blij dat de wethouder dit oordeel raad geeft. Dank ook aan GroenLinks voor de steun. Dat kan natuurlijk ook niet anders. Het staat in hun verkiezingsprogramma. Hierbij in ieder geval: als we in de toekomst nog meer dingen uit jullie verkiezingsprogramma moeten uitvoeren, dan hoor ik dat graag.

06:15:36

Voorzitter: Er komt nu een wensenlijstje van de kant van GroenLinks.

06:15:39

De heer Swets, Student en Stad: Helemaal goed. We gaan ernaar kijken.

06:15:39

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Ik kan de fractievoorzitter van Student en Stad ook gewoon een tip geven. Als u zo benieuwd bent naar ons verkiezingsprogramma, dan raad ik u aan het coalitieakkoord er eens bij te pakken. Dank u wel.

06:15:49

De heer Swets, Student en Stad: Daar zullen vast niet alle coalitiepartijen het mee eens zijn. Motie 22 die werd ontraden, over bijhouden hoeveel huurders er wordt getroffen, willen we wel graag in stemming brengen. Wij vinden het raar dat de gemeente dit niet zou bijhouden. Je wilt toch weten hoeveel studenten, hoeveel huurders die handhaving daarop treft. We steunen moties 25 en 27. We dienen motie 24 over cultuur mede in, waarbij we €500.000,- vrijmaken voor culturele instellingen. Wij vinden cultuur wel belangrijk en willen daar niet op bezuinigen. Dan ben ik volgens mij door de moties heen. Dat was het voor de tweede termijn.

06:16:34

Voorzitter: Dank u wel. VVD.

06:16:39

Mevrouw Jacobs, VVD: Dank u wel, voorzitter. Misschien dat meneer De Haan snapt waarom de VVD in dit kabinet de post financiën heeft geclaimd en heeft gekregen. We zullen zien wat er verder van terecht komt. Ten aanzien van onze motie 13 ben ik

toch wel geschrokken over de agressieve toon die de linkse partijen hebben. Wij als VVD zijn natuurlijk uitermate vredelievend. Wij schoppen geen mensen en we slaan ook niet met zweepen. Wat wij met deze motie vooral hadden bedoeld, is om de motivatie heel erg te steunen. Sommige mensen denken: die baan is niks voor mij. Dat doe ik niet. Je kan mensen verleiden om dat wel te doen. Dat is onze oproep. Het is niet om te slaan en te schoppen. Dat zouden wij nooit of te nimmer doen. Dat even gezegd hebbende.

06:17:25

Mevrouw Jacobs, VVD: Ten aanzien van de graffiti motie hebben wij met de wethouder gesproken, omdat de wethouder in mijn woorden ons idee wel begrepen en sympathiek vond. Wij willen kijken waar straatkunst kan komen. De wethouder zal straks een vorm van een toezegging doen over op welke manier ze dit gaat meenemen in de plannen, zonder dat ze toezegt dat ze de motie volledig uitvoert. Dan zal ik even ingaan op een aantal moties. De motie: 'maak van Groningen geen AZC' gaan wij zeker niet steunen. Wij willen een plek voor iedereen die hier echt mag blijven. Het afschaffen van AZC's zullen wij nooit willen. Motie 2 vinden wij ingewikkeld. Dat loopt vooruit op Nij Begun geld. Wij willen er juist voor waken dat wij allerlei voor beslagen doen op MPG geld voor datgene wat wij willen.

06:18:17

Mevrouw Jacobs, VVD: We vinden juist dat we als stad Groningen een rustige positie moeten innemen en niet op voorhand geld moeten claimen. Daarnaast gaat het over impactondernemers. Voor ons is elke ondernemer in Groningen impactvol en waardevol. Wij zouden geen tweedeling willen voorstaan.

06:18:36

Voorzitter: Partij van de Arbeid.

06:18:38

De heer Van Veen, PvdA: Dank, voorzitter. De motie spreekt specifiek juist over de gemeentelijke inzet. Ofwel: deze motie spreekt uit dat wij willen proberen dat juist de in de economische agenda zoals die binnen Nij Begun opgesteld wordt, aandacht gaat zijn voor het impact ondernemen. Er is geen voorschot op het geld dat er nog moeten komen. Dat zeg ik ook meteen tegen de heer De Haan van het CDA. Helpt dit misschien in uw overweging om toch nog voor deze motie te gaan stemmen?

06:19:04

Mevrouw Jacobs, VVD: Mijn tweede argument om niet met deze motie mee te gaan is, omdat er onderscheid gemaakt wordt. Terwijl wij elke ondernemer impactvol vinden. Ik vind het gewoon gevaarlijk. Wij hebben dat in het MPG ook gedaan. Daar hebben we MPG geld geclaimd voor stadse hobby's. Ik vind dat wij echt in het groot moeten kijken. We moeten niet zeggen: dit is ons kleine dingetje, hier willen we geld voor claimen. Laten we nou die partijen hun werk laten doen. Laten we de economische en de sociale agenda hun werk laten doen. Laten we niet op voorhand al zeggen: wij willen deze stoeptegels ook claimen. Dat is zoals wij onze inzet in Nij Begun zouden willen doen.

06:19:40

De heer Van Veen, PvdA: Het VVD ziet toch ook dat wij er zelf bij zijn? Wij zijn met zijn allen Nij Begun. Het is ook aan ons als raad, aan het college, om dus die input

daarvoor te geven. Het is dan toch een beetje makkelijk om te zeggen: laat de kwartiermaker maar gewoon zijn ding doen. Die hebben juist toch onze input nodig?

06:19:57

Mevrouw Jacobs, VVD: Dat ben ik wel met u eens, maar dat moet op alle niveaus. Ik heb het nog steeds over de impact ondernemer. Daar heb ik ook nog steeds een punt gemaakt. U wilt naar een tweedeling in ondernemers. Een ondernemer die impact maakt en die niet impact maakt. Voor ons maken alle ondernemers impact in onze gemeente. Dan heb ik nog motie 7 over de LVV. Die gaan wij ook niet steunen. De rijksbijdrage wordt beëindigd. We wachten op de overgang zoals het Rijk dat doet. Zoals wij altijd al hebben gezegd, vinden wij het een rijkstaak. Wij vinden niet dat wij die kosten moeten dragen. Dat hebben wij in het verleden ook altijd gezegd. Dat wij geen gemeentelijk bloembollen bedrijf beginnen, zal niemand verbazen. Dat zal ik ook zeker niet bepleiten.

06:20:40

Mevrouw Jacobs, VVD: De moties 9, 10 en 11 van de Stadspartij vinden we van de ene kant zonder de dekking. Van de andere kant zien we het doel wel. Wie weet kunnen we daar als het niet wordt meegenomen, met amendementen op de begroting goede dingen mee doen. Dat daarover. Motie 17 vinden we echt een motie voor de Bühne. Je kunt het een steuntje in de rug noemen, maar dit is inderdaad iets waarvan de wethouder zegt: ik doe het al. Noem mij naïef, maar als de wethouder zegt: de raad vindt het ook, dan denk ik oprecht niet dat alle zorgverzekeraars opeens zeggen: natuurlijk, dan gaan we het doen. Ik geloof niet in dat steuntje in de rug. U doet het al. Geen flauwekul, dit is een overbodige motie. Wij stemmen tegen.

06:21:26

Mevrouw Jacobs, VVD: Wij zijn ook niet voor motie 25. Er gaat wat ons betreft voldoende geld naar cultuur. Daar hoeft niet nog meer bij. Sportvoorziening Groningen Zuid. Wij erkennen dat er een behoefte is aan een sporthal in Groningen Zuid. Wij vinden echter het plan zoals daar is gepresenteerd niet passend. Wij zien veel meer in een samenwerkingsverband met de nieuwe school die daar gebouwd wordt. Wij zien daar grote kansen bij het Maartenscollege en de GSV, waar gymzalen gebouwd moeten worden. Wij zouden graag te zijner tijd met de wethouder in gesprek gaan of dat niet een sporthal kan worden, in plaats van drie losse gymzalen. Als laatste het Speeltuinfestival. Daar zouden wij heel graag voor willen zijn.

06:22:08

Mevrouw Jacobs, VVD: Alleen, daar staat wel in: ongelijk investeren voor een gelijke uitkomst. Daar geloven wij niet in. Je kunt ontzettend veel mij investeren, maar ik zal nooit een marathon lopen, even snel als een marathonloper. Ongelijk investeren voor gelijke uitkomst gaat wat ons betreft niet op. Als wij het zo mogen lezen dat we ongelijk investeren voor een gelijke start en vooral gelijke kansen, dan zullen wij die steunen. Die vrijheid nemen wij dan. Wij gaan niet mee in de inclusieve feestdagen. Dat zit hem er vooral in dat ik vind dat wij ons als politiek niet moeten mengen in de arbeidsvoorwaarden van onze medewerkers. Ik ben wel voor de inclusieve feestdagen. Ik hoop dat het wel geregeld wordt.

06:22:52

Mevrouw Jacobs, VVD: Het zou natuurlijk van de zotte zijn als wij bijvoorbeeld een

motie indienen als bezuinigingsvoorstel om bijvoorbeeld de ambtenarensalarissen te verlagen. Volgens mij moeten wij ons daar oprecht niet in mengen. Daarom zullen wij tegenstemmen, ondanks dat wij erg voor inclusieve feestdagen zijn. Dank u wel voorzitter.

06:23:08

Voorzitter: Er was nog een verduidelijkende vraag van de ChristenUnie.

06:23:11

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dat was al even terug. Dat ging over ondernemen met impact. Dat was eerder maatschappelijk verantwoord ondernemen. U zult waarschijnlijk zeggen: dat doet ook iedere ondernemer. Ik ben het helemaal met u eens dat iedere ondernemer impact heeft. Het gaat er natuurlijk om dat zij naast dat zij hun bedrijfsvoering doen, ook eventueel werkzoekenden aan het werk hebben of dat ze een maatschappelijk project doen. Je doet dat dus alleen in een naam. Dat zegt niet dat andere ondernemers geen impact hebben. Dat even ter overweging.

06:23:47

Voorzitter: Dan kom ik bij de SP.

06:24:01

De heer Brandenburg, SP: Dank u wel, voorzitter. Ik ga even staan omdat ik iets recht te zetten heb. Ik heb in de eerste termijn de suggestie gewekt dat destijds de Stadspartij 100% voor Groningen, voor de Oosterpoort plannen hadden gestemd. Voor de Nieuwe Poort of nieuw muziekcentrum. Technisch had ik wel gelijk, want de partij Stadspartij 100% voor Groningen bestond toen niet. De toenmalig partijen Stadspartij voor Stad Ommeland en diens afsplitsing 100% voor Groningen, hebben destijds wel degelijk tegen de plannen voor een nieuw muziekcentrum gestemd. Dat neemt niet weg dat het een kleine meerderheid was, maar ik dacht: het is wel zo netjes om dat hier even recht te zetten. Dan wat meer inhoudelijk, voorzitter.

06:24:45

De heer Brandenburg, SP: Ik zou bijna zeggen dat ik wel zin heb in het voorjaarsdebat van volgend jaar. Het is dan wel een klein beetje klaar met de verantwoordelijkheidsvakantie, die toch een aantal partijen heeft. Als dit kabinet niet komt met waar wij als gemeente recht op hebben, dan wordt het echt niet leuk. Partijen die nu doen alsof dit college niks doet en keuzes voor zich uitschuift, die hebben ongelijk. Er worden alleen onontkoombare knelpunten opgelost, heeft u kunnen lezen in de voorjaarsbrief. Er wordt geld gespaard om het gat vanaf 2026 te verzachten. Er worden middelen tot 2026 geregeld. Daarna niks structureel. U ziet wat het doet. Bijna alle extra's op armoedebeleid op de noordelijke wijken.

06:25:35

De heer Brandenburg, SP: Het gaat er allemaal af als het geld er niet komt. Dan heb ik het nog niet over alle projecten van de strategische investeringsagenda. Leg het dan nog maar eens uit: sowieso een ijsbaan. Leg het dan nog maar eens uit: sowieso de lasten niet verhogen. Voorzitter, als het Rijk niet komt met de middelen waar we recht op hebben, is het afgelopen met dat soort gratis dingen. Tot slot. Het wordt ons hier wel eens verweten dat wij hier landelijke politiek bedrijven. Dat we het hebben over grote dingen als neoliberalisme en kapitalisme en allerlei zaken in de wereld. Dat is waar, voorzitter. Wij brengen onze analyse over de wereld echter

altijd terug tot concrete voorstellen in het hier en nu. Mijn fractie past hier voor een spelletje landelijke politiek.

06:26:29

De heer Brandenburg, SP: Politiek waarbij mensen die vaak veel meer gedeelde sociaaleconomische belangen dan dat ze sociaal-culturele verschillen hebben, tegen elkaar worden opgezet en uitgespeeld. Daar passen wij voor. Wij vinden als socialisten dat het te allen tijde onze hoofdtaak blijft, het om hen juist te verenigen op de zaken die ze gemeen hebben. Anders is elke strijd tegen bezuinigingen op voorhand verloren. Of het nou gaat over het niet verhogen van het minimumloon. Of het nou gaat over het niet afschaffen van het eigen risico. Of het nou gaat over het niet uitbreiden van het basispakket op de zorgverzekering. Dat doen wij ongeacht wat ze stemmen, welke politieke voorkeur ze aanhangen, welk geloof ze hebben, welke seksuele geaardheid ze hebben of welke kleur ze hebben.

06:27:14

De heer Brandenburg, SP: Wij zullen te allen tijde die mensen blijven verenigen. Daar gaat dit spelletje in deze politieke raadszaal helemaal niks aan afdoen. Wat wij op de moties doen ziet u straks wel.

06:27:26

Voorzitter: Dank u zeer. Dan ben ik bij de Stadspartij.

06:27:30

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Voorzitter, dank u wel. Wij zijn verheugd dat u nu ook weet wat wij al jaren wisten. Dat wij consequent zijn en ons aan ons woord houden. We vinden het fijn dat de SP deze rectificatie nog even publiekelijk heeft gemaakt. Wij zullen onze drie moties, waarover de VVD zulke warme woorden heeft gesproken om daar bij de begroting misschien iets mee te doen met een amendement, aanhouden. Zodat we die misschien kunnen om batterijen. We hopen dat veel mensen daar aan willen meehelpen.

06:28:06

Voorzitter: Wilt u even de nummers daarbij noemen? 9, 10 en 11?

06:28:12

Mevrouw Sloot, Stadspartij: 9, 10 en 11. Die houden wij aan.

06:28:14

Voorzitter: Moties 9, 10 en 11 maken geen onderdeel meer uit van de beraadslagingen.

06:28:18

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Waarom doen we dat? Al merken we dat er nu heel weinig meerderheid voor is, wij blijven het van het allergrootste belang vinden voor onze inwoners. De veiligheid en de basis dat mensen de juiste zorg krijgen. Zeker de kinderen. Daar zullen wij voor blijven vechten. Wij hebben net al begrepen dat we daar de SP ook voor aan onze kant zullen krijgen. Dan even over een paar moties. Ik doe er maar twee. De rest zult u dan dadelijk als surprise meemaken. De motie van de PVV: 'maak van Groningen niet één groot AZC'. Wij begrijpen de motie, maar wij vinden hem te vroeg. Wij wachten op wat er vanuit den Haag gaat gebeuren. Tot die tijd vinden wij dat mensen gewoon de plek moeten krijgen die ze nu hebben.

06:29:15

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Op het moment dat er andere regelgeving komt, vinden wij dat wij ons daar aan moeten aanpassen, omdat dat dan een regelgeving is. We zullen tegen de motie LVV stemmen, ook omdat het regelgeving is. Wij houden ons graag aan de regels. Dan heb ik nog één motie waarbij ik me aan wil sluiten bij de VVD. Dat gaat over de inclusieve feestdagen. Het is niet aan ons. We hebben net een aantal keren gehoord dat we hier allemaal verschillend denken over kerntaken. Het staat volgens mij gewoon in de Gemeentewet wat de kerntaken van de gemeente en de gemeenteraad zijn. Volgens mij is dat niet ons bemoeien met feestdagen van ambtenaren. Dat kunnen ze zelf veel beter dan wij. Tot zover.

06:30:07

Voorzitter: Dank u wel. Partij voor de Dieren.

06:30:09

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Dank voorzitter. Eerst over M7: gifvrij. We begrijpen de beperking in de huidige markt voor biologische beplanting en hopen dat dit snel beter wordt. Mogelijk dat we dit als gemeente zelf ook deels kunnen oppakken om te werken naar meer gifvrije kweek, want dat is de toekomst. Een stip op de horizon, zo u wilt. We kunnen leven met de interpretatie van de wethouder en brengen de motie onder die interpretatie graag tot stemming. We krijgen signalen dat mensen naar het dakterras willen, dus tot zover, voorzitter.

06:30:35

Voorzitter: Dank u zeer. D66.

06:30:38

De heer Lo-A-Njoe, D66: Dank u wel, voorzitter. Zoals gezegd in de eerste termijn herkennen we ons over het algemeen veel in de doelen van het staande beleid van het college. We zullen die doelen dan ook blijven steunen. We beseffen ons dat de beoogde resultaten en de effecten van goed beleid tijd vragen. Vaak meer tijd dan één of twee politieke termijnen. De vergroening van onder andere de Grote Markt is een voorbeeld van resultaten van doorlopend beleid. Evenals als de realisatie van het eerste deel van het Urban Skatepark in het Stadspark en het integrale huisvestingsplan voor scholen in onze gemeente. Er volgt vast ook vanuit deze periode meer. Het zijn mooie resultaten waar door opeenvolgende wethouders en ambtenaren hard gewerkt is. Waar onze waardering naar uitgaat.

06:31:14

De heer Lo-A-Njoe, D66: We roepen het college echter wel op, om onze inwoners en ondernemers toch nog wat meer vrijheid te geven om in verbondenheid met elkaar en met de gemeente belangrijke bijdragen aan onze lokale samenleving te kunnen leveren. De neiging kan bestaan om als gemeente alles zelf te willen doen. Zeker als je de overtuiging hebt dat je het als overheid beter weet. Dat je het beter kunt dan inwoners en bedrijven. We zijn daarom wel erg blij met de positieve advisering en het zelfs breder trekken van onze motie 12, waarin we vragen om inwoners te laten meehelpen bij de bestrijding van invasieve exoten. Zo zien we dat graag. Als indieners denken we graag mee over hoe inwoners hieraan kunnen bijdragen. Dat geldt vast voor meer fracties.

06:31:53

De heer Lo-A-Njoe, D66: We vinden overigens niet dat bij deze motie het uitgangspunt moet zijn om direct een eigen gemeentelijke kwekerij te beginnen. Dat willen we ieder niet zomaar opleggen. We zijn wel groot voorstander van de inkoop van biologische planten. Voorzitter, alleen samen met onze inwoners en ondernemers gaat het ons lukken om de complexe uitdagingen voor de nabije toekomst succesvol het hoofd te bieden. Voorzitter, we zijn ervan overtuigd dat onze inwoners zelf het beste weten wat van waarde is. Mijn collega Maria Martinez Doubiani zal tenslotte twee stemverklaringen doen bij respectievelijk motie 1 en 24. Als u het goed vindt, geef ik het woord over aan mijn collega.

06:32:32

Voorzitter: We zijn nog niet bij de stemverklaringen. Dat doen we zo.

06:32:34

De heer Lo-A-Njoe, D66: Ik heb toch heel veel stemverklaringen gehoord, dus ik dacht: ik pak het in één keer. Ik ben het eens met de opmerking over het dakterras van de Partij voor de Dieren.

06:32:42

Voorzitter: Ik begrijp het. We doen het even gewoon in de volgende. Dan komt het straks allemaal tot zijn recht. Dan ben ik bij de Partij van de Arbeid.

06:32:56

De heer Van Veen, PvdA: Er moet weer geschoven worden achter mij. Excuses. Dank voor het woord. Voorzitter. Een aantal van mijn fractiegenoten hebben zich soms iets wat zichtbaar lopen opwinden tijdens het debat, omdat ook zij heel graag het woord zouden willen voeren. Ik kreeg net nog een appje of het misschien tijdens de interrupties bij de tweede termijn gedaan mochten worden. Helaas is hier de mores dat alleen de fractievoorzitters het woord voeren. Ik heb dus wel bedacht dat ze bij de stemverklaringen alle ruimte krijgen. Excuses voor de mensen die snel naar het dakterras moeten, maar ik denk dat dat ook wel goed is. Daar zal dus eventueel nog door mijn fractiegenoten op moties ingegaan worden. Dan wil ik het nog wat algemeen afsluiten.

06:33:32

De heer Van Veen, PvdA: Voorzitter, één van uw voorgangers, onze oud-burgemeester Jacques Wallage, heeft in zijn politieke memoires het land achter de heuvels genoemd. Daarin lag voor hem de opdracht om als politicus of als bestuurder je inwoners een wenkend perspectief te bieden. De potentie van een betere toekomst waarmee je hen meekrijgt naar broodnodige veranderingen. Alleen met zo'n verhaal zijn mensen bereid lastige keuzes te maken. Het op korte termijn wellicht wat zwaarder te hebben. Je weet namelijk waar je het voor doet. Vandaag heb ik dan ook in het voorjaardebat het PvdA-verhaal verteld. Vandaag heb ik een beeld geschetst van een solidair Groningen. Een Groningen met een sterke overheid die haar inwoners vertrouwt, maar die ook met lef de regie neemt als dat nodig is.

06:34:15

De heer Van Veen, PvdA: Een Groningen waar we elkaar ontmoeten op straat, bij cultuur of bij sport. Een Groningen van gelijke kansen en bestaanszekerheid. Ik heb ook andere verhalen gehoord van mijn collega-politici. Er is gepleit voor een kleine

overheid met nadruk op lage lasten. Er is gepleit voor keiharde bezuinigingen. In ieder geval dat het college die ging voorbereiden. Een pleidooi voor een groen en divers Groningen. Telkens hoorde ik, gedreven vanuit hun eigen mens- en wereldbeeld, in ieder geval de intentie om het beste te doen voor Groningen. De drive om de gemeente Groningen de beste overheid te maken van Nederland. Een drive die ik ook altijd zie en hoor bij ons college. Voorzitter, in deze tijden van polarisatie, lijkt politiek vaak te bestaan uit conflicten van belangen en wensen.

06:35:02

De heer Van Veen, PvdA: Politiek kan net zo goed draaien om de mogelijkheid om gezamenlijk invloed te hebben op onze samenleving. Om gedeelde verhalen te zoeken waar we elkaar vinden en om die samen te realiseren. Ik wens het college dan ook alle wijsheid toe om een goede begroting voor 2025 op te stellen die recht doet aan de wensen, de eisen en de verzoeken die vandaag gehoord zijn. Ik kijken ernaar uit om in de herfst weer met elkaar daarover te debatteren. Dank u.

06:35:28

Voorzitter: Dank u zeer. Tot slot, GroenLinks.

06:35:30

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Laat ik eerst maar even kijken. Dat valt reuze mee. Ik heb nog vier volle minuten. Voorzitter, allereerst even. We gaan naar de stemverklaring in navolging van de heer Van Veen. Ik kijk even naar mijn fractie. Die vrijheid heb ik wat minder graag. Laten we ook niet doen alsof er naar mij wordt geluisterd binnen de fractie van GroenLinks. Ik wil afsluiten met een aantal positieve opmerkingen naar aanleiding van dit raadsdebat. Ik vind het fijn om te horen dat er in deze raad zo'n grote, brede steun is voor een waardige en humane opvang voor mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en voor mensen die elders geen thuis hebben. Ondanks dat we soms van politieke opvatting verschillen, vind ik het fijn dat we elkaar daar in grote meerderheid op kunnen vinden.

06:36:22

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Het stemt mij zeer positief dat dat mijn Groningen is. Dat geldt ook voor de motie met betrekking tot het versterken van de Joodse geschiedenis onder onze Groningse jongeren. Een motie die in samenwerking met de heer De Haan heel constructief en prettig tot stand is gekomen. Ik wilde het hierbij laten met de complimenten aan de heer De Haan. Alleen, toen vond de heer De Haan het nodig om de vergelijking te trekken tussen de PVV en GroenLinks. Ondanks dat mevrouw Blauw en ik vaak van mening verschillen, zullen wij daar beiden niet bepaald gelukkig mee zijn. Dat laten we dan nu maar eventjes voor wat het is. Voorzitter, tot slot. Op verzoek van mijn fractie ga ik nog even kort stilstaan bij een tweetal moties. Beide moties van Student en Stad.

06:37:10

De heer Van Hoorn, GroenLinks: De eerste motie heeft te maken met het bijhouden van hoeveel huurders het treft. Ondanks dat ik echt begrijp waarom Student en Stad op zoek is naar deze informatie en ik ook begrijp waarom deze informatie waardevol kan zijn, heb ik geluisterd naar wat de wethouder zei. Het is op dit moment best wel een complexe situatie. We vragen nogal wat van onze ambtenarij om dat in kaart te brengen. Voor dit moment lijkt het mij niet het juiste moment om dat te vragen van onze ambtenarij. Wij zullen deze motie dan ook niet steunen. Wat ik de Student en

Stad fractie wel zou willen vragen is om dit ook op te pakken met de Auditcommissie en de Indicatoren commissie die wij hebben. Al is het niet strikt genomen indicator, denk ik wel dat het daar goed passend zou zijn. Ik zag hem inderdaad aankomen.

06:37:55

Voorzitter: Student en Stad.

06:37:56

De heer Swets, Student en Stad: De vraag was redelijk beantwoord in de daarop volgende zinnen. Ik neem de suggestie van de heer Van Hoorn mee. Dank daarvoor.

06:38:06

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Graag gedaan. Altijd klaar om te helpen. Tot slot, voorzitter. De tweede motie betreft ook een motie van Student en Stad. Mede ingediend door onder andere mijn fractie, met betrekking tot het doorstroombeleid. In navolging van wat de wethouder aangaf, is het inderdaad zo dat dit iets is wat op basis van vrijwilligheid dient te gebeuren. Wij willen hen die zelf de behoefte hebben om door te stromen, daarmee helpen. Mensen die voelen dat zij op dit moment in een woning zitten die wellicht voor hen niet passend is. Tegelijkertijd mensen die niet op zoek kunnen naar een ander, omdat we op die manier het beste kunnen doorstromen. Dat zouden we het liefst ook breder willen trekken dan alleen sociale huur.

06:38:44

De heer Van Hoorn, GroenLinks: Alleen voor nu moeten we erkennen dat dat een plek is waar wij als gemeente het meeste en het makkelijkst invloed kunnen uitoefenen. Vandaar dat die motie zo is opgesteld als dat het is. Nu heb ik nog één minuut te gaan. Zijn er nog vragen? Verwacht u nog een stichtelijk woord? Dan geloof ik dat ik het hierbij ga laten, voorzitter. Dank u wel.

06:39:06

Voorzitter: Dank u wel. Ik ga even in de stroomversnelling. Ik heb nog twee vragen en een uitleg rond de motie 4. Er waren twee vragen die nog hingen van de heer Rebergen aan het college. Dat had te maken met het kwartaal waarin iets onze kant op komt. Misschien dat het college daar even op kan reageren, want dan hoeven we geen tweede termijn van het college te doen. Welke wethouder kan die vraag beantwoorden?

06:39:38

Mevrouw Wijnja, wethouder: Uw favoriete van de dag, voorzitter. Heb ik net begrepen.

06:39:45

Voorzitter: Alleen van de dag, hoor.

06:39:45

Mevrouw Wijnja, wethouder: Alleen van de dag. De vraag van de ChristenUnie ging over de toezegging die ik heb gedaan over het voorstel om om te gaan met de verschillende accommodaties. De bedoeling is dat we met dat voorstel komen bij de begroting. Die presenteren we begin Q4. Dat kan ik toezeggen. Dan nog even over motie 4. Daar hebben we het net even over gehad. Ik heb eerder gezegd dat wij al eerder zagen dat dat beleid rondom graffiti aan een update toe is. Daar willen we

naar kijken. Wat ik kan toezeggen is dat we het idee om te kijken of we ook nog iets in de trant van een afstudeeropdracht kunnen doen, daarin mee kunnen nemen. Dan kunnen we in het eerste kwartaal van '25 een stand van zaken geven aan uw raad.

06:40:38

Voorzitter: VVD.

06:40:40

Mevrouw Jacobs, VVD: Voorzitter, wij zijn blij met deze toezegging. Dan trekken wij een motie 4 in.

06:40:46

Voorzitter: Motie 4 maakt geen onderdeel meer uit van de beraadslaging. Die is ingetrokken. Dan kijk ik even naar de heer Rebergen of zijn vraag adequaat beantwoord is, of dat dat nog ergens toe leidt.

06:40:58

De heer Rebergen, ChristenUnie: Deze vraag is beantwoord, maar we hadden daar geen motie bij. Dan valt er niet veel in te trekken. Ik had nog een vraag aan mevrouw De Wrede over de voedselhubs. Of ze daar ook op terugkomt in Q4.

06:41:18

Mevrouw De Wrede, wethouder: Dank u wel voorzitter. Ik heb net de heer Rebergen al beantwoord dat wij inderdaad gaan doen waar hij om vroeg. Namelijk het betrekken van verschillende groepen bij de uitwerking van de voedsel- en eiwittransitie. Daar zijn we ook al mee bezig. Die contacten zijn gelegd. Wij komen daarop terug. Of dat nu Q3 of Q4 is, dat kan ik zo één, twee, drie niet vertellen. U kunt dit beschouwen als een toezegging.

06:41:51

Voorzitter: Ik zou daarbij vragen: van welk jaar? Ergens een keer in Q3 of Q4 2028 dan komt dat helemaal terug. Dan stel ik voor dat we even gaan pauzeren. Een minuutje of tien. Dan kunnen we daarna volgens mij overgaan tot stemmingen. We gaan wel even de benen strekken en dat is goed. Dan kan ik ook even me voorbereiden op de stemmingen. Tien minuten.

06:44:54

Voorzitter: Ik heropen de vergadering en deel u mede dat dat motie 22 zojuist ook nog door de fractie van Student en Stad is ingetrokken. Die zal op een later moment bij de beraadslagingen weer worden betrokken. Bij de indicatoren. Motie 22 maakt dus geen deel meer uit van de beraadslaging. Dan even voor de volgorde der dingen. Wij gaan zo eerst drie raadsvoorstellen in stemming brengen. Dat zijn de begrotingswijzigingen van het eerste kwartaal. Dan de voorgestelde besluiten over de meicirculaire en dan de voorjaarsbrief '24 en financieel meerjaren beeld. Daarbij wordt u in de gelegenheid gesteld om stemverklaringen af te leggen. Daarna komen de moties aan de orde. Dan geef ik u natuurlijk per motie de gelegenheid om de motie al dan niet in stemming te brengen en eventueel nog een stemverklaring af te leggen, voor zover u dat zojuist in uw woordvoering nog niet gedaan heeft. Er is al veel gebeurd. Wij moeten nu eerst de raadsvoorstellen doen. Daar heeft de heer Van der Laan nog een vraag over. Ga uw gang.

06:53:39

De heer Van der Laan, Partij voor het Noorden: Voorzitter, wij willen motie M-26 even aanhouden. We willen die in ieder geval niet in stemming brengen.

06:53:56

Voorzitter: Ik maak zo bij de moties nog wel even de lijst compleet. Dan heeft iedereen hetzelfde beeld. Is de procedure zo helder? Dan gaan we nu eerst naar het raadsvoorstel over begrotingswijzigingen van het eerste kwartaal. Daar moet een vijftal besluiten worden genomen. Wenst iemand daar nog een stemverklaring over af te leggen? Nee. Dan gaan we dat nu in stemming brengen. Begrotingswijzigingen. Alle stemmen zijn uitgebracht. Dat is met unanieme stemmen aanvaard. Dan hebben wij de besluiten te nemen over de meicirculaire. Dat is een hele rij: 31, volgens mij. Wenst iemand daar nog een stemverklaring over af te leggen? PVV.

06:55:22

Mevrouw Blauw, PVV: Wat ons een beetje opviel is dat er heel veel wordt bijgeteld, terwijl wij zeggen dat we minder van het Rijk krijgen. Dat is even een punt dat ons opviel.

06:55:35

Voorzitter: Dan open ik de stemming. Dat is unaniem aanvaard. Dan hebben wij het raadsvoorstel voorjaarsbrief en financieel meerjarenbeeld. Wenst iemand daar nog een stemverklaring over af te leggen? Nee. Dan open ik ook daar de stemming nu over. Ik sluit de stemming. De Stadspartij heeft daar tegen gestemd en de rest voor. Deze is ook aanvaard. Dan komen we toe aan de moties. Zoals gezegd maken de moties onder nummer 4, 9, 10, 11, 16, 22 en 26 geen onderdeel meer uit van de stemming. Zijn er nog andere moties die men niet meer in stemming wenst te brengen? Nee. Dan gaan we over die moties die nog wel in stemming moeten komen, nu stemmen.

06:57:16

Voorzitter: Mocht u daar een stemverklaring over hebben, dan kan dat. Doet u dat vooral niet als het uit uw stemgedrag wel blijkt of als u dat zojuist in uw tweede termijn al heeft aangegeven. Dan breng ik in stemming de motie onder 1 van de PVV: maak van Groningen niet één groot AZC. Wenst iemand daar nog een stemverklaring? D66.

06:57:42

Mevrouw Martinez Doubiani, D66: Dank u wel, voorzitter. Vanuit D66 vinden wij dat mensen die vluchten voor oorlog, geweld of hun vervolging op een humane en solidaire wijze moeten worden opgevangen. Wij willen hen niet aan hun lot overlaten. Wat de PVV met deze motie en hun gekozen woordvoering doet, is Groningers zoals ik aan de kant zetten. Groningers die moslim of vluchteling zijn geweest. Excuus, ik word hier emotioneel van. Met het wegzetten van deze doelgroepen op basis van hun geloof of afkomst, komt het over en voelt het alsof mensen zoals ik niet welkom zijn. Dat is jammer en onnodig. Als u overigens niet weet wat is islamofobie betekent, zou ik zeggen: koop een boek nu de belastingen nog laag zijn. Ik kan er wel een paar aanraden. Wij stemmen tegen deze motie, voorzitter.

06:58:35

Voorzitter: Zijn er nog andere stemverklaringen? Er is geen reactie meer op de

stemverklaring van zojuist. Geen andere stemverklaringen meer? Dan ga ik over tot stemming over deze motie. Open de stemming. De motie is verworpen. Motie onder 2. Zijn daar nog stemverklaringen? SP.

06:59:10

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter, ergens snappen wij wel dat elke ondernemer impact maakt. Shell, maak een flinke impact in Groningen. Of dat nou een goede was, daar kunnen we over discussiëren. Om dat impactondernemers wat te laden en er een actieprogramma voor te ontwerpen, lijkt ons wel een goed idee. Wij zullen hier voor stemmen.

06:59:31

Voorzitter: Student en Stad.

06:59:31

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Wij hebben een ijzeren fractiediscipline, dus ik doe alle stemverklaringen zelf. Wij gaan voor deze motie stemmen. Wel met de kanttekening dat we het niet wenselijk vinden dat we zomaar Nij Begun gelden moeten gaan uitgeven die bedoeld zijn voor de hele regio. Met die kanttekening stemmen wij in.

06:59:51

Voorzitter: Ik denk dat uw moeder trots is op u. Stadspartij.

06:59:57

Mevrouw Sloot, Stadspartij: Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de fractie doctrine van Student en Stad.

07:00:05

Voorzitter: Die hand reikt wel ver. Anderen nog? Nee. Dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. De motie is aangenomen. Motie onder 3: handhavingskracht voor goede volkshuisvesting. Stemverklaringen? Nee. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Aanvaard. Motie 5: bloembakken in de straat. Daar nog stemverklaringen? Nee. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Deze is ook aanvaard. Motie onder 6: de blijvende inzet voor de LVV. Stemverklaringen? Niet meer. Dan open ik de stemming. De motie is aanvaard. Dan de motie onder 7: gifvrij, iedereen blij. Daar nog stemverklaringen? Student en Stad.

07:01:51

De heer Swets, Student en Stad: Ik had het nog niet benoemd in de tweede termijn. We zijn mede indiener van deze motie. We zien niet zozeer heel veel heil in een gemeentelijke kwekerij, maar de samenwerking met iederz die als voorbeeld wordt genoemd, lijkt ons een verstandige optie.

07:02:03

Voorzitter: Anderen nog? Nee. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming: De motie is aanvaard. Motie 8: bezuiniging en sparen voor de toekomst. Daar nog stemverklaringen? Partij voor de Dieren.

07:02:39

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Dank. Wij zullen tegenstemmen. Als je bezuinigt op duurzaamheid en klimaat, zul je nooit sparen voor de toekomst.

07:02:46

De heer Pechler, Partij voor de Dieren: Anderen nog? Nee. Open de stemming. Ik sluit stemming. De motie is verworpen. De motie onder 12: Inzet inwoners bij bestrijding van invasieve exoten. Daar nog stemverklaringen? Nee. Open de stemming. De motie is aanvaard. Nog even concentreren. De motie onder 13: meedoen niet vrijblijvend. Stemverklaringen? Nee. Open de stemming. De motie is verworpen. Motie onder 14: de kunstijsbaan in Kardinge. Daar nog stemverklaringen? Ga uw gang, Stadspartij.

07:04:23

De heer Staijen, Stadspartij: Wij als Stadspartij zullen voor de motie van de schaatsbaan Kardinge gaan stemmen. Wij willen daarmee benadrukken dat de ijsbaan een basisbehoefte is en er altijd een goede ijsbaan aanwezig moet zijn binnen de gemeente Groningen. Waarom wij niet op deze motie staan, is omdat mijn fractie vindt dat een ijsbaan op een andere plek in de gemeente veel realistischer is. Dit omdat de renovatie en nieuwbouw op Kardinge zorgt voor het feit dat er twee jaar lang geen gebruik gemaakt kan worden van ijs. Iets wat wij helemaal niet zien zitten. Ik wil gelijk nogmaals aan alle betrokkenen het voorstel doen dat de bouw van een nieuwe ijsbaan bij Meerstad, samen met een nieuw trainingscomplex bij FC in mijn ogen een win-win-win is. Dank u.

07:05:02

Voorzitter: Nog andere stemverklaringen? Nee. Dan open ik de stemming. De motie is verworpen. Dan zijn we bij motie 15: Versterk de kennis van de Joodse geschiedenis onder Groningse jongeren. Daar nog stemverklaringen? Nee. Open de stemming. Die motie is met algemene stemmen aanvaard. Motie onder 17: de nood respijtzorg in de geestelijke gezondheidszorg. Stemverklaringen? Partij van de Arbeid.

07:06:04

De heer Scoop (?) PvdA: Bedankt, voorzitter. Als PvdA zijn we blij dat zowel oppositie- als coalitiepartijen op deze motie staan. Als ze allemaal het belang zien van nood respijt plekken. Deze motie is allesbehalve voor de bühne, omdat we juist bij deze motie onze taak als raad uitvoeren. We vervullen dan onze kaderstellende taak en benadrukken wat wij belangrijk vinden.

07:06:27

De heer Scoop (?) PvdA: Dank natuurlijk ook aan uw fractievoorzitter dat u zoveel ruimte heeft gekregen. Dat moet u niet vergeten. De heer Van Veen, bedankt hoor. Anderen nog? Mevrouw Blauw heeft onderling weinig discussie in haar fractie, natuurlijk. Ga uw gang.

07:06:46

Mevrouw Blauw, PVV: Ik ga de motie wel steunen. Ik heb er ook afstemming gehad met de PvdA. Ik wil wel aangeven dat de gemeente in onze optiek wel zelf verantwoordelijkheid moet nemen en zeggen welke vormen van zorg ze in willen zetten. Prioriteiten stellen en keuzes maken.

07:07:04

Voorzitter: Anderen nog? Student en Stad.

07:07:05

De heer Swets, Student en Stad: Dank, voorzitter. Als we deze motie niet aannemen, dan wordt er door het college ook benadrukt bij zorgverzekeraars hoe belangrijk dat is. Als we de motie wel aannemen, gebeurt precies hetzelfde. In die zin is de motie wat ons betreft overbodig. Daarom stemmen wij tegen.

07:07:21

Voorzitter: Anderen nog? Nee. Dan open ik de stemming. De motie is aanvaard. Dan motie 18: op fietsen. Stemverklaringen nog? Nee. Dan gaan we straks stemmen. Iedereen die een fiets heeft, mag toch stemmen op deze motie. Ik open de stemming. De motie is aangenomen. Motie 19: de structurele energiearmoede tegengaan. Daar nog stemverklaringen? Nee. Dan open ik de stemming. De motie is aangenomen. Dan zijn we bij de motie onder nummer 20: blijven investeren in Groningen. Wenst iemand daar nog stemverklaring over af te leggen? Nee. Dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. De motie is aangenomen. Dan de motie onder 21: Should I stay, or Should I go. Daar nog stemverklaringen? Ga uw gang.

07:09:44

Spreker (?) partij (?): Dank, voorzitter. Gezien de reactie van de wethouder op deze motie lijkt die vrij overbodig. Daarnaast is het wat ons betreft een probleem dat de focus uitsluit uitend hier ligt op sociale huur en dat mensen met een koopwoning gemiddeld veel groter wonen en dat daar waarschijnlijk veel meer vrije kamers zijn. Daar kunnen we ons veel beter op richten. Daarom stemmen wij tegen.

07:10:09

Voorzitter: Anderen nog? Nee. Dan open ik de stemming. De motie is aangenomen. Dan motie 23: geen verdere verhoging van de lasten. Zijn er stemverklaringen? Partij voor de Dieren.

07:10:39

Voorzitter: Dank. We kunnen ons vinden in de beantwoording van de wethouder, dus we zullen tegenstemmen. Een andere reden is: als je de onbenutte belastingcapaciteit niet gebruikt, heeft dat invloed op weerstandsvermogen.

07:10:52

Voorzitter: Anderen nog? Nee. Dan gaan we stemmen. Open de stemming. De motie is verworpen. Dan zijn we bij 24. De cultuurnota zoekt dekking. Stemverklaringen? D66.

07:11:24

Mevrouw Poelstra (?) D66: Dank u wel, voorzitter. Wij zullen deze motie steunen omdat wij vinden dat de kunst- en cultuursector zeker gesteund hoort te worden. Al helemaal in deze onduidelijke tijden. Wel vragen we aan het college om helder te maken waar dit geld straks vandaan zou komen. Dat is het, voorzitter.

07:11:41

Voorzitter: Anderen nog? Nee. Dan open ik de stemming. We sluiten de stemming en de motie is aanvaard. Dan zijn we bij 25: de inclusieve feestdagen. Daar nog? ChristenUnie.

07:12:05

De heer Rebergen, ChristenUnie: Dank u wel voorzitter. Wij sluiten aan bij wat de

VVD net al zei over dat we ons niet moeten mengen in de cao-onderhandelingen. Wij zullen tegenstemmen.

07:12:13

Voorzitter: Anderen nog? SP.

07:12:17

De heer Brandenburg, SP: Voorzitter. Wij hebben lang getwijfeld. Deels om dit argument. Tegelijkertijd vinden wij ook dat we bijvoorbeeld als gemeente meer zouden moeten betalen dan het minimumloon. Dan mengen we ons daar ook in. Bovendien werd ik erop gewezen dat dit zou kunnen betekenen dat je tweede pinksterdag inruilt voor 1 mei. Dan kan ik niet meer tegen stemmen.

07:12:37

Voorzitter: Anderen nog? Nee. Dan gaan we stemmen. Ik open de stemming. De motie is aanvaard. Dan 26: sporten in de sportvoorzieningen Groningen Zuid. Stemverklaringen? 26 niet. Dat klopt, sorry. Motie 27: Speelfestival in de zomervakantie. Zijn daar nog stemverklaringen? Nee. Dan open ik de stemming. Die motie is unaniem aanvaard. Dat betekent dat we bijna bij het einde zijn van deze agenda.

4. Sluiting

Voorzitter: Zoals gezegd is er door omstandigheden dit keer geen afsluiting van het bestuursjaar de nestor. Dat neemt natuurlijk niet weg dat ik natuurlijk de ambtelijke ondersteuning buitengewoon dankbaar ben voor alles wat ze hebben gedaan. Die opdracht wordt mij vanaf die bankjes daar voor voortdurend ingeseind.

07:14:16

Voorzitter: Nou niet gaan doen of jullie niet horen, jongens. Er is veel werk verzet en er komt de komende tijd nog heel veel werk. Dat geldt natuurlijk ook voor de bestuursadviseurs. Ik wil ook graag de bodes zeer hartelijk danken en de mensen van de techniek. Het vervelende van bedanken is dat je altijd heel veel mensen vergeet. Dan bedank ik jullie allemaal voor deze mooie avond. Tot slot is er 4 september een gezamenlijke lunch bij de opening van het politieke seizoen. Op 4 september gaan we eerst weer even een goede start maken met elkaar. De allerlaatste opmerking is dat er nog een bijeenkomst gepland is, waar natuurlijk ook onze medewerkers van harte welkom zijn, op het dak van het Market hotel. Ik wens iedereen een prachtig zomerreces. Ik sluit de vergadering.